

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Sanctvm Iesv Christi Euangelium secundum Ioannem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

51 Et factum est dum benediceret illis, recessit ab eis, & ferebatur in caelum.
 52 Et ipsi adorantes regressi sunt in Ierusalem cum gaudio magno.
 53 Et erant semper in templo laudantes & benedicentes Deum. Amen.

in celos & ascendit ab eis separatus est eis benediceret ut dum & factum
 : וְהָיָה כִּי יְבָרַךְ לְהוֹן אֶתְפָּרֵשׁ מִנְהוֹן וְסָלַק לְשָׁמַיָא :
 cum gaudio ad Ierusalem & iuerſi sunt cum adorauerūt autē ipſi
 הֵנִיחַ דִּין סַגְדוֹ לַיהוָה וְהִפְכוּ לְאוּרִשְׁלַם בְּחֵדוּתָא :
 glorificaret dum in templo erant tempore & in omni templo
 : וְכָבֵדוּ זְבוּן אִיתְיָהוֹן הוּוּ בְּהִיכְלָא כִּד מִשְׁבַּחֵין :
 amen Deum & benedicentes
 : מְבַרְכִין לְאַלְהֵינָא אִמֵּין :

Euangelistae Lucæ sacrosanctum euangelium finitum est
 : שְׁלֹם אוֹנְגְלִיוֹן קְדִישָׁא דְלוֹקוֹס מַסְבְּרָנָא :

51 καὶ ἐγένετο ὡς τῶν βλῆσαντων αὐτοὺς αὐτοῖς, διέτη ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. 52 καὶ αὐτοὶ προσκυνοῦντες αὐτῷ τῷ ἵεροῦ ἐπέσαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης. 53 καὶ ἦσαν ἕως πάντων τῶν ἡμερῶν τοῦ ἱεροῦ καὶ δι' ἄλλήλους τῶν θεῶν. ἀμήν.
 Τέλος τοῦ καὶ Λουκᾶ ἀγίου βιβλίου.

in Epheso Ionicè & predicauit quod locutus est Iohannis preconium factum Euangelium
 : וְהֵנִיחַ קְדִישָׁא כְרוּזוֹתָא דִּיהוֹנָן דְּמַלְל וְאִכְרוּ יוֹנְאִירָת בְּאַפְסוֹס :
 preconis Iohannis predicationem sacrosanctum Euangelium obſignamus Christi Ieſu & Deitri Dai nei in
 : וְשֵׁם מְרַן וְאַלְהֵן יִשׁוּעַ מְשִׁיחָא חֲתַמִּינַן אוֹנְגְלִיוֹן קְדִישָׁא כְרוּזוֹתָא דִּיהוֹנָן כְּרוּזָא :

SANCTVM IESV
 Christi Euangelium se-
 cundum Iohannem.

I caput
 א קפלאון
 Domini nostri Natiuitatis in festo Ieſu
 קְרִינָא דְעֵאדְרָא דִּילְדָרָה דְּמַרְן

CAP. I.
 IN principio erat verbum, & Verbum erat apud Deū, & Deus erat Verbum.
 2 Hoc erat in principio apud Deum.
 3 Omnia per ipsum facta sunt: & sine ipſo factum est nihil quod factum est.
 4 In ipſo Vita erat, & Vita erat lux hominum:
 5 Et lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt.
 6 Fuit homo miſſus à Deo, cui nomen erat Ioannes.

erat verbum & illud verbum erat in principio
 יִישׁוּת אִיתְוָהִי הוּא מְלֵתָא וְהוּוּ מְלֵתָא אִיתְוָהִי הוּא
 erat hoc verbum illud erat & Deus Deus
 וְהוּוּ אֵלָהָא וְאַלְהָא אִיתְוָהִי הוּא הוּוּ מְלֵתָא :
 & sine ipſo fuit per eius manu omne Deum apud in principio
 וְכִדִּישׁוּת לְוֵת אֵלָהָא :
 & vita erat vita in eo quod fuit id fuit vnum non est
 וְכִדִּישׁוּת לְוֵת אֵלָהָא :
 & ipsa hominum lux erat
 וְכִדִּישׁוּת לְוֵת אֵלָהָא :
 à qui miſſus est hominis filius fuit comprehenderunt eam non & tenebræ
 וְכִדִּישׁוּת לְוֵת אֵלָהָא :
 Ioannes cui nomen Deo
 וְכִדִּישׁוּת לְוֵת אֵלָהָא :

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ.

Κεφ. Α.
 ΕΝ ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2 ὅσα ἦν ὁ ἀρχὴ πρὸς τὸν θεόν.
 3 πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο ἃ οὐκ ἐν ὁμοίᾳ ἦν. 4 ὁ ἀληθὴς ὤψων ἡ ζωὴ καὶ ἡ ζωὴ ἡ ἀληθινή.
 5 καὶ τὸ φῶς ὁ τῶν σκοτεινῶν φάει, καὶ ἡ σκωπία αὐτῶν οὐ κατέλαβεν. 6 ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀπεσταλμένος πρὸς τοῦ θεοῦ, ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννης.

ore. dicit homo ut ois luce de ut testaretur in testimoniu venit is
 7 הנה אתא לטהרות דנסהד על נוהרא דכל נש נהימן
 luce de ut testaretur sed lux erat ille non per manū eius
 באידה: לא הו הוא נוהרא אלא דנסהד על נוהרא:
 hominē oēm quz illuminat veritatis lux enim erat
 איתוהי הוא גיר נוהרמ שרמ דמנהר לכל נש
 fuit per manū eius & mūdus erat in mundo in mundum qui venit
 דאתא לעלמא: בעלמא הוא ועלמא באידה הוא
 receperunt eū non & sui venit ad suos cognouit eū non & mundus
 ועלמא לא ידעה: לדילה אתא ודילה לא קבלוהו:
 Dei ut filij potestatem eis dedit qui receperūt eū autē iis
 אילין דין דקבלוהי יהב להון שולמנא דכניא דאלהא
 sanguine ex qui non iis in nomē eius qui credūt iis fierent
 נהון לאילין דמחומנין בשמה: אילין דלו מן דמא
 ex sed viri voluntate ex neque carnis voluntate ex neque
 ולא מן צבינא דכסרא ולא מן צבינא דנברא אלא מן
 & vidim⁹ i nobis & habitauit factū est caro & verbum geniti sunt Deo
 אלהא אתילדו: ומלתא כסרא הוה ואנן בן וחון
 gratiz qui plenus Patre qui à vnigeniti quasi gloriam gloriam eius
 שבוהה שובהא איך דיהודיא דמא אנא דמלא טיבותא
 est hic & ait & clamauit de eo testat⁹ est Ioannes & veritatis
 וקושטא: יוחנן סהד עלוהי וקעא ואמר הנו הו
 quā ego est prior quoniam ante me & fuit venit qui post me quē dicebā
 דאמרת דתנדי אתא והוא לה קדמי מטל דקדמיא הו מני:
 gratia pro & gratiam accepim⁹ oēs nos plenitudine ei⁹ & ex
 ומן מליותה חנן כלן נסכין וטיבותא הלף טיבותא:
 & gratia autem veritas data est Moysi per manū lex quoniam
 מטל דנמוסא ביד מושא אתיהב שררא דין וטיבותא
 fuit Christi Iesu p manū
 ביד ישוע משיחא הורת:

Epiphaniā post in sabbatho vnius matutinis
 דצפרת דחר בשכנא דכתר דנהא

ille Deus vnigenitus vnquam ab homo vidit non Deum
 18 אלהא לא חזא אנש מן מתים יהודיא אלהא הו
 annuauit ipse Patris sui in sinu qui est

דאיתוהי בעובא דאבוהי הו אשתעו:
 7 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὤν, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 8 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 9 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 10 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 11 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 12 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 13 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 14 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 15 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 16 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 17 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.* 18 *ὁ θεὸς ἦν ἡ ἀληθεία, ἡ ἀγάπη, ἡ ζωὴ, ἡ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ὄντως ὄντις.*

7 Hic venit in testimoniu
 vt testimonium perhiberet
 de Lumine, vt omnes crede-
 rent per illum.
 8 Non erat ille Lux, sed vt
 testimonium perhiberet de
 Lumine.
 9 Erat Lux vera, que illumi-
 nat omnem hominem ven-
 nientem in hunc mundum.
 10 In mundo erat, & mun-
 dus per ipsum factus est, &
 mundus cum non cognouit.
 11 In propria venit, & sui
 eum non receperunt.
 12 Quotquot autem rece-
 perunt eum, dedit eis pote-
 statem filios Dei fieri, his qui
 credunt in nomine eius.
 13 Qui non ex sanguinibus,
 neque ex voluntate carnis,
 neque ex voluntate viri, sed
 ex Deo nati sunt.
 14 Et Verbum caro factum
 est, & habitauit in nobis: &
 vidimus gloriam eius, gloria
 quasi vnigeniti à Patre, plen-
 num gratiæ & veritatis.
 15 Ioannes testimoniu per-
 hibet de ipso, & clamat, di-
 cens, Hic erat quem dixi,
 Qui post me venturus est,
 ante me factus est, quia prior
 me erat.
 16 Et de plenitudine eius
 nos omnes accepimus, & gra-
 tiam pro gratia.
 17 Quia Lex per Moysen
 data est, gratia & veritas per
 Iesum Christum facta est.

18 Deum nemo vidit vnquam:
 vnigenitus Filius, qui est in
 sinu Patris, ipse enarrauit.

19 Et hoc est testimonium
 Ioānis quando miserunt Iu-
 dzi ab Ierosolymis Sacerdo-
 tes & Leuitas ad eum, vt in-
 terrogarent eum, Tu quis
 es?
 20 Et confessus est, & non
 negauit: & confessus est, quia
 non sum ego Christus.
 21 Et interrogauerunt eum,
 Quid ergo? Elias es tu? Et di-
 xit, Non sum, Propheta es
 tu? Et respondit, Non.
 22 Dixerunt ergo ei, Quis
 es, vt responsum demus his
 qui miserunt nos? quid dicis
 de teipso? Ait,
 23 Ego vox clamantis in
 deserto, dirigite uiam Do-
 mini, sicut dixit Isaias Pro-
 pheta.
 24 Et qui missi fuerant, e-
 rant ex Pharisæis.
 25 Et interrogauerunt eum,
 & dixerunt ei, Quid ergo bap-
 tizas, si tu non es Christus,
 neque Elias, neque Prophe-
 ta?
 26 Respondit eis Ioannes,
 dicens, Ego baptizo in aqua:
 medijs autem uestrum scit
 quem uos nescitis.
 27 Ipse est qui post me uē-
 turus est, qui ante me factus
 est: cuius ego non sum dig-
 nus ut soluam eius corri-
 gam calcamenti.
 28 Hæc in Bethania facta
 sunt trans Iordanem, ubi erat
 Ioannes baptizans.
 29 Altera die uidit Ioannes
 Iesum uenientem ad se, &
 ait, Ecce agnus Dei, ecce qui
 tollit peccata mundi.

ab Iudæi ad eum miserunt quādo Ioānis testimonium est & hæc
 ודא הי סהדותא דיוחנן כד שדרו לותה יהודיא מן
 es quis tu vtinterrogarent eum & Leuitas sacerdotes Ierusalem
 וירושלם כהנא ולויא דנשאלוניה אנת מן אנת:
 Christus sum ego quia non & confessus est negavit neq. & confessus
 ואודי ולא כפר ואודי דלו אנא אנא משיחא:
 sum non & ait es tu Elias ergo quid rursum & interrogauerunt
 ושאלוהי טוב מנא הכיל אליא אנת ואמר לא איתי
 vt demus es ecquis ei & dixerunt non & ait es tu Prophe-
 נביא אנת ואמר לא! 22 ואמרו לה ומנו אנת דנתל
 ait teipso de tu dicis quid g miserunt nos iis teipso
 ומנא לאילין דשררון מנא אמר אנת על נפשך? 23 אמר
 sicut Domini uiam complanate in deserto clamantis uox ego
 ונא קלא דקרא במדברא דאשוו אורוחא דמריא איכנא
 Pharisæis ex qui missi fuerant autem illi ppheta Isaias
 ואמר אשעינא נביא! 24 הנון דין דאשתדרו מן מרישא
 tu baptizas ergo quid ei & dixerunt & interrogauerunt eum
 ושאלוהי ואמרו לה מנא הכיל מעמד אנת
 respondit ppheta neque Elias neque Christus es non tu i
 ואנת לא איתך משיחא ולא אליא ולא נביא! 25 ענא
 autem inter uos in aqua sum baptizans ego eis & dixit Ioannes
 ונא ואמר להון אנא מעמד אנא במינא בינתכון דין
 q post me est is cum estis scientes non quem uos ille sc
 חס סו דאנתון לא ידעין אנתון לה! 27 הנו הו דבתרי
 ut soluam sum dignus non cuius ego is ante me & fuit vno
 ונא וחוא לה קרמי הו דאנא לא שוא אנא דאשרא
 in transitu fuerunt in Bethania hæc calcamentorum exompe
 וקרא דמסנוהי! 28 הלון בבית עניא הוי בעכרא
 Ioannes erat baptizans ubi Iordani
 ודנן איכנא דמעמד הוה יוחנן:
 Epiphaniam post in sabbatho vnius ad oblationem
 דקורבנא דחר בשבטא דבתר דנחא
 & ait ad se qui ueniebat Iesum Ioannes uidit qui post eum & dix
 וינא דבתרה. הוא יוחנן לישוע דאתא לותה ואמר
 mundi peccatum qui tollit ille Dei Agnus m
 ואמרה דאלהא הו דשקל חטיתה דעלמא:

19 και αυτη εστιν η μαρτυρια του Ιωαννου, οτι απεχρησθη ο Ισραηλ οτι ο Ιησους λεγομενος ηρως και αληθινος, ηνα πιστευον
 αυτου, ου τις εστι: 20 και ομολογησιν, και ητι ηρωσ απη και ομολογησιν, οτι ητι ειμι ενω ο Χριστος. 21 ητι
 ηρωσ απη, ου τις εστι Ηλιας ει συ; και λεγει, ου ειμι. ο παροφητις ει συ; και απηκριθη, ου. 22 ητι ου τις
 ητι ει, ηνα απηκριθη οδω μου τωσ πημεντοι ημασ; η λεγει απη σταυρω; εφη. 23 ενω φωνη βοωντος ητι ητι
 μου, ου δυνατι τωσ οδωσ ευελω, κατωσ ειπην Ησαιας ο παροφητις. 24 και οι απησταληντοι ητοιμασ οτι ητι ητοι
 σαμον. 25 και ηρωσ απη και ειπην αυτω, η ου βαπτιζεισ ει συ ητι ει ο Χριστος, ητι Ηλιας, ητι ο παροφη
 τισ; 25 απηκριθη αυτοις ο Ιωαννης, λεγων, ενω βαπτιζω εσ υδωσ η μαρτυρ εσ υμωσ οτι ημασ οτι ητοι
 27 αι τωσ εστιν ο οπισω μου ερχομενος, ος ημασ απη μου ερχομενος, η ενω ητι ειμι αληθινος ηνα λυσω αυτου τωσ
 τωσ ασποδηματα. 28 ητοιμασ εσ εν Βηθανια εγγιστωσ τω Ιορδανωσ, οπου ηω Ιωαννης βαπτιζων. 29 ητοιμασ
 βλεπει ο Ιωαννης τον ιησουσ ερχομενον παροφησ αυτου, και λεγει, ιδε ο αμνοσ του θεου, οσ αφρων. τωσ αμαρτωλων ητι ητοιμασ

& fuit vir venit qui post me de eo dixi quem ego est hic
 30 הנו הו דאנא אמרת עלוהי דבתרי אתא נברא והוא
 eram cognoscēs nō & ego quām ego est prior quia ante me
 לה קדמי מטל דקרמי הו מני 31 ואנא לא ידע הוית
 ven in aqua ego veni hoc propter Israelī vt cognoscereetur sed cum
 לה אלא דנתידע ליסכול מטל הנא אתוית אנא דכמיא
 de qui descēdebat Spiritū quia vidi & dixit Ioānes & testatus est baptizare
 אעמר 32 ואסחד יוהנן ואמר רחויית לרוחא דנחמא מן
 cum eram cognoscēs nō & ego super eum & mansit colūba tāquā celo
 שמיא איך יונא זקומת עלוהי 33 ואנא לא ידע הוית לה
 sup quē vides ille mihi dixit ille in aqua vt baptizare qui me misit is sed
 אלא מן דשרדני דאעמר במיא הו אמר לי דאנא רחוא
 in Spiritu baptizat hic super eum & manentem Spiritum descēdecem tu
 אנת דנחמא רחוא ומקויא עלוהי הנו מעמר ברוחא
 Dei Filius quōd hic est & testor vidi & ego fāctus
 דקודשא 34 ואנא חוית ואסחדת רהנו ברה דאלהא
 discipulis eius ex & duo Ioannes erat stans alio & die
 35 ולינמא אחרנא קאם הוא יוהנן ותרו מן תלמידוהי
 Dei Agnus ecce & dixit ambularet dum Iesum & intuitus est
 36 וחר בישוע בר מהלך ואמר הא אמרה דאלהא
 post & abierunt diceret dum discipuli eius ambo & audierunt
 37 ושמעו תרוהו תלמידוהי בר אמר ואולו להוין בתרה
 & dixit post eum q. veniebāt eos & vidit Iesum & cōuersus est Iesum
 דישוע 38 ואתפנו ישוע וחזא אנן דאתן בתרה ואמר
 tu es vbi Magister noster ei dicunt estis quarētes quid eis
 להוין מנא בעין אנתון אמרוין לרה רבן איכא הוא אנת
 esset vbi & viderūt venerūt autē illi & videbitis venite eis dixit
 39 אמר להוין תו ותחווין הנון דין אתו רחוו איכא רחוא
 vnus decima hora quasi & erat illo die fuerūt & apud eū
 ולותה הו יומא הו ואית הו איך שעא עסר 40 חר
 Iesum post & abierant Ioanne ā qui audierant iis ex autē
 דין מן הנון דשמעו מן יוהנן ואולו בתרה דישוע איתוהי
 Simonis frater Andreas erat
 הוא אנדראוס אחוהי דשמעון

30 Hic est de quo dixi, Post me venit vir, qui ante me factus est: quia prior me erat.
 31 Et ego nesciebam eum, sed vt manifestetur in Israel, propterea veni ego in aqua baptizans.
 32 Et testimonium perhibuit Ioannes, dicens, Quia vidi spiritum descendentem, quasi columbam de caelo, & mansit super eum.
 33 Et ego nesciebam eum, sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit, Super quem videris Spiritum descendentem & manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu sancto.
 34 Et ego vidi: & testimonium perhibui, quia hic est Filius Dei.
 35 Altera die iterū stabat Ioannes, & ex discipulis eius duo.
 36 Et respiciens Iesum ambulantē, dicit, Ecce agnus Dei.
 37 Et audierunt eum duo discipuli loquentem, & secuti sunt Iesum.
 38 Conuersus autem Iesus, & videns eos sequentes se, dicit eis, Quid quaritis? Qui dixerunt ei, Rabbi, quod dicitur interpretatum, magister, vbi habitas?
 39 Dicit eis, Venite, & videte. Venerunt, & viderunt vbi maneret, & apud eum manserunt die illo: hora autē erat quasi decima.
 40 Erat autem Andreas frater Simonis Petri vnus ex duobus qui audierāt à Ioanne, & secuti fuerant eum.

30 הו הו דאנא אמרת עלוהי דבתרי אתא נברא והוא
 31 ואנא לא ידע הוית
 32 ואסחד יוהנן ואמר רחויית לרוחא דנחמא מן
 33 ואנא לא ידע הוית לה
 34 ואנא חוית ואסחדת רהנו ברה דאלהא
 35 ולינמא אחרנא קאם הוא יוהנן ותרו מן תלמידוהי
 36 וחר בישוע בר מהלך ואמר הא אמרה דאלהא
 37 ושמעו תרוהו תלמידוהי בר אמר ואולו להוין בתרה
 38 ואתפנו ישוע וחזא אנן דאתן בתרה ואמר
 39 אמר להוין תו ותחווין הנון דין אתו רחוו איכא רחוא
 40 חר ולותה הו יומא הו ואית הו איך שעא עסר
 הוא אנדראוס אחוהי דשמעון

ficu sub quod te vidi tibi dixi quia Iesus ei dixit
 אמר לה ישוע על דאמרת לך רחוקתך תחית תתא
 amen ei dixit videbis his maiora tu credis
 מהימן אנת דרורבן מן הליון תחוא: אמר לה אמין
 apertos celos videbitis modò quòd d vobis ego dico amen
 אמין אמר אנה לבון רמן השא תחואן שמניא דפתחין
 hominis filium ad & descēdētes ascēdētes Dei & angelos
 ומלכוהי דאלהא כד סלקין ונחתין לות ברה דאנשא:

קפלאון ב
 ieiunium qua ingreditur in sabbatho vnius matutinis

דצפרה רחד בשכניא דעלל צומא
 ciuitate in Cana conuuiuium fuit tertio & die
 וליומא דתלתא הות משתותא בקטנא מדינתא
 Iesus ipse & etiam aderat illic Iesu & mater Galilee
 דגליליא ואמרה דישוע תמן הות: ואף הו ישוע
 erat & deficiēs ad illud conuuiuium vocatus est & discipuli eius
 ותלמידוהי אתקרי לה למשתותא: וחסר הו
 eis non est vinum Iesu mater ei & dixit vinum
 חמרא ואמרא לה אמה לישוע חמרא לית להון:
 venit nondum mulier & tibi mihi quid Iesus ei dixit
 אמר לה ישוע מא לי ולכי אנתתא לא עד כיל אתת
 volis dixerit quicquid ministris mater eius dixit hora mea
 שעתין: אמרא אמה למשמשנא מדס דאמר לבון
 posite sex lapidez hydriae ibi autem erant facite
 עברו: אית הו דין תמן אננא דכאפא שת סימן
 terna aut quaterantalia duo duo quz capiebāt Iudaeorum ad purgationem
 לתרכיתא דיהודיא דאחדין תרין תרין רבעין או תלתא
 vsq. has & impleuerūt hydrias aqua has implete Iesus eis dixit
 אמר להון ישוע מלואנין מיא לאננא ומלו אנן עד
 discubenti praeipuo & offerre deinceps haurite eis dixit ad summum
 לעל: אמר להון זלועו מכיל ואיתו לריש סכמא
 & obtulerunt
 ואיתו:

50 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι εἰ ποτε θεοὶ ἦσαν, οὐκ ἔδει σέ ἕνα καὶ τὸν τῶν σκευῶν, ποτε ὑμεῖς μείζων τοῦτον ὄνα.
 51 καὶ λέγει αὐτοῖς, ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ἀπὸ ἄρα οὐ φέρεται τὸ ἐξ ἐμοῦ εἰς ὑμᾶς, καὶ τὸ ἐξ ἀγγέλων τοῦ θεοῦ οὐ
 φαίνεται, καὶ κατὰ ἀγνοίας ἔπει τοῦ ἰσοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Κεφ. β.

1 Καὶ τῆ ἡμέρας τῆ περὶ τὴν γάμον ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ. 2 ἐκλήθη
 δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. 3 καὶ ὑστέρησαν τὸ σκεῦος, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν,
 οἶνον οὐκ ἔχει. 4 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἦ ἐμὸν καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ ὄρα ἔστιν. 5 λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ
 τοῖς ἀδελφοῖς, ὃ λέγω ὑμῖν, ποιήσατε. 6 ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίας λίθιναι ὅσες κειθάραι ἕξ, τὸν κατὰ ἑσπερον ἔθος
 Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀπὸ μίτρας δύο ἢ τρεῖς. 7 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, γὰρ μίτρα τὰς ὑδρίας ὑδάτος, καὶ
 ἀγμωσας αὐταὶ εἰς ὄρω. 8 καὶ λέγει αὐτοῖς, ἀκούσατε τῶν, καὶ φέρετε τὰ ἀγγελάκια, καὶ ἴδω ἔκαστον.

50 Respondit Iesus, & dixit ei, Quia dixi tibi, Vidi te sub ficu; credis: maius his videbis.
 51 Et dicit ei, Amē amē dico vobis, A modò videbitis calum apertum, & angelos Dei ascendentes & descendentes supra Filium hominis.

CAP. II.

1 Et tertia die nuptiz factz sunt in Cana Galilee: & erat mater Iesu ibi.
 2 Vocatus est autem & Iesus, & discipuli eius ad nuptias.
 3 Et deficiente vino, dicit mater Iesu ad eum, Vinum non habent.
 4 Et dicit ei Iesus, Quid mihi & tibi est mulier: nondum venit hora mea.
 5 Dicit mater eius ministris, Quodecunque dixerit vobis, facite.
 6 Erant autem ibi lapidez hydriae sex posite secundum purificationem Iudeorum, capientes singulae metretas binas vel ternas.
 7 Dicit eis Iesus, Implete hydrias aqua. Et impleuerunt eas vsque ad summum.
 8 Et dicit eis Iesus, Haurite nunc, & ferte Architricino. Et tulerunt.

9 Ut autem gustavit Architrictinus aquam vinum factum, & non sciebat unde esset, ministri autem sciebant, qui hauserant aquam: vocat sponsum Architrictinus, & dicit ei.
 10 Omnis homo primum bonum vinum ponit: & cum inebriati fuerint, tunc id quod deterius est. Tu autem seruaisti bonum vinum usque adhuc.
 11 Hoc fecit initium signorum Iesus in Cana Galilee: & manifestauit gloriam suam, & crediderunt in eum discipuli eius.

12 Post haec descendit Capharnaum ipse & mater eius, & fratres eius, & discipuli eius: & ibi manserunt non multis diebus.
 13 Et propet erat Pascha Iudeorum, & ascendit Iesus Ierosolymam:
 14 Et inuenit in templo vendentes oues & boues & columbas, & numularios cedentes.
 15 Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes eiecit de templo, oues quoque & boues, & numulariorum effudit, & mensas subuertit.
 16 Et his qui columbas vendebant, dixit, Anferre ista hinc, & nolite facere domum Patris mei, domum negotiationis.

& non vinu quod factu erat illas aquas discubeticu princeps ipse gustauit
 מי ששם הוא ריש סמכא מיה הנון דהו הכרא ולא
 qui ipsi erant scientes unde ministri esset unde erat
 והוא מן אימכא הוא משמשנא דין ידעין הו דהנון
 & dixit sponsum discumbeticum primus vocat aquas
 אמר למי קרא ריש סמכא לחתנא: 10 ואמר
 tunc inebriati fuerint & cum offerret bonum vinum prius homo
 וכל נש לוקדם הכרא טבא מיתא נכא דארון הונו
 usque bonum vinum seruasti verò tu quod minus
 ואת דבעיר את דין נטרתי הו לחמרא טבא עד מא
 in Cana Iesus quod fecit primum signum fuit hoc
 והוא קדמיתא דעבד ישוע בקטנא
 discipuli eius in eum & crediderunt gloriam suam & notam fecit
 וואדע שובחה והימנו בה תלמידו הו:
 Lazari suscitacionis sabbathi ad olationem

וקורבא דשבתא דנוחמרה דלעור
 & fratres eius & mater eius ipse in Capharnaum descendit hac
 והוא נהת לכפרנהום הו ואמרה ואחרוהי
 erat & pinguum diebus paucis fuerant & illic & discipuli
 ויהוה ותמן הו קליל יומתא: 13 וקריב הו
 & inuenit Iesus in Ierusalem & ascendit Iudaeorum
 והיה הו וסלק לאורשלם ישוע: 14 ואשבח
 & trapezitas & colubas & oues boues q vendebat eos in
 וכל לחנו דזבנק תורא וערבא ויונא ולמערפנא
 eiecit & omnes funiculis e flagellum sibi & fecit
 ועבד לה פרנלא מן חבלא ולכלהו אפק
 & effudit & trapezitas & bones & oues templo
 וכל וולערבא ולתורא ולמערפנא ואשר
 dixit colubas q vendebant & iis subuertit & mensas coru
 ויהו ופתוריהו הפך: 16 ולהנון דזבנק יונא אמר
 domum Patris mei domum faciatis neque hinc ista
 ויהו הלין סמכא ולי תעבדונה לביתו דאבי בית

9 ויש דה עזא טו דרמטעא קטוס תו ודאר וינאר קרמטעא קטוס, קאז עזא קרמטעא קטוס. 10 קאז עזא קרמטעא קטוס
 פאקא טע תו ודאר פוהי תו תומפון דרמטעא קטוס, קאז קרמטעא קטוס, 10 קאז עזא קרמטעא קטוס
 וינאר וינאר, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.
 דרמטעא קטוס וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.
 קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.
 12 קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.
 13 קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.
 14 קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.
 15 קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.
 16 קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס, קאז וינאר קרמטעא קטוס.

comedit me domus tua quia zelus scriptum est discipuli eius & recordati sunt
 17 ואתדכרו תלמידוהי דכתיב דשננה דביתך אכלנו
 nobis tu ostendis signum quod ei & dixerunt Iudaei autē responderūt
 18 ענו דין יהודיא ואמרו לה מנא אתא מחוזה אנת לן
 templum destruite eis & dixit Iesus respondit tu facias vtilia
 דהלן עבר אנת: 19 ענא ישוע ואמר להון סתורו היכלא
 dicunt illud sum erigens ego diebus & tribus hoc
 הנא ולתלת יומין אנת מקים אנת לה: 20 אמרין
 illud templum edificatū est annis & sex quadraginta Iudaei ei
 לה יהודיא לארבעין ושת שנין אתבני היכלא הנא
 dicens verò ipse illud es erigens diebus tribus & tu
 ואנת לתלת יומין מקים אנת לה: 21 הו דין אמר
 mortuorū domo à autē surrexisset cum corporis sui templo de erat
 הוא על היכלא דפננה: 22 בר קם דין מן בית מיתא
 Scripturis & crediderūt fuisse quia hoc discipuli eius recordati sunt
 אתדכרו תלמידוהי דהוא אמר הוזה והימנו לכתבא
 Iesus quem dixerat & sermoni
 ולמלתא דאמר ישוע:

& de baptismo Epiphaniā post in sabbatho vnius matutinis
 דצפריא דחד בשבתא דבחר דנחא ודמעמודיא
 in festo in Pascha in Ierusalem Iesus esset cum
 23 בר איתוהי הוא ישוע באורשלים בפצחא בערער
 verò ipse quæ edebat signa qui viderunt in eū crediderunt multi
 סניא הימנו ברה דהו דהו אתותא דעבר: 24 הו דין
 erat cognoscēs ipse quoniam semetipsum eis erat credens non Iesus
 ישוע לא מהימן הוזה להון נפשה מטל דהו ידע הוא
 omni de ei restaretur vt homo erat indigens neque hominem omnem
 לכל נש: 25 ולה סניק הוזה דאנש נסהר לה על כל
 hominis in filio esset quid erat sciēs enim ipse hominis filio
 בר נש הו ניר ידע הוא מנא אית בכר נשא:

3 caput קפלאון ג

Nicodemus Phariseis ex vnus illic autem erat
 ארת הוזה דין תמן תר מן פרישא ניקריטוס
 Iudæorum princeps erat nomen eius
 שמרה הוזה ארכונא דיהודיא:

17 ἀπεκρίθη δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι μὴ γινώσκουσιν αὐτὸν, ὁ ἥλωσ τοῦ οἴκου σου ἀπαφ' ἀγαθαί μα. 18 ἀπε-
 κριθησαν αυου οι Ιουδαιοι, & ειπον αυτου, υιου του ανθρωπου ημεις, ο η του πατρους; 19 απκριθη ο Ιησους, &
 ειπεν αυτοις, ουδεις οιδει τον υιου του ανθρωπου, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους. 20 ειπον αυου οι Ιουδαιοι, ποθεν ταυτα λε-
 γεις, οτι ουδεις οιδει τον υιου του ανθρωπου, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους; 21 εκαινος δε ηλεγεν αυτου, οτι ουδεις οιδει τον πα-
 τρος αυτου. 22 οτι αυου ηλεγεν οτι ανθρωπος ημερας ελεγει αυτους, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους. 23 ως δε ειπεν ο Ιησους Ιεροσολυμιταις οτι ταυτα λεγει ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους. 24 αυτους δε ο Ιησους ειπεν, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους. 25 ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους, ο ανθρωπος υμεις ημερας ελεγει αυτους.
 I. Hi δὲ ἀπ' ἑρῶτος αὐτοῦ φασιν, Νικαδημος εἶμα αὐτοῦ, ἄρχων ἦν Ἰουδαίας.

17 Recordati sunt verò di-
 scipuli eius quia scriptū est,
 Zelus domus tuæ comedit
 me.
 18 Responderunt ergo Iu-
 dæi, & dixerunt ei, Quod si-
 gnum ostendis nobis quia
 hæc facis?
 19 Respondit Iesus, & dixit
 eis, Soluite templum hoc, &
 in tribus diebus excitabo il-
 lud.
 20 Dixerunt ergo Iudæi,
 Quadraginta & sex annis
 edificatum est templum hoc,
 & tu in tribus diebus excita-
 bis illud?
 21 Ille autem dicebat de tē-
 plo corporis sui.

22 Cū ergo resurrexisset
 à mortuis, recordati sunt di-
 scipuli eius, quia hoc dice-
 bat: & crediderunt Scriptu-
 ræ, & sermoni quæ dixit Iesus.

23 Cū autem esset Iero-
 solymis in Pascha in die festo,
 multi crediderunt in no-
 mine eius, videntes signa ei-
 us, quæ faciebat.

24 Ipse autem Iesus non
 credebat semetipsum eis, eo
 quod ipse nosset omnes.

25 Et quia opus ei non erat
 vt quis testimonium perhi-
 beret de homine: ipse enim
 sciebat quid esset in hominæ.

CAP. III.

1 ERAT autem homo ex
 Phariseis Nicodemus nomi-
 ne, princeps Iudæorum.

q

2 Hic venit ad Iesum nocte, & dixit ei, Rabbi, scimus quia à Deo venisti magister: nemo enim potest hęc signa facere quę tu facis, nisi fuerit Deus cum eo.

3 Respondit Iesus, & dixit ei, Amen amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit denuo, non potest videre regnum Dei.

4 Dixit ad eum Nicodemus, Quomodo potest homo renasci cũ sit senex: nunquid potest in ventrem matris suę iteratò introire & renasci?

5 Respondit Iesus, Amen amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

6 Quod natum est ex carne, caro est: & quod natum est ex Spiritu, spiritus est.

7 Non mireris, quia dixi tibi, Oportet vos nasci denuo.

8 Spiritus ubi vult spirat: & vocem eius audis, sed nescis unde veniat, aut quò vadat: sic est omnis qui natus est ex Spiritu.

9 Respondit Nicodemus & dixit ei, Quomodo possunt hęc fieri?

10 Respondit Iesus, & dixit ei, Tu es magister in Israel, & hęc ignoras?

quod à seimus Magister mi ei & dixit nocte Iesum ad venit hic
 אָמַר אֵתָּה לָוֹת יֵשׁוּעַ כִּלְלִיא וְאָמַר לֵה רַבִּי יָדַעְתִּין דַּמְן
 hęc potest homo enim nos Doctor missus sis hic
 וְאָמַר אֵתָּה לָוֹת יֵשׁוּעַ כִּלְלִיא וְאָמַר לֵה רַבִּי יָדַעְתִּין דַּמְן
 cum eo cui Deus is sed es edens quę tu edere figo

homo quodd si tibi ego dico amen amen ei & dixit Iesus respondit
 וְאָמַר יֵשׁוּעַ וְאָמַר לֵה אֲמִין אֲמִין וְאָמַר אֵתָּה לֵךְ דַּאֲן אַנְשׁ
 Dei regnum videre potest non denuo genitus fuerit

senex homo ut nascatur potest fieri quomodo Nicodemus ei dixit
 וְאָמַר לֵה נִיקְדִּימוֹס אֵיכְנָא מִשְׁכְּחָה דְנִתְלִיד גְּבֵרָא סְבָא
 introire teporib? duobus matris suę in uterum rursum potest introire
 וְאָמַר מִשְׁכְּחָה תּוֹב לְכַרְסָא דְאִמְהָ דִּתְרִתִּין זְבָנִין לְמַעַל

tibi ego dico amen amen ei & dixit Iesus: respondit
 וְאָמַר יֵשׁוּעַ וְאָמַר לֵה אֲמִין אֲמִין וְאָמַר אֵתָּה לֵךְ
 introire potest non & Spiritu aqua ex genitus fuerit nõ homo
 וְאָמַר אֵתָּה לֵךְ מִתְלִיד מִן מִיא וְרוּחָא לֵא מִשְׁכְּחָה דְנַעֲוִל

est caro carne ex genitū est id Dei in regno
 וְאָמַר דְּאֵלֵהָא: 6 מְרַם דִּילִיד מִן כְּסָרָא בְּסָרָא הוּ
 quia dixi mireris ne est spiritus Spiritu ex genitū est id
 וְאָמַר דִּילִיד מִן רוּחָא רוּחָא הוּ: 7 לֵא תִתְדַמֵּר דְּאִמְרַת
 quem vult locum Spiritus denuo nasci vos quod oportet

unde es sciens non sed tu audis & vocē eius
 וְאָמַר וְקֹלָה שְׁמַע אֵתָּה אֵלֵא לֵא יַדַּע אֵתָּה אֵימְכָא
 ex qui genit? est homo ois est ita vadat & quo

hęc possunt quomodo ei & dixit Nicodemus respondit
 וְאָמַר יֵשׁוּעַ וְאָמַר לֵה אֵיכְנָא מִשְׁכְּחָה דְנִתְלִיד מִן
 Israel doctor es tu ei & dixit Iesus respondit
 וְאָמַר יֵשׁוּעַ וְאָמַר לֵה אֵתָּה הוּ מִלְּפָנָא דִּי סֵרִיל
 es sciens non

לֵה יַדַּע אֵתָּה:

2 εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τοὺς Ἰουδαίους νυκτὸς, ἔλεγε αὐτοῖς, ἔγνωσθε, οἱ δὲ οὐκ ᾔδεισαν διὰ τὸ μυστήριον τῶν σημείων διδάσκει ποιεῖν ἃ οὐ ποιεῖ, ἐὰν μὴ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. 3 ἀπεκρίθη ὁ Νικόδημος, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος, πῶς δύναται γεννηθῆναι ἄνωθεν, ἢ διδάσκει ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 ὁ αὐτοῦ δὲ ὑπεροχὴ εἰσαγγέλλει, ἔλεγε ἰησοῦς αὐτῷ, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος, πῶς δύναται γεννηθῆναι ἄνωθεν, ἢ διδάσκει ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 5 ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς, ἀμὲν ἀμὲν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῆναι ἄνωθεν, ἢ διδάσκει ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 6 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῦμα, ἢ διδάσκει ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 7 μὴ θαυμάσιος εἶπεν σοι, δὲ ἄνθρωπος οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 8 τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῦμα, ἢ διδάσκει ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 9 ἀπεκρίθη ὁ Νικόδημος, ἔλεγε αὐτοῖς, πῶς δύναται γεννηθῆναι ἄνωθεν; 10 ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς, ἔλεγε αὐτοῖς, τὸ εἶναι διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ, ἔλεγε αὐτῷ ὁ Νικόδημος, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος, πῶς δύναται γεννηθῆναι ἄνωθεν;

& id loquimur quod scimus quod id tibi ego dico amen amen.
אָמֵן אָמֵן אָמֵר אַנָּה לֵךְ דְּמֵס דְּנֵרְעִין מִמַּלְלִין וּמֵס
 si vos recipitis non & testimonium nostrum testamur q̄ vidimus
 דְּחֵזֵן מִסְהֵדִין וּסְהֵדוֹתָ לָהֶם מִקְבְּלִין אַנְתּוֹן : אָן
 quomodo vos creditis & non vobis dixi quz in terra
 דְּבִאֲרַעָא אִמְרַת לִכּוֹן וּלְהֵא מְהִימֵן אַנְתּוֹן אִיכְנָא
 eredetis mihi quz in celo vobis dixero si
 אָן אִמְר לִכּוֹן דְּבִשְׁמֵיָא תְּהִימֵנוּנִי :

ieiunij medij matutinis
דְּצַפְרָא דְּפִלְגְּוָה רְצוּמָא
 Huius celo de q̄ descendit ipse sed in celum ascendit homo & non
 וְלֹא אָנֶשׁ סַלְק לְשָׁמַיָא אִלָּא הוּוֹ דְּנַחַת מִן שְׁמַיָא בְּרָה
 Mofes extulit & quodmodum in celo qui est ipse hominis
 דְּאַנְשָׂא הוּוֹ דְּאִיתוּהִי בְּשָׁמַיָא : **וְאִיכְנָא דְּאָרִים מוֹשֶׁה**
 hominis Filius vt extollatur futurus est ita in deserto serpentem
 חוּמַי בְּמַדְבְּרָא הִכְנָא עֵתִיד לְמַתְרַמּוֹ בְּרָה דְּאַנְשָׂא
 vita ei fit sed percat non in eum qui credit homo vt omnis
 וְדָכַל נֶשׁ דְּמַהִימֵן בְּהָ לֹא נִאֲכַר אִלָּא נְהוּוֹן לֵה חַיָּא
 vt mundum Deus dilexit enim ita quz in eternū
 דְּלַעְלָם : **הִכְנָא נִיר אַחַב אֱלֹהָא לַעְלָמָא אִיכְנָא**
 sed percat non in eum qui credit is vt omnis dederit vnigenitū Filij suum
 דְּלִבְרָה יְחִירִיא נֹתַל דְּכָל מִן דְּמַהִימֵן בְּהָ לֹא נִאֲכַר אִלָּא
 Filij suum Deus misit enim non quz est in eternū vita ei fit
 נְהוּוֹן לֵה חַיָּא דְּלַעְלָם : **לֹא נִיר שֹׁדֵר אֱלֹהָא לְבְּרָה**
 mundus vt seruetur sed mundum vt cōdēnet eum inmundum
 לַעְלָמָא דְּנֵרוֹנוּוְהִי לַעְלָמָא אֱלֹהָא דְּנַחֲמָא עֲלֵמָא
 credit qui non & is cōdēnatur non in eum qui credit is p̄ manū eius
 כְּאִוְדָה : **מִן דְּמַהִימֵן בְּהָ לֹא מַתְתֵּדִין וּמִן דְּלֹא מַהִימֵן**
 Dei Filij vnigeniti in nomen credit qui non est cōdēnat⁹ iā is
 מִן כְּדוֹרֵין הוּוֹ דְּלֹא הִימֵן דְּיְחִירִיא בְּרָה דְּאֱלֹהָא :
 homines & dilexerunt in mundum venit quia lux cōdēnatio autē hūc est
הֵנוּ דִּין דִּינָא דְּנֹוֹרָא אַתָּא לַעְלָמָא וְאַחַבּוּ בְּנִינְשָׂא
 opera eorum enim fuerāt lucem quā potius tenebram
 לְהַשׁוּכָא יְחִיר מִן דְּלֵנֹוֹרָא אִיתְהוּן הוּוֹ נִיר עֲבָרְהוֹן
 mala
 בִּישְׁמָא :

21 Amen amen dico tibi, quia quod scimus quod vidimus, & testimonium nostrum non accipitis.
 22 Si terrena dixi vobis, & non creditis, quomodo si dixerō vobis cælestia, credetis?

13 Et nemo ascendit in celum, nisi qui descendit de celo, Filius hominis, qui est in celo.

14 Et sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis:

15 Vt omnis qui credit in ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam.

16 Sic enim Deus dilexit mundum, vt Filium suum vnigenitum daret: vt omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat vitam æternam.

17 Non enim misit Deus Filium suum in mundum vt iudicer mundum, sed vt saluetur mundus per ipsum.

18 Qui credit in eum, non iudicatur, qui autem non credit, iā iudicatus est: quia non credit in nomine vnigeniti Filij Dei.

19 Hoc est autem iudicium: quia Lux venit in mundum, & dilexerūt homines magis tenebras quā lucem: erant enim eorum mala opera.

21 ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι ὁ οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐώρακα καὶ οὐκ ἔβλεπα ἕνα ἀγαπῶν τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ, ὃς ἐκ τῆς οὐρανόθεν ἐβήκατος ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τὸν κόσμον οὐκ ἔγνω· 12 εἰ τὰ ἄρρητα εἶπον ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἠπιστάτε, πῶς ἐὰν εἶπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια, πιστεύσετε; 13 καὶ ὁ θεὸς ἠγάπησέν με, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐμοῦ ἐπέστειλέν με ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπως ἂν σωθῶνται οἱ ἀγαπῶντες τὸν υἱὸν τοῦ ἀγαπῶντος· 14 καὶ ἡ ἀγάπη ἣν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπὶ τῷ κόσμῳ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπέστειλέν με ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπως ἂν σωθῶνται οἱ ἀγαπῶντες τὸν υἱὸν τοῦ ἀγαπῶντος· 15 ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ κατακριθῆται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον· 16 ἕτα ἡ ἀγάπη ἣν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπὶ τῷ κόσμῳ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπέστειλέν με ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπως ἂν σωθῶνται οἱ ἀγαπῶντες τὸν υἱὸν τοῦ ἀγαπῶντος· 17 ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπέστειλέν με ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπως ἂν σωθῶνται οἱ ἀγαπῶντες τὸν υἱὸν τοῦ ἀγαπῶντος· 18 ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ὃς ἔχει τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπὶ τῷ κόσμῳ, οὐκ ἐκρίθηται, ἀλλ' ἔχει τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπὶ τῷ κόσμῳ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπέστειλέν με ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπως ἂν σωθῶνται οἱ ἀγαπῶντες τὸν υἱὸν τοῦ ἀγαπῶντος· 19 αὐτὸν δὲ ὃς οὐκ ἔχει τὴν ἀγάπην, ὃς οὐκ ἔχει τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπὶ τῷ κόσμῳ, οὗτος ἐκρίθηται, ἀλλ' ἔχει τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπὶ τῷ κόσμῳ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀγαπῶντος ἐπέστειλέν με ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπως ἂν σωθῶνται οἱ ἀγαπῶντες τὸν υἱὸν τοῦ ἀγαπῶντος.

Q ij

20 Omnis enim qui malè agit, odit lucem, & non venit ad lucem, vt non arguantur opera eius.
 21 Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, vt manifestentur opera eius, quia in Deo sunt facta.

22 Post hæc venit Iesus & discipuli eius in terram Iudzæ: & illic morabatur cum eis, & baptizabat.

23 Erat autem & Ioannes baptizans in Ænon iuxta Salim: quia aquæ multæ erant illic, & veniebant, & baptizabantur.

24 Nondum enim missus fuerat Ioannes in carcerem.

25 Facta est autem quæstio ex discipulis Ioannis cum iudæis de purificatione:

26 Et venerunt ad Ioannem, & dixerunt ei, Rabbi, qui erat tecum trans Iordanem, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum.

27 Respondit Ioannes, & dixit, Non potest homo accipere quicquam, nisi fuerit ei datum de celo.

28 Ipsi vos mihi testimonium perhibetis, quodd dixerim, Non sum ego Christus: sed quia missus sum ante illum.

29 Qui habet sponsam, Sponsus est: amicus autem sponsi qui stat & audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi:

ad venit nec lucem odit agit quidiosa enim omnia
 כל גור דכניתא עבד סנא לנוהרה ולא אתא לות
 veritatem qui facit verò is opera eius arguantur ne
 ודאדלא נתכססון עברוהי: 21 הו דין דעבד שררא
 facta sunt quod in Deo opera ipsius vt innotescit lucem ad
 ואלות נוהרא דנתידעון עברוהי דכאלהא עבדיון:

קדורבנא דחודרת עדתא

Iudzæ in terram & discipuli eius Iesus venit hæc post
 ונתר הלון אתא ישוע ותלמידוהו לארענא דיהוד
 baptizans verò Ioannes etiam & baptizans cum eis erat conuersus ad
 ונתר הלון אתא ישוע ותלמידוהו לארענא דיהוד

23 Erat autem & Ioannes baptizans in Ænon iuxta Salim: quia aquæ multæ erant illic, & veniebant, & baptizabantur.

24 Nondum enim missus fuerat Ioannes in carcerem.

25 Facta est autem quæstio ex vni quæstio verò orta est
 ונתר הלון אתא ישוע ותלמידוהו לארענא דיהוד
 & venerit purgatione de vno Iudæo cum Ioannis discipulis
 ונתר הלון אתא ישוע ותלמידוהו לארענא דיהוד

26 Et venerunt ad Ioannem, & dixerunt ei, Rabbi, qui erat tecum trans Iordanem, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum.

27 Respondit Ioannes, & dixit, Non potest homo accipere quicquam, nisi fuerit ei datum de celo.

28 Ipsi vos mihi testimonium perhibetis, quodd dixerim, Non sum ego Christus: sed quia missus sum ante illum.

29 Qui habet sponsam, Sponsus est: amicus autem sponsi qui stat & audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi:

20 πᾶς γὰρ ὁ φῶς ἀγαπήσασθαι, μισοῖ τὸ φῶς, καὶ ἐν ὕδατι φέρεται τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὸ φῶς καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ.
 21 ὁ δὲ ποῖόν τι μὴ ἀγαπᾷ, ὁ γὰρ φέρεται τὸ φῶς, ἵνα φανερῶσθαι αὐτῷ τὸ φῶς, ὅτι οὐ δοῦν ἔργα σωτηρίας.
 22 μὲν αὖτε ἡλθεν ὁ Ἰωάννης καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν πρὸς τὴν ἑσπέρην, καὶ εὗρεν πολλοὺς ἐκεῖ, καὶ πολλοὶ ἐβaptίζοντο.
 23 Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Ἄρον ἐγγὺς τῆς Σαλμίνης, ὅπου ἦν πολλὰ ὕδατα, ἵνα ἐκεῖ καὶ οἱ πολλοὶ ἐβaptίζοντο.
 24 οὗτω γὰρ Ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.
 25 ἐγγὺς τοῦ οὐνοῦ ἔστη ὁ μαθητὴς Ἰωάννης μὲν Ἰουδαίων πρὸς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας.
 26 καὶ ἡλθεν φέρεται τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἴδῃ τὸ φῶς καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ.
 27 ὁ δὲ ποῖόν τι μὴ ἀγαπᾷ, ὁ γὰρ φέρεται τὸ φῶς, ἵνα φανερῶσθαι αὐτῷ τὸ φῶς, ὅτι οὐ δοῦν ἔργα σωτηρίας.
 28 μὲν αὖτε ἡλθεν ὁ Ἰωάννης καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν πρὸς τὴν ἑσπέρην, καὶ εὗρεν πολλοὺς ἐκεῖ, καὶ πολλοὶ ἐβaptίζοντο.
 29 Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Ἄρον ἐγγὺς τῆς Σαλμίνης, ὅπου ἦν πολλὰ ὕδατα, ἵνα ἐκεῖ καὶ οἱ πολλοὶ ἐβaptίζοντο.

est eueniens illu illu impletu est ecce meū gaudium ergo hoc
 הָרָא הַכִּיל הַדּוֹתָא דִּילּוּי הָא מַמְלִיאָה 30 לָהּ הוּא וְלֹא הוּא
 supra venit supernis qui è enim is minui & me crescere
 למרבא ולו למבער 31 הוּנִיר דַּמְן לְעַל אַתָּא לְעַל מִן
 is loquitur terra & de est terra de terra qui de & is est oēs
 כל הוּ וְהוּ דַּמְן אַרְעָא מִן אַרְעָא הוּמִן אַרְעָא מַמְלִל הוּ
 & audiuit q̄ vidit & id est oēs supra venit celo qui è
 דַּמְן שְׂמִיא אַתָּא לְעַל מִן כָּל הוּ 32 וּמַדְם דַּחֻזָּא וּשְׂמַע
 qui recipit verò is recipit homo non & testimoniū eius testatur
 מסהר וּסְהַדוּתָהּ לֹא אַנְשׁ מַקְבֵּל 33 הוּ רִין דַּקְבֵּל
 enim is est verax quodd Deus ob signavit eius testimoniū
 סְהַדוּתָהּ חַתֵּם דַּאֲלֵהָ שְׂרִירָהּ הוּ 34 אִינְאִנִּיר
 enim fuit non loquitur Dei ipsius verba misit quem Deus
 דַּאֲלֵהָ שְׂדֵרָה מְלֵא הוּ דַּאֲלֵהָ מַמְלִל לֹא הוּא נִיר
 & omnia Filium diligit Pater Spiritū Deus donās in mēsurā
 בְּכִילָא יֵהֵב אֱלֹהֵא רוּחָא 35 אִבְרָא מַתְבָּ לְבְרָא וְכָל מִנְרָא
 vita ei est in Filium qui credit is in manus eius dedit
 יֵהֵב בְּאִירוּהוּ 36 מִן דַּמְהִימִן בְּבְרָה אִירָתָהּ לֵה חַיָּה
 sed vitam videbit non Filio acquiescit qui non & is q̄q̄i æternū
 דְּלַעֲלֵם וּמִן דְּלֵא מַתְטַפִּים לְבְרָא לֹא נַחֻזָּא חַיָּא אֲלֵא
 super eum manebit Dei ira
 רוּנְזָה דַּאֲלֵהָ נְקוּא עֵלּוּהוּ
 caput
 קְפִלְאוּן דַּ

Hoc ergo gaudium meum impletam est.
 30 Illum oportet crescere, me autem minui.
 31 Qui de sursum venit, super omnes est. Qui est de terra, de terra est, & de terra loquitur: qui de celo venit, super omnes est.
 32 Et quod vidit & audiuit, hoc testatur: & testimoniū eius nemo accipit.
 33 Qui autem accepit eius testimoniū, signavit quia Deus verax est.
 34 Quem enim misit Deus, verba Dei loquitur. Non enim ad mensuram dat Deus Spiritum.
 35 Pater diligit Filium: & omnia dedit in manu eius.
 36 Qui credit in Filium, habet vitam æternam: qui autē incredulus est Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum.

C A P. IIII.

feceret multos quod discipulos Pharisei q̄ audissent Iesus autē cognouit
 יָדַע רִין יֵשׁוּעַ דְּשְׂמַעוּ פְּרִישַׁא דְּתַלְמִידָא סְנִיאָא עֵבֵר
 baptizans Iesus ipse esset non cum Iohānes quā magis & baptizaret
 ומעמד יתיר מן יוחנן 2 כִּד לֹא הוּא הוּ יֵשׁוּעַ מַעְמַד
 rursum & venit Iudæam & reliquit discipuli eius sed esset
 הוא אלא תלמידותיו 3 וּשְׁבַקָה לִיהוּד וְאֵתָא לֵה תוֹב
 in Galilæam
 לְגַלִּילָא

1 Ut ergo cognouit Iesus, quia audierūt Pharisei, quodd Iesus plures discipulos facit, & baptizat, quām Iohānes.
 2 Quāquam Iesus non baptizaret, sed discipuli eius:
 3 Reliquit Iudæam, & abiit iterum in Galilæam.

Pentecostes genuflexionis diei nocte
 דְּלֵילֵיָּא דִּיּוּם בּוֹרְכָה דְּפִנְטִיקוּסְטִי
 Samaritanorum domum q̄ transfret vt veniens autē ei erat opus
 מעברא הות לה רין דנאתא נעבר על בית שמריה 4

4 Oportebat autem eum transire per mediam Samariā.

אֲוֹתִי הִי גַרְיָהּ יֵהֵב יֵשׁוּעַ דְּשְׂמַעוּ פְּרִישַׁא דְּתַלְמִידָא סְנִיאָא עֵבֵר
 30 ἐλέινος διττὸν αὐτῶν, ἔμὲ δὲ ἡγαθὸν εἶπεν. 31 ὁ ἀνωθεν ἐρχόμενος
 ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ αὐτὸς οὐκ ἐστὶν ὡς ὁ κόσμος, ἀλλ' ὡς ὁ κόσμος οὐκ ἐστὶν ὡς ὁ κόσμος.
 32 καὶ ὁ ἐπίγειος καὶ ἡκούστος, τὸ τοῦ κόσμου ἐστὶν, καὶ τὸ τοῦ κόσμου ἐστὶν
 αὐτὸν πῶς λέγουσιν, ἐστὶν ὡς ὁ κόσμος ἐστὶν. 33 ὁ κόσμος
 αὐτὸν πῶς λέγουσιν, ἐστὶν ὡς ὁ κόσμος ἐστὶν. 34 ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος
 ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους
 35 ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους
 36 ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους ὁ κόσμος ἀπίστους
 αὐτῶν.

Καπ. δ.

1 Ὡς οὖν ἔρχετο εἰς τὰς ἐρήμους, ἔπι κούσταν οἱ φαραισαῖοι, ὅτι ἠκούσαν μαθητὰς πολλοὺς καὶ βαπτίζεσθαι ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.
 2 ἀπεκρίθη ἰησοῦς αὐτοῖς καὶ εἶπεν· ἰζήνα, τί μοι καὶ μαθητὰς αὐτῶν; 3 ἀπεκρίθη τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἀπὸ γῆς ἰσραὴλ εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 4 εἰς τὴν δὲ αὐτῶν διὰ τὴν Σαμαρείαν.

aquarum fons in eo sicut ei ego quas dabo illę aquę sed
 אלא מים הנון דיהב אנא לה נהוון בה מעינא דמיא
 da Daē mi illa mulier ei dixit aternam in vitā que scaturiūt
 דנבעין להיא דלעלם: 15 אמרא לה אנתתא הי מרי הב
 vrbauriam veniens neque scitiam rursus ne aquis istis ex mihi
 לי מן הלין מים דלא תוב אצהא ולא הוית אתיא דליא
 hoc & veni maritū tuū voca abi Iesus ei dixit hoc loco ex
 מן הרקא: 16 אמר לה ישוע ולי קרי לבעלכי ותי להרכא:
 dixisti bene Iesus ei dixit maritus mihi non est ei dixit
 אמרא לה לית לי בעלא אמר לה ישוע שפיר אמרת:
 qui est & iste tibi fuerunt mariti enim quinque maritus mihi non est
 דאית לי בעלא: 18 חמשא ניר בעליון הוו לכי והנא דאית
 dixit dixisti verum hoc maritus tuus est non nunc tibi
 לכי השא לא הוא בעלכי הדא שריתתא אמרת: 19 אמרא
 patres nostri es tu quodd ppheta ego video Daē mi mulier illa ei
 לה הי אנתתא מרי הווא אנא דנביא אנת: 20 אבהון
 est quod in Ierusalem estis dicētes & vos adorauerūt mōte in hoc
 בהנא טורא סגרו ואנתון אמרון אנתון דכאורשלים הו
 mulier Iesus ei dixit ad adorandū est qui cōueniēs locus
 אתר דולא הוא למסנד: 21 אמר לה ישוע אנתתא
 non etiā monte in hoc quā nec hora quia venit cre Ie mihi
 הימני דאתיא שעתא דלא בהנא טורא אף לא
 id estis adorātes vos Patrē adorābitis in Ierusalem
 כאורשלים תסגדון לאבא: 22 אנתון סגדון אנתון למדם
 ex quia vitę quod scimus id adoramus autē nos estis scientes q non
 דלא ידעין אנתון הנן דין סגדינן למא דנרעינן דהיא מן
 quando est & nunc hora venit sed sunt Iudæis
 יהודיא אנון: 23 אלא אתיא שעתא והשא איתיה אמתי
 Pater etiam & veritate in Spiritu Patrem adorabunt veri adoratores
 דסגודא שגורא נסגדון לאבא ברוהא ובשררא אף אבא
 Deus enim est Spiritus requirit adoratores qui sunt tales enim
 ניר דאיך הלין הו סגודא בעא: 24 רוהא הו ניר אלהא
 vr adorant oportet & veritate in Spiritu eum qui adorant & ij
 ואילין דסגדין לה ברוהא ובשררא ולא דנסגדון:

sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquę salientis in vitam æternam.
 15 Dicit ad eam mulier, Domine, da mihi hanc aquam, vt non sitiam, neque veniam huc haurire.
 16 Dicit ei Iesus, Vade, voca virum tuum, & veni huc.
 17 Respondit mulier, & dixit, Non habeo virum. Dicit ei Iesus, Bene dixisti, Quia non habeo virum.
 18 Quinque enim viros habuisti, & nunc quem habes, non est tuus vir. hoc verē dixisti.
 19 Dicit ei mulier, Domine, video quia Propheta es tu.
 20 Patres nostri in monte hoc adorauerunt, & vos dicitis, quia Ierofolymis est locus vbi adorare oportet.
 21 Dicit ei Iesus, Mulier crede mihi, quia veniet hora quādo neque in monte hoc, neque in Ierofolymis adorābitis Patrem.
 22 Vos adoratis quod nescitis: nos adoram⁹ quod scimus, quia salus ex Iudæis est.
 23 Sed venit hora & nunc est, quando veri adoratores adorabunt Patrem in Spiritu & veritate. Nam & Pater tales querit, qui adorent eum.
 24 Spiritus est Deus: & eos qui adorant eū, in Spiritu & veritate oportet adorare.

διὴ καὶ ὁ ὕδαρ ὃ δίδωμι αὐτῆς, ἡ ἑαυτῆς ἐν ἐμοὶ ὕδαρς ἀγόμενὸς εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15 λέγει αὐτῇ ἡ γυνὴ, κύριε, δός μοι τὸ ὕδαρ, ἵνα μὴ ἐπιψῶ, μηδὲ ἔρχομαι ἐνθάδε ἀναλῆσαι. 16 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, ὕπαγε, καὶ κλησὲν τὸν ἀνδρα σου, καὶ ἐλθέτω μετὰ σοῦ. 17 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, καὶ γὰρ οὐκ ἔχεις ἀνδρα. 18 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, καὶ γὰρ οὐκ ἔχεις ἀνδρα. 19 λέγει αὐτῇ ἡ γυνὴ, κύριε, ἵδωμαι ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20 οἱ πατέρες ἡμεῖς ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσκυνοῦμεν, καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐστὶν ὁ πατήρ, ὅπου οὐκ ἐστὶν προσκυνοῦμεν. 21 λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, γύναι, πιστεύου μοι, ὅτι ἐρχεται ὥρα ὅτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὐκ ἐστὶν προσκυνοῦμεν. 22 ὑμεῖς προσκυνοῦτε τὸ καὶ οὐκ ἐστὶν ἡμῖς προσκυνοῦμεν. 23 ἀλλ' ἐρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστὶν, ὅτε οἱ ἀληθῖνοι προσκυνοῦντες προσκυνοῦν τὸν πατέρα ἐν τῷ πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. 24 τὸ πνεῦμα ἐστὶν θεός, καὶ οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι προσκυνοῦντες αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, οὗτοι εἰσι προσκυνοῦντες αὐτὸν.

25 Dicit ei mulier, Scio quia Messias venit, qui dicitur Christus. Cum ergo venerit illi, nobis annuntiabit omnia.

26 Dicit ei Iesus, Ego sum qui loquor tecum.

27 Et continuo venerunt discipuli eius: & mirabantur quia cum muliere loquebatur: nemo tamen dixit, Quid quæris, aut quid loqueris cum ea?

28 Reliquit ergo hydriam suam mulier: & abiit in civitatem, & dicit illis hominibus: Venite, & videte hominem, qui dixit mihi omnia quecûque feci. nunquid ipse est Christus?

29 Exierunt ergo de civitate, & veniebant ad eum.

30 Interea rogabat eum discipuli dicentes, Rabbi, mādūca.

31 Ille autem dixit eis, Ego cibum habeo mādūcare quæ vos nescitis.

32 Dicebant ergo discipuli ad invicem, Nunquid aliquis attulit ei manducare?

33 Dicit eis Iesus, Meus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me, ut perficiam opus eius.

34 Nōne vos dicitis, quod adhuc quatuor menses sunt, & messis venit? Ecce, dico vobis, levate oculos vestros, & videte regiones, quia albe sunt iam ad messem.

35 Et qui metit mercedem accipit, & congregat fructum in vitam æternam: ut & qui seminat, simul gaudeat & qui metit.

& cum veniet quia Messias ego scio illa mulier ei dixit
אמר לה אתה הוא ידעא אנא דמשיחא אתא ומא
sum ego Iesus ei dixit omnia nos docebit ille
אמר לה ישוע אנא אמר לה מלך כל מדום

discipuli eius venerunt loqueretur & dicit tecum sum
וּבְדִיּוּכָהּ אָמַר לְהוּ מְמַלְל אֶתְּוּ הַלְמִידוּהוּ

dixit homo autem non loqueretur muliere quia cum erat & mirabantur
וְרִמְרוּ הוּוּ דַעֲם אֲנִתְהִי מְמַלְל לָא דִין אֲנִשׁ אֲמַר
& reliquit cum ea tu loqueris quid aut tu quæris
& reliquit cum ea tu loqueris quid aut tu quæris

28 videte venite & dicit in urbem & abiit mulier
וְהִתְהַלְקִית אֲנִתְתָא וְאִוְלַת לְמִדְיַתָא וְאֲמַרְתָּ! הוּוּ הוּוּ
Messian ipse est nunquid feci quicquid mihi qui dicit

29 & inter ad eum erant & venientes urbe ex homines & venientes
וְנִמְרוּ אֲנִשׂא מִן מְדִינַתָא וְאִתְּוּ הוּוּ לִוְתָּהּ! וּבִינַת

comede Mag.no. ei & dicentes discipuli eius ab eo erat esugiam
וְכַעֲן הוּוּ מִנְה תְלִמִידוּהוּ וְאֲמַרְוּ לָה רְבָן לַעֲם!

cum quem comedam cibus mihi est Iesus dixit vobis
וּדִין אֲמַר לְהוּן אִית לִי מְאָכּוּלְתָא דְאֲכּוּל אִידָא

num inter se discipuli dicunt vobis scietes non quæ
וְנִוְלַת יַדְעִין אֲנִתְוּ! אֲמַרְוּ תְלִמִידֵי בִינְתְּהוּן לְמָא

cibus Iesus illis dixit ad edendum aliquid ei annuntiavit
וְאִוְלַת לָה מְדִם מְאָכּוּל לָהּ! אֲמַר לְהוּן יִשׁוּעַ מְאָכּוּלְתִּי

& perficiam qui misit me eius voluntatem ut faciam eum
וְאִוְלַת דְּאֲעֵבַר צְבִינְתָּה דְּמִן דְּשִׁרְנִי וְאִשְׁלִמְיֵהוּ

venit menses quatuor post dicitis vos nonne
וְהִוּ! לָא אֲנִתְוּ אֲמַרְוּ דְּבַתָּר אַרְבַּעַת יַרְחִין אַתָּא

terras & spectate oculos vest. ut attollatis vobis cib. dico ecce
וְהִוּ דָּא אֲמַר אֲנָא לְכּוּן דְּאֲרִימוּ עֵינִיכוּן וְהוּוּ אַרְעָתָא

mercedem qui metit & is modum ad messem & propinquat quæ
וּמְטוּוּ לְהַצְדָּתָא מִן כּוּדוּ! וְאִינָא דְּהַצְדָּתָא אֲגֵרָא

pariter & messor & factor æternam in vita fructus & colligunt
וְכֹנֵס פֹּאֲרָא לְחַיָּא דְּלַעֲלָם וְרוּעָא וְהַצְדָּתָא אֲכַרָּא

36

25 λέγει αὐτῇ ἡ γυνὴ, οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἡ καίριος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα
26 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. 27 καὶ ὅτε ἔβλεπον ἡ δόξαν αὐτοῦ, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔβλεπον αὐτὸν ὡς ἔβλεπον
μὴ γινώσκουσιν ἑαυτοὺς ὅτι αὐτὸς ἔστιν ὁ Χριστός. 28 ἀφῆκεν ἡ γυνὴ τὴν ὑδρίαν ἧν ἔχει, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀδελφοῖς, ἴδετε τὸν ἄνθρωπον, ὃς εἶπε ἅπαντα ὅσα ἐμοὶ
ἐποίησα, καὶ τί οὐκ οἶδα ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν; 29 εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδα ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν ὁ λαλῶν σοι.
30 εἶπεν ἡ γυνὴ αὐτῷ, οἶδα ὅτι πῶς ὁ Χριστός ἔρχεται, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ ἔλεγε πάντα ὅσα ἐποίησα. 31 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδα ὅτι ὁ Χριστός
ἐστιν ὁ λαλῶν σοι. 32 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς, ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἐπεισέταξτε τὰ ὦτα ὑμῶν, καὶ ἴδετε τὸν ἄνθρωπον, ὃς εἶπε ἅπαντα ὅσα ἐμοὶ
ἐποίησα, καὶ τί οὐκ οἶδα ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν ὁ λαλῶν σοι. 33 εἶπεν ἡ γυνὴ αὐτῷ, οἶδα ὅτι πῶς ὁ Χριστός ἔρχεται, καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ ἔλεγε πάντα ὅσα ἐποίησα.
34 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἶδα ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν ὁ λαλῶν σοι. 35 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς, ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἐπεισέταξτε τὰ ὦτα ὑμῶν, καὶ ἴδετε τὸν ἄνθρωπον,
ὃς εἶπε ἅπαντα ὅσα ἐμοὶ ἐποίησα, καὶ τί οὐκ οἶδα ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν ὁ λαλῶν σοι. 36 καὶ ὁ λαλῶν σοι μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
οὐκ οἶδον ὅτι ὁ Χριστός ἐστιν ὁ λαλῶν σοι.

feminator est quia ali^{us} veritatis sermo est enim in hoc
 37 **בהרנא ניר איתיה מלתא דשררא דאחרון הו זרע**
 quod non id ad mectendum mihi vos ego
 ואחרון הער: ³⁸ **אנא שדרתכון למחצד מדם דלא הוא**
 in introfistis & vos laboraverut eni alij laborastis vos
אנתון לאיתון אחרנא ניר לאיו ואנתון עלתון על
 in eū crediderūt multi verò vrbe illa ex illorum laborem
עמלהון רהנון: ³⁹ **מן הי מדינתא דין גניא הימנו בה**
 mihi quia dixit fuerat quæ testata illi^{us} mulieris sermonem ppter Samaritani
שמריא מטל מלתה דאנתתא הי דמסהרא הות דאמר לי
 petierūt Samaritani illi ad eum venisset & eum feci quicquid
כל מדם דעבדת: ⁴⁰ **וכד אתו לותה הנון שמריא בעו**
 & multi dice duos apud ipsos & fuit apud ipsos vt esset ab eo
מנה דנהוא לותהון והוא לותהון תרין יומין: ⁴¹ **וכנאא**
 illi mulieri erat & dicētes sermonē ipsius ppter in eū crediderūt
הימנו בה מטל מלתה: ⁴² **ואמרין הו ל אנתתא הי**
 audiuius eni nos in eum credimus in sermone tuo est non qd deiaceps
דמכיל לא הוא כמלתחי מהימנין בה חנון ניר שמען
 mundi seruator Messias verè est quod ille & scim^{us}
וידען דהנא איתוהי שריראית משיחא מהינה דעלמא:
 ieiunij quintæ hebdomadis in sabbotho tertiz vespere
דרמשא דתלתא בשבא דשבתא דהמשא דעובא
 in Galilæam & abiit inde ab Iesus exiit dies duos & post
ובתר תרין יומין נפק ישוע מן תמן ואול לגלילא: ⁴³
 honoratur non in ciuitate sua qd ppheta testatus fuerat Iesus eni ipse
הו ניר ישוע סהר דנביא במדינתה לא מתיקר: ⁴⁴
 signa qui viderant Galilæi receperunt eum in Galilæa venisset autè eum
רב דין אתא לגלילא קבלוהי גליליא דחו אנתא
 ipsi etiā enim venerant in festo in Ierusalem quæ fecerat oia
כל דעבר באורשלים בעדערא אתו הו ניר ואף הנון
 Galilææ in Cana Iesus rursum autè venit ad festum
לעדערא: ⁴⁵ **אתא דין תוב ישוע לקטנא דגלילא**
 in Capharnaum & erat vinum aquam fecerat vbi
איכא דעבר מינא חמרא ואת הוה בכפרנחום
 erat ægrotus cuius filius vnus regis seruus
עבר מלכא חר דכרה כריה הוה:

37 In hoc enim est verbum
 verum: quia alius est qui se-
 roinat, & alius est qui mecit.
 38 Ego mihi vos metere
 quod vos non laborastis, alij
 laborauerunt, & vos in la-
 bores eorum introfistis.
 39 Ex ciuitate autem illa
 multi crediderūt in eum Sa-
 maritanorum, propter verbū
 mulieris testimonium perhi-
 bentis, Quia dixit mihi om-
 nia quæcunque feci.
 40 Cū venissent ergo ad
 illum Samaritani, rogauerūt
 eum vt ibi maneret. Et man-
 sit ibi duos dies:
 41 Et multo plures cre-
 diderunt in eum propter ser-
 monem eius.
 42 Et mulieri dicebant,
 Quia iā non propter tuā lo-
 quela credimus: ipsi enim
 audiuius, & scimus quia
 hic est verè Saluator mundi.
 43 Post duos autem dies
 exiit inde: & abiit in Galilæam.
 44 Ipse enim Iesus testi-
 monium perhibuit, quia pro-
 pheta in sua patria honorem
 non habet.
 45 Cū ergo venisset in
 Galilæam, excepit eum
 Galilæi, cū omnia vidissent
 quæ facerat Ierofolymis in
 die festo: & ipsi enim vena-
 rant ad Diem festum.
 46 Venit ergo iterum in
 Cana Galilææ, vbi fecit aquā
 vinum. Et erat quidā Regu-
 lus cuius filius infirmabatur
 Caphar-naum.

37 **הו ניר ישוע סהר דנביא במדינתה לא מתיקר:**
 signa qui viderant Galilæi receperunt eum in Galilæa venisset autè eum
 ipsi etiā enim venerant in festo in Ierusalem quæ fecerat oia
 כל דעבר באורשלים בעדערא אתו הו ניר ואף הנון
 Galilææ in Cana Iesus rursum autè venit ad festum
 לעדערא: אתא דין תוב ישוע לקטנא דגלילא
 in Capharnaum & erat vinum aquam fecerat vbi
 איכא דעבר מינא חמרא ואת הוה בכפרנחום
 erat ægrotus cuius filius vnus regis seruus
 עבר מלכא חר דכרה כריה הוה:

R

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

47 Hic cum audisset quia Iesus adveniret à Iudæa in Galileã, abiit ad eum, & rogabat eum vt descenderet, & sanaret filium eius: incipiebat enim mori.
 48 Dixit ergo Iesus ad eum, Nisi signa & prodigia videritis, non creditis.
 49 Dicit ad eum Regulus, Domine, descende prius quam moriatur filius meus.
 50 Dicit ei Iesus, Vade, filius tuus vivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei Iesus, & ibat.
 51 Iam autem eo descendente, serui occurrerunt ei: & nuntiauerunt dicentes, quia filius eius viveret.
 52 Interrogabat ergo horã ab eis in qua melius habuerit. Et dixerunt ei, Quia heri hora septima reliquit eum febris.
 53 Cognovit ergo pater, quia illa hora erat in qua dixit ei Iesus, Filius tuus vivit, & credidit ipse & domus eius tota.
 54 Hoc iterum secundum signum fecit Iesus, cum venisset à Iudæa in Galilezam.

CAP. V.

1 Post hæc erat Dies festus Iudæorum, & ascendit Iesus Ierosolyman.
 2 Est autem Ierosolyms super Probatice, piscina quæ cognominatur Hebraicè Bethsaïda, quinque porticus habens.

& iuit in Galileã Iudæa ex Iesus fuerat q̄ venies audiuit hæc
 ונא שמע דאתא הוא ישוע מן יהוד לגלילא ואול
 appinquis filii suum & sanaret vt descenderet ab eo erat & petens ad
 ויהי ובעת הויה מנה דנחות ונאסא לכרה קריב
 & miracula signa si Iesus ei dixit ad moriẽdũ enim
 ונר למסת: 48 אמר לה ישוע אן אתותא ותדמרתא
 Dñe mi regis seruus ille ei dixit ereditis non videritis
 ותוון לא תתימון: 49 אמר לה הו עבד מלכא מרי
 fili tu' atq' Iesus ei dixit puer est mortu' non doct' de
 ונר לא מאת לה טליא: 50 אמר לה ישוע זל ברכ
 & abiit Iesus ei quẽ dixit sermoni vir ille & credidit
 ויהי והימן הו נכרא כמלתא דאמר לה ישוע ואול:
 & dixerũt & nũtiarũt ei serui ipsius occurrũt ei esse descẽdẽs autẽ
 ונר נחת הויה ארעויה עבדויה וסברויה ואמרו
 sanatus esset tempore quonam eos & interrogauit viuit filius
 ונר חו: 52 ושאל אנון דבאינא עדנא אתהלם
 febris reliquit eum hora septima heri ei
 ונר אהמלי בשבע שעין שבקתוה אשתא:
 ga fili tu' Iesus ei dixit in qua hora q' in illa pater eius mori
 ונר אבויה דבויה שעתא דבה אמר לה ישוע רברך
 secundum signum rursus hoc tota & dom' eius ipse & credidit
 ונר והימן הו וביתוה כלה: 53 הויה הויה אתא דתרתין
 in Galilezam Iudæa à venisset eum Iesus
 ונר ישוע כד אתא מן יהוד לגלילא:
 y caput
 קפלאון ה

יעוניי tertiz in sabbatho vnus maturinis
 דענרנה דהר בשבט דתלתה דעומנה
 Iesus & ascendit Iudæorum festum erat hæc pas
 ונר דהין הויה עדעדנה דיהודינה וסלק ישוע
 locus in Ierusalem illic autem erat in Ierusalem
 ונר אית הויה דין תמן באורשלים דוכתא
 Bethsaïda Hebraicè qui vocatur ablutionis
 ונר דמעטודינה דמתקרינה עבראית בית חסרנה
 porticus quinque in eo & erat
 ונר הויה בה חמשנה אסטון:

47 εὐὴ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἦκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπηλθὼν παρὲς αὐτῆς, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν κατὰ βῆτον καὶ ἵασηται αὐτὸν πρὸς ἡμέλλου ἰσοδουνησάκι. 48 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς παρὲς αὐτοῦ, ἰὰν μὴ ἴδῃς σημεῖα καὶ τέρατα ἰδῆται, ὃ μὴ πιστεύσει. 49 λέγει παρὲς αὐτοῦ ὁ βασιλικός, καὶ εἰ, κατὰ ὅσον αὐτὸν δὲν ἴδῃς σημεῖον μου. 50 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, παρὲς ὃ ἦος ἔσθι καὶ ὄπισθεν σου ὁ ἀδερῶπις τῷ λόγῳ τῷ ἰσχυρῷ Ἰησοῦς, καὶ ἐπαρβέετο. 51 ἠδὲν δὲ αὐτῷ καταβῆναι, οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ἀπήνησαν αὐτῷ, καὶ ἀπῆλθεν Ἰησοῦς, ὅπ ὁ παῖς ἔσθι. 52 εἶπὲν οὖν παρ' αὐτοῦ τὴν ὥραν ἐν ἣ καμψοτροπὸν ἔσθι καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἰὰν ὥρας ἐδωκῆμεν ἀσπῆκεν αὐτὸν ὁ παρὲς τῆς. 53 ἔγωγ οὖν ὁ πατήρ, ὅπ ἐν ἐκείνη τῇ ὥρῃ, ἐν ἣ ἔπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅπ ἦος ἔσθι καὶ ὄπισθεν σου αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλα. 54 τῷ τῷ πατρὶ δούτροι σημεῖον ἰσχυρῷ Ἰησοῦς ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Κεφ. ε.

1 Μετὰ τῶν τῶν ἑορτῶν τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἰερουσόλυμα. 2 ἔστι δὲ ἐν τῷ Ἰερουσόλυμῳ πηλὸν τῷ παρὲς ἀπῆκεν, Κολυμβήθρα ἢ ὀπισθεν τῆς Ἐβραϊκῆς Βηθσαῖδα, πέντε πᾶς ἔχουσα.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

& claudorū & aridorū infirmorum multus populus erāt factes & in his
 ובהלן רמין הוּ עמא כנאא דכריהא וסמא והניסא
 in tēpore enī Angelus aqua motum erant & expectātes & aridorū
 ובישא ומסכן הוּ לזועא דמא: * מלאכא ניר בזכן
 eis erat & cōturbās in lauerum erat descendēs tempore
 זכן נחרת הוּם לה למעמוריתא ומזיע הוּם להוּן
 aqua turbationem post erat descendens qui primū & is aquam
 למיא ואינא דקדמא נחת הוא מן בתר זועא דמא
 erat ei fuisset quicunque dolor sanitati restituebatur
 מתהלם הוא כל כאבא אינא דאית הוא לה: 5 אית הוא
 fuerat annos & octo qui triginta vnus vir ille autem
 דין תמן גברא הדר דתלתין ותמנא שנין איתוהי הוא
 p tēpore & cognouit iacentē Iesus vidit hunc in infirmitate
 בכורהנא: 6 להנא הוא ישוע דרמא וידע דובנא
 respondit sanitati restitui tu vis ei & dixit ei fuisset multo
 סניאא אית לה ואמר לה צבא אנת דתתהלם: 7 ענא
 turbatz fuerat q eum homo autē mihi nō est Dñemi Etiā & ait agrotus ille
 הו כריהא ואמר אין מרי לית לי דין אנש דמא דאתתועו
 alius sum veniens ego donec sed in lauerum mittat me aqua
 מא נרמיני כמעמוריתא אלא עד אנא אתא אנא אחרין
 & ambula lectū tuū tolle surge Iesus ei dixit descendit ante me
 מן קדמי נחת: 8 אמר לה ישוע קום שקול ערסך והלך
 & ambulauit lectū suū sustulit & surrexit ille vir sanitati restitutus est hora & eadē
 9 נבר שעתה אתהלם גברא הו וקם שקל ערסה והלך
 illi Iudxi ei & dicunt erat sabbathum dies ipse & ille
 ורו הו יומא שבתא הו: 10 ואמרין לה יהודיא להו
 Ille lectū tuū tollere tibi licet nō est sabbathum q sanatus fuerat
 דאתאסי שבתא הי לא שליט לך דתשקול ערסך: 11 הו
 mihi dixit ipse sanum qui fecit me ille eis & dixit respondit verò
 דין ענא ואמר להוּן הו דעבדני הלימא הו ואמר לי
 ille vir quis est & interrogauerūt eū & ābula lectū tuū tolle
 דשקול ערסך והלך: 12 ושאלוהי מנו גברא הנא
 & ambula lectū tuū tolle tibi qui dixit
 דאמר לך דשקול ערסך והלך:

3. In his iacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum.
 4. Angelus autem Domini descendebat secundum tempus in piscinam: & mouebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post morionem aquæ, sanus fiebat à quacunquē detinebatur infirmitate.
 5. Erat autem quidam homo ibi, triginta & octo annos habēs in infirmitate sua.
 6. Hunc cum vidisset Iesus iacentem, & cognouisset, quia iam multum tempus haberet, dicit ei, Vis sanus fieri?
 7. Respondit ei languidus, Domine hominem non habeo, ut cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam: dum venio enim ego, alius ante me descendit.
 8. Dicit ei Iesus, Surge, tolle grabatum tuum, & ambula.
 9. Et statim sanus factus est homo ille: & sustulit grabatum suum, & ambulabat. Erat autem Sabbathū in die illo. 10. Dicebant ergo Iudæi illi qui sanatus fuerat, Sabbathum est, non licet tibi tollere grabatum tuum.
 11. Respondit eis, Qui me sanum fecit, ille mihi dixit. Tolle grabatum tuum & ambula.
 12. Interrogauerūt ergo eū, Quis est ille homo qui dixit tibi, Tolle grabatum tuum, & ambula?

3 εν αυταις και παλαιος πληθος των ασθενουτων, παραλυτων, κληρων, οκλιτων, κληρων των τω υδατος κινουτων. 4 ανγελος του κυριου και πωμιεν εν τη κλυμω ηδρα, και εταραων το υδωρ. ο ουδωστος εμβασ μω, τω υδατω του υδατος, υγιης εγινησθαι, ω δησθε και τω τωσθηματι. 5 αυ δε υς ανθρωπος εκει τελευτησεν ολιγω εχρησεν εν τη ασθενια. 6 ποτε ιδων ο ιησους και παλαιωσεν, και ηρωσ οτι πολλω ηδη χρόνος εχρησεν εν ασθενια, δελες υγιης ημεσθαι. 7 απκριθη αυτω ο ασθενωσ, κυριε, ανθρωπον εν εχρησεν οσπου υδατος υδατος ηρε τον κραββατον αποδ, και απεπατη. αυ δε ελεχρημαι ενω, δεησ απο εμου και παλαιωσ. 8 λεχη αυτω ο ιησους, εχρησεν αποδ τον κραββατον σου, και απεπατη. 9 και αυτωσ εχησθε υγιης ο ανθρωπος, και ηρε τον κραββατον αποδ, και απεπατη. αυ δε ελεχρημαι ενω, δεησ απο εμου και παλαιωσ. 10 ηρωσεν ουδωσ ο ιησους οτι πολλω ηδη χρόνος μερωσ, ελεχρημαι ενω, εν εχρησεν τον κραββατον. 11 απκριθη αυτωσ, ο ποιησας με υγιησ, και ιθς μοι ειπεν, ερωσ τον κραββατον σου, και απεπατη. 12 ηρωσθησεν ουδωσ τον υγιησ δεησ ο ανθρωπος ο ειπεν ου, ερωσ τον κραββατον σου, και απεπατη.

R ij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

13 Is autem qui sanus fuerat effectus, nesciebat quis esset. Iesus enim declinavit à turba constituta in loco.

12 Postea invenit eum Iesus in templo, & dixit illi, Ecce sanus factus es: iam noli peccate, ne deterius tibi aliquid contingat.

15 Abiit ille homo, & nuntiavit Iudæis, quia Iesus esset qui fecit eum sanum,

16 Propterea persequuntur Iudæi Iesum, quia hæc faciebat in Sabbatho.

17 Iesus autem respondit eis, Pater meus usque modo operatur, & ego operor.

18 Propterea ergo magis quærebant eum Iudæi interficere, quia non solum solvebat Sabbathum, sed & Patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo.

19 Respondit itaque Iesus, & dixit eis, Amen amen dico vobis, non potest Filius à se facere quicquam, nisi quod viderit Patrem facientem: quæcunque enim ille fecerit, hæc & similiter Filius facit.

20 Pater enim diligit Filium, & omnia demonstrat ei quæ ipse facit, & maiora his demonstrat ei opera, ut vos miremini.

subdlexerat enim Iesus quis esset erat sciens non q sanat fuerat an f...
הוא דאסא לא ידע הוא מנו ישוע גיר אתנני הוא
illegible...
14 בחר זכן
illegible...
15 ויגידנו לו
illegible...
16 ויהודים
illegible...
17 וישוע
illegible...
18 ויהודים
illegible...
19 ויהודים
illegible...
20 ויהודים
illegible...

קרינת דענידת

volis ego dico amen amen eis & dixit Iesus autem resp...
id sed suspensus voluntate ex aliquid facere Filius potest qu...
id hanc hanc facit quæ Pater enim ea facere Patrem q...
& omnia Filii sui diligit enim Pater facit similiter Fi...
opera his præ & quæ sūt præstatura si ostendit facit qu...
miremini vos ei
יהא דאנתון תתדרון

13 ο οειδαις ουκ ηδυνε ουοις ουσου ορδω ου αγγ... 14 ο αυ...
15 ο ουδ... 16 ο ουδ... 17 ο ουδ... 18 ο ουδ... 19 ο ουδ... 20 ο ουδ...

ita eos & uiuificat mortuos suscitāt Pater enim sicut
 איכנא גיר דאנא מקים מיתא ומחא להון הבנא 21
 Pater enim est non uiuificat quos uult eos Filius etiam
 אף ברמא לאילין דעבא מחא: לא הוא גיר אנא 22
 homo ut omnis Filio dedit iudiciū omne sed hominē iudicās
 דאן לאנש אלא כלה דינא והבה לברא: 23 דכל נש
 Filium honorat qui non is Patrem honorat sicut Filium honoret
 ניקר לברא איך דמיקר לאנא הו דלמא מיקר לברא
 uobis ego dico amen amen qui misit cum Patrem honorat non
 לא מיקר לאנא דשדרה: 24 אמין אמין אמר אנא לבון
 vita ei est qui misit me ei & credit sermones meos q̄ audit q̄ is
 דמן דשמע מלתי ומחיון למן דשדרני אית לה היא
 in vitam morte à transit sed uenit non & in iudiciū aeterna
 דלעלם ודינא לא אתא אלא שני לה מן מותא לחיא:
 est nunc etiam hora quod uenit uobis ego dico amen amen
 אמין אמין אמר אנא לבון דאתיא שעתא איהא השא איתיה 25
 qui audierit & ij Dei Filij uocem audient mortui quando
 אמתי דמיתא נשמעון קלה דברה דאלהא והגון דשמעון
 dedit ita in essentia sua vita Patri est enim sicut uiuent
 נחון: 26 איכנא גיר דלאנא היא בקנומיה אף הבנא והב
 ut esset & potestatem dedit ei in essentia sua uita ut essent Filio etiam
 אף לברא דנהוון היא בקנומה: 27 ואשלמה דנהוא
 miremini ne hominis uerò sit quod Filius iudiciū etiam faciens
 עבד אף דינא: 28 דברה הו דין דאנשא לא תתדרון
 qui in sepulcris ij omnes quando hora quia uenit ppter hoc
 בהדמא דאתיא שעתא אמתי דכלהון אילין דבקברא
 bona qui fecerunt ij & prodibunt uocem eius audient sunt
 אנון נשמעון קלרה: 29 ונפקון אילין דעברו מבנתא
 iudicij in resurrectione mala qui fecerunt & ij uitz in resurrectione
 לקימתא דחיא ואילין דעברו בישתא לקימתא דינא:
 Epiphaniam post tertiz in sabbatho vnius marutinis
 דעפרא דחד בשבא דתלתא דבתר דרנחא
 sed agere quicquam mei ipsius uoluntate ex ego possum non
 לא משכח אנא מן עבות נפשי מדם למעבד אלא 30
 ego quozto enim nō est rectum & iudiciū meū sum iudicās ego audio sicut
 איכנא דשמע אנא דאן אנא ודיני כאין הו לא גיר בעא אנא

21 Sicut enim Pater suscitāt mortuos & uiuificat, sic & Filius quos uult uiuificat.
 22 Neque enim Pater iudicat quenquam: sed omne iudiciū dedit Filio.
 23 Ut omnes honorificent Filium, sicut honorificat Patrem. Qui non honorificat Filium, non honorificat Patrem qui misit illum.
 24 Amen amen dico uobis, Quia qui uerbum meum audit, & credit ei qui misit me, habet uitam aeternam, & in iudiciū non uenit, sed transiet à morte in uitam.
 25 Amen amen dico uobis, quia uenit hora, & nunc est, quando mortui audient uocem Filij Dei: & qui audierint, uiuent.
 26 Sicut enim Pater habet uitam in semetipso, sic dedit & Filio habere uitam in semetipso:
 27 Et potestatem dedit ei etiam iudiciū facere, quia Filius hominis est.
 28 Nolite mirari hoc: quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis sunt, audiet uocem Filij Dei.
 29 Et procedent qui bona fecerunt, in resurrectionem uitae: qui uerò mala egerunt, in resurrectionem iudicij.
 30 Nō possum ego à meipso facere quicquam. Sicut audio, iudico: & iudiciū meū iustum est: quia non quozto

21 אִיכְנָא גִיר דְאִנָּא מְקִים מֵיְתָא וּמְחָא לְהוֹן הַבְּנָא 22 אִפְּ בְרַמְא לְאִילִין דְעֵבָא מְחָא: לֹא הוּא גִיר אִנָּא
 23 דְאָן לְאִנְשׁ אִלָּא כֹּלָה דִּינָא וְהַבְּהָ לְבְרָא: 24 אִמִּין אִמִּין אִמְרַנְיָא לְבֹנִין
 25 אִמִּין אִמִּין אִמְרַנְיָא לְבֹנִין דְאֵתִיָּא שְׁעֵתָא אִיהָא הַשָּׂא אִתִּיָּהּ
 26 אִפְּ לְבְרָא דְנִהוּוֹן הִיא בְּקִנּוּמֵיהָ אִפְּ הַבְּנָא וְהַב
 27 וְאַשְׁלֵמָה דְנִהוּא
 28 עֵבֵד אִפְּ דִּינָא: 29 וְנִפְקוֹן אִילִין דְעֵבְרוּ מִבְּנֵתָא
 30 אִיכְנָא דְשִׁמְעַנְיָא אִנָּא דְאָן אִנָּא וְדִינֵי כְּאִין הוּא לֹא גִיר בְּעָא אִנָּא

R. iij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me.
 31 Si ego testimonium perhibeo de meipso, testimonium meum non est verum.
 32 Alius est qui testimonium perhibet de me: & scio quia verum est testimonium eius quod perhibet de me.
 33 Vos misistis ad Ioannē, & testimonium perhibuit veritati.
 34 Ego autem non ab homine testimonium accipio: sed hec dico ut vos salui sitis.
 35 Ille erat lucerna ardēs & lucens: vos autem voluistis ad horā exultare in luce ei⁹.
 36 Ego autem habeo testimonium maius Ioāne. Opera enim quæ dedit mihi Pater ut perficiam ea: ipsa opera quæ ego facio, testimonium perhibent de me, quia Pater misit me.
 37 Et qui misit me Pater, ipse testimonium perhibuit de me, neque vocem eius unquam audistis, neque speciem eius vidistis.
 38 Et verbum eius non habetis in vobis manens, quia quem misit ille, huic vos non creditis.
 39 Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam æternam habere: & illæ sunt quæ testimonium perhibent de me.
 40 Et non vultis venire ad me ut vitam habeatis.
 41 Claritatem ab hominibus non accipio.
 42 Sed cognoui vos, quia dilectionem Dei non habetis in vobis.

testans ego si qui misit me eius voluntatem sed voluntatem
 אלא עבירה דמן דשרניו 31 אן אנא מסהד
 est alius verum est non testimonium meū meipso de
 אחריו הוהו 32 אחריו הוהו לא הות שרירא 32 אחריו הוהו
 q testatur testimonii eius est quod verum ego & scio de me qui
 סהד עליו וידע אנא דשרירא הי סהדותה דמסהד
 veritate de & testat⁹ est Ioānem ad misistis vos
 אנתון שדרתון לות יוחנן ואסהד על שררא 33
 sed testimonium ego capiens hominis filio à sum non amē
 אנתון שדרתון לות יוחנן ואסהד על שררא 33
 אבר דין לא הוא מן בר נשא נסב אנא סהדותא אלא
 ardens erat lucerna ille viuatis ut vos ego dico
 אבר אנא דאנתון תחון 35 הו שרנא הוא דרלק
 in eius luce ad horam gloriari voluistis & vos
 אנתון עביתון דשתבהרון דשעתא בנוהרהו:
 opera Ioannis quān quod maius testimonium est reū
 אנתון אית לי סהדותא דרבא מן דיוחנן עברא
 ego quæ facio opera ipsa ea ut perficerem Pater me⁹ mīhi quæ dedit
 ודב לי אבי דאשלם אנון הנון עברא רעבר אנא
 testatur ipse qui misit me & Pater misit me quod Pater de me
 אנתון דאנא שלחני 37 ואנא דשלחני הו סהד
 vidistis speciem eius neque audistis unquam ab vocem eius
 אנתון קלה מן מתום שמעתון ולא חזרה חזיתון:
 misit que ille in eum quia in vobis manet non & scripsit
 חזרה לא מקוים בכון מטל דבהו דהו שדר
 quia in illis scripturas scrutamini estis credentes non
 אנתון דחייא דלעלם אנתון: בצו כתבנא דכהון
 testantes & ipse sunt vobis sit æterna quod vita estis
 אנתון דחייא דלעלם אית לכון והנון סהדין
 quæ in æternū ut vitæ ad me venire estis volentes nec
 ולא עבין אנתון דתאתון לותי דחייא דלעלם
 ego capio non hominibus ab gloriam volis
 אנתון שובהא מן בני נשא לא נסב אנא:
 in vobis non est Dei quod dilectio noui vos
 אנתון דעתכון דחובה דאלהיא לירת בכון

τὸ θελημα τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θελημα τοῦ πέμψαντός με πατρὸς. 31 ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθινή. 32 ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οὐδὲν ὁπθηνόητος ὅτι ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθινή. 33 ὑμῖν αἰπεύλακα περὶ Ἰωάννου, καὶ μεμαρτυρήκα τῆ ἀληθείᾳ. 34 ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχω πλὴν μαρτυρίαν λαμβάνω ἀπὸ πάντων λέγων, ἵνα ὑμεῖς ᾠδοῦτε. 35 ἐκεῖνος λέω ἔρχεται ὁ κριτὴς καὶ φωνῶν ὑμῖν δὲ ἠγγεῖλαι ἀγγεῖλαι περὶ ὧρα ἐν τῆ σῶσι αὐτῶν. 36 ἐγὼ δὲ οὐκ ἔχω πλὴν μαρτυρίαν λαμβάνω ἀπὸ Ἰωάννου. τὰ ἔργα αἱ εἰδωκά μοι ὁ πατὴρ ἵνα πληρώσω αὐτὰ, αὐτὰ ἔργα αἱ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυροῦντες ἐμὸν ὅτι ὁ πατὴρ με ἀπέσταλκε. 37 καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτὸς μεμαρτυρήκα περὶ ἐμοῦ, ὅτι ἀληθὴς ὁνομαστὴς πῶποτε, ὅτι εἶδος αὐτοῦ ἐώρακα. 38 καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἐκχεῖ μαρτυροῦντα ἐν ὑμῖν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκείνος, ὃν οὐκ ἔγνωτε ὑμεῖς ἢ τίς ἐστὶν. 39 ἴδοντες τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὅτι ὑμεῖς ὁμοῦ ἐστε αὐτοῦ, ἵνα ἀγαπήτε αὐτὸν ὡς ἐστὶν ἀληθὴς. 40 καὶ ὁ θελεῖτε ἴσθαι περὶ με, ἵνα ζωῶν ἔχητε. 41 ἀλλὰ οὐκ ἔχω πλὴν μαρτυρίαν λαμβάνω. 42 ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὑμῖν, ὅτι πλὴν ἀγάπης τὸ θεὸν ἐκχεῖ ὁ ἕχων αὐτὸν.

fi me vos recipitis & non Patris mei in nomine veni ego
 43 **אנא אתית בשמה דאני ולא מקבלין אנתון ליאן**
 quomodo recipietis illum sui ipsius in nomine venerit alius
 אחרין נאתא בשם נפשה להו תקבלון: 44 **איכנא**
 captantes vno ab vno qui gloriam ad credendum estis potentes
 משכחין אנתון למהימנו דשובחא הו מן חד מקבלין
 estis quæretes non Deo vno qnz ab & gloriam estis
 אנתון ושובחא דמן חד אלהי לה בעין אנתון:
 Patre coram vos sum accusaturus quod ego estis putantes num
 45 **למא כברין אנתון דאנא מקטרנ אנא לבון קדם אנא**
 speratis in quo ille Moses vos qui accuset is est
 איתוהו מן דמקטרנ לבון מושא הו דבה סברתון:
 effectis credentes mihi etiam crederetis Mosi enim si
 46 **אלו ניר כמושא הימנתון אף בי מהימנו הויתון**
 non illius scriptis & si scripsit de me enim Moses
 מושא ניר עלי כתב: 47 **ואן לכתבוהי דהו לה**
 credetis meis verbis quo modo estis credentes
 מהימנן אנתון איכנא למלי דילי תהימנן:

קפלאון ו

Epiphaniam post quartæ in sabbatho vnius ad oblationem
 דקורבנא דחד בשבטא דו דבתר דנהא
 Tiberiadis Galilæe maris in transitu Iesus abiit hæc post
 בתר הלין אול ישוע לעברא דימא דגלילא דטבריוס:
 signa erant videntes quia multe turbæ post eum & incurrunt
 2 **ואולו בתרה כנשא סניאא מטל דהזין הו אנתוא**
 erat sedens & ibi in montem Iesus & ascendit in ægrotis quæ faciebat
 דעבר בכריהא: 3 **וסלק ישוע לטורא ותמן יתב הוא**
 Pascha festum autem erat propinquum discipulis suis cum
 עם תלמידוהו: 4 **קריב הוא דין עדעדא דפצחא**
 multam turbam & vidit oculos suos Iesus & sustulit Iudæorum
 דיהודיא: 5 **וארים ישוע עינוהי וחזא כנשא סניאא**
 panem ememus unde Philippo & dixit ad se quæ veniebat
 דאתנא לותרה ואמר לפיליפוס איכנא נובן לחמא
 isti vt edant
 דנאכלון הלין:

43 **εγω ηλθον εν τω ονοματι πατρος μου και υμεις δε δεχσασθε με εν τω ονοματι πατρος μου και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον**
 44 **πως δε ονομα του υμου πιστευσατε, δεχσασθε με εν τω ονοματι πατρος μου και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον**
 45 **μη δοναιτε οτι εν εμοι εστι κληρονομια υμων, δεχσασθε με εν τω ονοματι πατρος μου και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον**
 46 **ει δε εστι κληρονομια υμων, δεχσασθε με εν τω ονοματι πατρος μου και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον**
 47 **οτι δε ονομα του υμου πιστευσατε, δεχσασθε με εν τω ονοματι πατρος μου και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον και ουκ εχετε τον πατέρα μου ο οποίος εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον**

Κεφ. 5.
 1 Μετα ταυτα απηλθεν ο Ιησους προς τα λαοις της Γαλιλαειας της Τιβεριδαδος. 2 και ηκολουθη αυτω οχλος πολυς οτι εωρων αυτον τε σημεια α επιουθου εν αιδου υμωων. 3 ονοματε δε εις τον ορος ο Ιουσαις και εκει εσταλτο εν ονοματι πατρος αυτου. 4 ταυ δε εν εμοι η κληρονομια υμων. 5 επαραι ουκ εστις υμιν οφθαλμοις, και θαλασσομοις οτι πλεις εχθροι εχθητε αυτου εν εμοι, απεναντι ονοματι πατρος μου, οτι εσταλτα με ελθειν εις τον κοσμον.

43 Ego veni in nomine Patris mei, & nō accepistis me: si alii venerit in nomine suo, illum accipietis.
 44 Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis: & gloriam quæ à solo Deo est, nō quæritis?
 45 Nolite putare, quia ego accusaturus sim vos apud Patrem: est qui accusat vos, Moyses, in quo vos speratis.
 46 Si enim crederetis Moysi, crederetis forsità & mihi: de me enim ille scripsit.
 47 Si autē illius literis non creditis, quomodo verbis meis credetis?

CAP VI.

1 Post hæc abiit Iesus trans Mare Galilææ, quod est Tiberiadis:
 2 Et sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa quæ faciebat super his qui infirmabantur.
 3 Subiit ergo in montem Iesus: & ibi sedebat cum discipulis suis.
 4 Erat autem proximum Pascha, dies festus Iudæorū.
 5 Cū subleuasset ergo oculos Iesus, & vidisset quia multitudo maxima venit ad eum, dicit ad Philippum, Vnde ememus panes, vt mādudent hi?

1 Post hæc abiit Iesus trans Mare Galilææ, quod est Tiberiadis:
 2 Et sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa quæ faciebat super his qui infirmabantur.
 3 Subiit ergo in montem Iesus: & ibi sedebat cum discipulis suis.
 4 Erat autem proximum Pascha, dies festus Iudæorū.
 5 Cū subleuasset ergo oculos Iesus, & vidisset quia multitudo maxima venit ad eum, dicit ad Philippum, Vnde ememus panes, vt mādudent hi?

6 Hoc autem dicebat tentans eum . ipse enim sciebat quid esset facturus .
 7 Respondit ei Philippus . Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis , ut unusquisque modicum quid accipiat .
 8 Dicit ei vnus ex discipulis eius , Andreas , frater Simonis Petri .
 9 Est puer vnus hic , qui habet quinque panes hordeaceos , & duos pisces : sed hæc quid sunt inter tantos ?
 10 Dicit ergo Iesus , Facite homines discumbete . Erat autem forum multum in loco . Discubuerunt ergo viri , numero quasi quinq . millia .
 11 Accipit ergo Iesus panes : & cum gratias egisset , distribuit discumbentibus : similiter & ex piscibus quantum volebat .
 12 Ut autem impleti sunt , dixit discipulis suis , Colligite quæ superauerunt fragmenta ne pereant .
 13 Collegerunt ergo , & impleuerunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordeaceis , & duobus piscibus quæ superauerunt his qui mādūcauerāt .
 14 Illi ergo homines cūm vidissent quod Iesus fecerat signum , dicebant , Quia hic est verè Propheta qui venturus est in mundum .
 15 Iesus ergo cūm cognouisset , quia venturi essent , ut raperent eum , & facerent eū regem , fugit iterum in montem iplē solum .

quid erat . sciens enim ipse eum tentaret dum dicebat autem
 denariorū ducentorū Philippus ei dixit ut faceret
 ex eis vnus vnus paucum paucum cūm eis sufficeret
 frater Andreas discipulis suis ex vnus ei dixit
 super quem sunt vnus puer hic est Cephæ
 sunt quid hæc sed pisces & duo hordei placta
 omnes homines facite Iesus eis dixit
 & discubuerūt illo in loco erat multa autē herba
 panem Iesus & accepit millia quinque in numero
 piscibus de etiam & similiter q discumbebāt illis & distribuit
 fragmenta colligite discipulis suis dixit saturati fuisset & cū
 cophinos duodecim & impleuerūt & collegerūt aliquid percat ne quæ
 panibus quinque ex q comederāt illis quæ superauerāt illorū
 Iesus q fecerat signum cū vidissent homines autem illi
 Iesus in mundum qui venit . pheta hic est verè
 regem & ut ipsum faceret ut reperet eum veniret q futurus esset
 solus illum in montem sese & solum
 ieiunij quinq̄ hebdomadis in sabbatho quartæ

דארבען בשבוע דשבתא דה דצומא

6 ὅτι οὗτος εἶπε λέγων περὶ αὐτοῦ ὅτι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἦεν ὁ υἱος τοῦ ἀνθρώπου . 7 ἀπεκρίθη αὐτῷ φιλίππος λέγων
 δὲ λέγων ἄρα ποῦ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἔρχεται ὁ υἱος τοῦ ἀνθρώπου ; 8 λέγει αὐτῷ ἄνδρας ὁ ἀδελφὸς σιμωνος πετρου
 9 εἶπεν δὲ ὁ ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητὰς ἑαυτοῦ λέγων 10 εἶπεν δὲ ὁ ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἑαυτοῦ λέγων
 11 ἔλαβον ἑξ ἑπτὰ κροτάρων ἑσθίοντων ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν ὅτι ἄλλοι οὐκ ἔμενον ἐκεῖ . 12 ὡς δὲ ἐπληρώθησαν
 13 σὺν ἑξήκοντα ὀκτώσδεκα κροτάρων κροτάρων ἐκ τῶν κροτάρων ἑσθίοντων ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν ὅτι ἄλλοι οὐκ ἔμενον ἐκεῖ
 14 οἱ δὲ ἰδόντες ὅτι ἐποίησε σημεῖον ὁ ἰησοῦς ἐλέγησαν ὅτι ὁ υἱος τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται ἐν κόσμῳ
 15 ἰησοῦς οὖν γινώσκων ὅτι οὗτοι ἠθέλησαν ἑαυτὸν ἰσχυρῶς ἡγεῖσθαι ἑαυτοῦ ἔφυγεν ἄνω πάλιν ἰσχυρῶς ἡγεῖσθαι ἑαυτοῦ ἔφυγεν ἄνω πάλιν ἰσχυρῶς ἡγεῖσθαι ἑαυτοῦ

denariorū ducentorū Philippus ei dixit ut faceret
 ex eis vnus vnus paucum paucum cūm eis sufficeret
 frater Andreas discipulis suis ex vnus ei dixit
 super quem sunt vnus puer hic est Cephæ
 sunt quid hæc sed pisces & duo hordei placta
 omnes homines facite Iesus eis dixit
 & discubuerūt illo in loco erat multa autē herba
 panem Iesus & accepit millia quinque in numero
 piscibus de etiam & similiter q discumbebāt illis & distribuit
 fragmenta colligite discipulis suis dixit saturati fuisset & cū
 cophinos duodecim & impleuerūt & collegerūt aliquid percat ne quæ
 panibus quinque ex q comederāt illis quæ superauerāt illorū
 Iesus q fecerat signum cū vidissent homines autem illi
 Iesus in mundum qui venit . pheta hic est verè
 regem & ut ipsum faceret ut reperet eum veniret q futurus esset
 solus illum in montem sese & solum
 ieiunij quinq̄ hebdomadis in sabbatho quartæ

& sederunt ad mare discipuli eius descēderūt vespere esset & cūm
 16 וכר הוא רמשא נחתו תלמידוהו לימא ויתבו
 erat & tenebra in Capharnaum ad transiunt erat & venierūt in naui
 בספינתא ואתין הוו לעברא לכפר נחום והשבת הות
 erat intumescens autē mare Iesus ad eos fuerat veniens nec
 לה ולא אתי הוא לותרון ישועו 18 ימא דין אודקה הוא
 quasi & duxerunt erat flans magnus ventus quia aduersus eos
 עליהון מטל דרוהא רבתא נשבת הות 19 ורברו אן
 dum Iesum & viderūt triginta aut & quinque viginti stadia
 אכטודותא עכרון וחמשא או תלתין וחזו ישוע כד
 timuerunt nauim corum ad appropinquaret & dū mare super ambularet
 מהלך על ימתא וכד קרב לורת ספינתהון דחלו
 & cupientes timere ne sum ego eis dixit Iesus verò ipse
 20 הו דין ישוע אמר להון אנא אנא לא תרחלון וצבו
 fuit illa nauis hora & in ea in nauim vt cum exciperent erant
 הוו דנקבלוגיהי בספינתא ובה בשעתא ספינתא הי הות
 qui post illum & in die ad quā erant eūtes illam terram ad
 לורת אדעא הי דאולין הוו לה 22 וליומא דכתרה
 quod nauis viderunt maris in transitu erat quæ stans turba erat
 הו כנשא דקאם הוא דעברא דימא הוו דספינתא
 discipuli in quā ascenderat illa nisi illic non esset alia
 אחרתא לית הוא תמן אלא אן הי דסלקו לה תלמידא
 in nauim discipulis suis cum Iesus cum eis esset ingressus & quō
 ודלא על הוא עמהון ישוע עם תלמידוהו לספינתא
 eripidit ad Tiberiade ex aliis naues autem erant venientes
 25 אתי הוו דין אלפא אחרניתא מן טבריום על ננב
 & cūm Iesus benedixisset eū panem in quo comederat illius loci
 דובתא הי דאכלו ברה לחמא כד כרך ישועו 24 וכד
 discipuli eius nec etiam Iesus ibi esset quod non turba illa vidisset
 חזא הו כנשא דלא הוא תמן ישוע אף לא תלמידוהו
 ipsum erant & quæretes in Capharnaū & venerūt naues illas cōscēderūt
 סלקו להלון אלפא ואתו לכפר נחום ובעון הוו לה
 Mag. noscēt dicunt maris in transitu inuenissent eum & cūm Iesum
 ישועו 25 וכד אשכחוהי בעברא דימא אמרון לה רבן
 huc venisti quando
 אמתא אתירת להרנא :

16 Vt autem serō factum est, descēderūt discipuli eius ad mare.
 17 Et cūm ascendissent nauim, venerunt trans mare in Capharnaum, & tenebræ iam factæ erant: & non venerat ad eos Iesus.
 18 Mare autem, vento magno flante, exurgebat.
 19 Cūm remigassent ergo quasi stadia vigintiquinque aut triginta, vident Iesum ambulantem supra mare, & proximum naui fieri: & timuerunt.
 20 Ille autem dicit eis, Ego sum, nolite timere.
 21 Voluerunt ergo eum accipere in nauim: & statim nauis fuit ad terram quam ibant.
 22 Altera die, turba quæ stabat trans mare, vidit quia nauicula alia non erat ibi nisi vna, & quia non introisset cum discipulis suis Iesus in nauim, sed soli discipuli eius abiissent:
 23 Alij verò superuenerunt naues à Tiberiade iuxta locum vbi manducauerant panem, gratias agentes Deo.
 24 Cūm ergo vidisset turba, quia Iesus non esset ibi, neque discipuli eius, ascenderunt in nauiculas, & venerūt Capharnaum quarrentes Iesum.
 25 Et cūm inuenissent eum trans mare, dixerunt ei, Rabbi, quando huc venisti?

16 ὡς δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο, κατήβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτοῦ. 17 καὶ ἔμβασιπτος εἰς τὸ πλοῖον,
 ἤρξαντο σφῆρα τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναῦμ. καὶ σκοπία ἦν ἐν ἑσπέρῃ, καὶ οὐκ ἔληλυθὴ σφῆρα αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς.
 18 ἢ τὴν θαλάσσαν αὐτὸς ἐμύσθησε καὶ ἔνεμε, καὶ ἔνεμε τὸ πλοῖον καὶ ἐφῶκεν αὐτοῖς. 19 ἔληλυθα πρὸς αὐτὸς ὡς σταδίους εἰκοστίον τε ἢ τριά-
 καιστῶν, ἰδοὺ ἐκεῖ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐβίβησε τὸ πλοῖον καὶ ἐφῶκεν αὐτοῖς.
 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, ἐγὼ εἰμι, μή φοβεῖσθε. 21 ἢ τίλον οὐκ ἔστιν αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐβίβησε τὸ πλοῖον
 ἐβίβησε τὸ πλοῖον τῆς γῆς εἰς τὸ πλοῖον. 22 τὴν ἑσπέραν ὁ ὄχλος ὁ ἐσθλασθε σφῆρα τῆς θαλάσσης, ἰδὼν ὅτι πληθά-
 ρουσι διὰ τὸν ἥλιον, εἰ μὴ ἐπιέξειν εἰς ὁ ὄβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἔσμεν ὅτι εἰς τὸ πλοῖον αὐτοῦ ὁ Ἰη-
 σοῦς εἰς τὸ πλοῖον αὐτοῦ, διὰ τὸν ἥλιον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον. 23 ἀλλὰ δὲ ἦλθε πλοῖον οὐκ ἔστιν αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον
 αὐτοῦ ὅπου ἔφρασαν τὸν ὄχλον, ἀλλὰ ἐσθλασθε τὴν θάλασσαν. 24 ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, ὁ δὲ
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, οἱ ἐβῆσαν αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναῦμ ἡ τῶν μαθητῶν τὸ Ἰησοῦς. 25 καὶ ἐβίβη-
 ρος αὐτοῦ τῆς θαλάσσης, εἰπὼν αὐτοῖς, ἔρχεσθε, καὶ ἐβίβησε τὸ πλοῖον αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον αὐτοῦ.

S

26 Respondit eis Iesus, & dixit, Amen amen dico vobis, quzeritis me, non quia vidistis signa, sed quia manducastis ex panibus, & saturati estis.

27 Operamini non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam eternam, quem Filius hominis dabit vobis. hunc enim Pater signavit Deus.

28 Dixerunt ergo ad eum, Quid faciemus vt operemur opera Dei?

29 Respondit Iesus, & dixit eis, Hoc est opus Dei, vt credatis in eum quem misit ille.

30 Dixerunt ergo ei, Quod ergo tu facis signu, vt videamus, & credamus tibi: quid operaris.

31 Patres nostri manducauerunt manna in deserto, sicut scriptum est, Panem de celo dedit eis manducare.

32 Dixit ergo eis Iesus, Amen amen dico vobis, non Moyses dedit vobis panem de celo, sed Pater meus dat vobis Panem de celo verum.

33 Panis enim verus est qui de celo descendit, & dat vitam mundo.

34 Dixerunt ergo ad eum, Domine, semper da nobis panem hunc.

35 Dixit autem eis Iesus, Ego sum Panis vitæ: qui venit ad me, non esuriet: & qui credit in me, non sitiet in æternum.

vobis ego dico amen amen eis & dixit Iesus respondit
 וישוע ואמר לחון אמין אמין אמר אנש לבון
 sed signa vidistis quia non me estis quærentes
 לא מטרל דהיותון אתותה אלש

cibum operemini ne & saturati estis panem qz conuoluit
 לא תפלו חון מאכולתא
 eum æternam in vitæ qui permanet cibum sed qui permanet
 וברא אלש מאכולתא דמקויה לחיה דלעלם איהיה

Deus ob signavit Pater enim hunc vobis dabit hominis quem
 דעה דאנשא נתל לבון להנא ניר אכא חתם אלהיה

Dei opera vt operemur faciemus quid ei dicunt
 אמרין לה מנה נעבד דנפלוח עבדה דאלהיה

vt credatis Dei opus hoc est eis & dixit Iesus respondit
 ונא ישוע ואמר לחון הנו עבדא דאלהא דתהימונון
 quotidianæ oblationis misit quem ipse misit
 דקורבא דכליון דדו שדר

quid in te & credam? vt videam? tu facis signum quoddam ei dicunt
 אמרין לה מנא אתא עבד אנת דנחוא ונהימן כך מנא

sicut in deserto comederunt Manna patres nostri
 ונא: את! אבהין מננה אכלו במדבריה איכנא
 dixit ad comedendum eis dedit celo de panem scriptum est
 דהב דלחמא מן שמיא יהב לחון למאכל: אמר

Moses fuit q non vobis ego dico amen amen Iesus
 וישוע אמין אמין אמר אנא לבון דלא הוא מושש
 panem illum vobis dat Pater meus sed celo de panem verum
 דלבון לחמא מן שמיא אלא אבי יהב לבון לחמיה

is est Dei enim panis celo est verus
 דהוא מן שמיא: לחמה ניר דאלהא איתוהי הו
 Dñe nost. ei dicunt mundo vitam & dat celo de qui dedit
 דתמן שמיא ויהב חיה לעלמא: אמרין לה מן

ego Iesus eis dixit illum panem nobis da repere
 ונא יהב לן לחמא הנא: אמר לחון ישוע אנא
 qui credit & is esuriet non ad me qui venit is vitæ panis
 דלחמא דהיא מן ראתא לויה לא נכפן ומן דמהימן

in æternum sitiet
 ונא עדהה לעלם

26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ζῆτε με ὅτι ἐσθε ἐμὴν ἀναζητῶντες, καὶ οὐκ ἐφ' ἵνα ἴδῃτε σημεῖα, ἀλλ' ἕνεκα τῶν ἄρτων, ἃ ἐσθίετε, καὶ ὅτι ἐσθε κορεσθέντες ἐξ αὐτῶν. 27 Ἔφη δὲ αὐτοῖς, Ἔργον οὐκ ἔστι τὸ ἐργάζεσθαι τὸν ἄρτον, ὃν οὐκ ἐσθίετε, ἀλλ' ἵνα ἴδῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας. 28 ἔφη αὐτοῖς, Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, τί ποιοῦμεν ἵνα ἴδῃμεν τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου; 29 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ἔργον οὐκ ἔστι τὸ ἐργάζεσθαι τὸν ἄρτον, ὃν οὐκ ἐσθίετε, ἀλλ' ἵνα ἴδῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας. 30 ἔφη αὐτοῖς, Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, τί ποιοῦμεν ἵνα ἴδῃμεν τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου; 31 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ἔργον οὐκ ἔστι τὸ ἐργάζεσθαι τὸν ἄρτον, ὃν οὐκ ἐσθίετε, ἀλλ' ἵνα ἴδῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας. 32 ἔφη αὐτοῖς, Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, τί ποιοῦμεν ἵνα ἴδῃμεν τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου; 33 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ἔργον οὐκ ἔστι τὸ ἐργάζεσθαι τὸν ἄρτον, ὃν οὐκ ἐσθίετε, ἀλλ' ἵνα ἴδῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας. 34 ἔφη αὐτοῖς, Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, τί ποιοῦμεν ἵνα ἴδῃμεν τὸ ἔργον τοῦ ἀνθρώπου; 35 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Ἔργον οὐκ ἔστι τὸ ἐργάζεσθαι τὸν ἄρτον, ὃν οὐκ ἐσθίετε, ἀλλ' ἵνα ἴδῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας, ὃν ὁ πατήρ ἐστὶν ἁποκάλυψας.

etis credentes & nō quia vidistis me vobis dixi sed
 36 אלא אמרת לכו דחזיתונוני ולא מהימניו אנתון
 non veniet qui ad me & cū veniet ad me Pater me^o mihi q^o dat omne
 כל דיהב לי אבי לותי נאתא ומן דלותי נאתא לא
 37 ut facerem fuit non exlo ē quia descendi foras eiciam eum
 אפקרה לבר: 38 דנתת מן שמיא לא הוא דאעבר
 volūtas ei^o autē hęc est misit me qui volūtatē eius sed volūtatē meā
 עבניי אלא עבננה דמן דשררני: 39 הנא דין עבננה
 sed ex eo perdam non mihi q^o dedit ut omne qui misit me eius
 רמן דשררני רכל דיהב לי לא אוכר מנה אלא
 Patris mei voluntas enim hęc est vltimo in die suscitē illud
 אקיימיהי ביומא אחריא: 40 הנו ניר עבננה דאני
 quz in æternum vitæ ei sūt in eum & credit Filium qui videt ut oīs
 דכל דחוא לכרא ומהימן בה נהוון לה היא דלעולם
 murmurātes autē Iudzi vltimo in die suscitabo eum & ego
 ואנא אקיימיהי ביומא אחריא: 41 יהודיא דין דרנין
 exlo de qui descendi panis sum ego q^o dixisset de eo erant
 הו עלוהי דאמר דאנא אנא להמא דנתת מן שמיא:
 ei^o nos is Ioseph filius Iesus iste est nonne erant & dicentes
 42 ואמרין הו לא הוא הנא ישוע בר יוסף הו דחנן
 exlo quia de ille dicit & quomodo & matrē ei^o patrem eius nouim^o
 ירעין לאבוהי ולאמה ואיכננה אמר הנא דמן שמיא
 cum vnus murmurētis ne eis & dixit Iesus respondit deicēdi
 נחתת: 43 ענא ישוע ואמר להון לא תרטנון חר עם
 traxerit eū nisi ad me venire potest homo non vno
 חד: 44 לא אנש משכח דנאתא לותי אלא אן ננדרה
 scripēt est vltimo in die suscitabo eum & ego qui misit me Pater
 אבא דשררני ואנא אקיימיהי ביומא אחריא: 45 כתיב
 qui audiuit is omnis Dei docti omnes q^o erūt i Prophetis enim
 ניר בנכיא דנהוון כלהון מלפא דאלהא כל מן דשמע
 quōd vidit est non ad me venit ab eo & didicit Patre a Igitur
 הכיל מן אבא ונלף מנה אתא לותי: 46 לא הוא דחוא
 Patrem vidit ipse ipse est Deo qui a is sed Patrem homo
 אנש לאבא אלא מן דמן אלהא איתוהי הו הו הוא לאבא
 quotidianz oblationis

36 Sed dixi vobis, quia & vidistis me, & non credidistis.
 37 Omne quod dat mihi Pater, ad me veniet: & eum qui venit ad me, non eiciam foras.
 38 Quia descendi de celo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me.
 39 Hęc est enim voluntas eius qui misit me, Patris: ut omne quod dedit mihi, non perdam ex eo, sed resuscitem illud in nouissimo die.
 40 Hęc est enim voluntas Patris mei qui misit me, ut omnis qui videt Filium, & credit in eum, habeat vitam æternam, & ego resuscitabo eum in nouissimo die.
 41 Murmurabant ergo Iudzi de illo, quia dixisset, Ego sum Panis viuus qui de celo descendi. & dicebant, 42 Nonne hic est Iesus filius Ioseph, cui^o nos nouim^o patrem & matrē? Quomodo ergo dicit hic, Quia de celo descendi.
 43 Respondit ergo Iesus, & dixit eis, Nolite murmurare inuicem.
 44 Nemo potest venire ad me, nisi Pater qui misit me, traxerit eum, & ego resuscitabo eum in nouissimo die.
 45 Est scriptum in Prophetis, Et erūt omnes docibiles Dei. Omnis qui audiuit à Patre, & didicit, venit ad me.
 46 Non quia Patrem vidit quisquam, nisi is qui est à Deo: hic vidit Patrem.

דקורבנא דכליום

36 אלא אמרת לכו דחזיתונוני ולא מהימניו אנתון
 37 אפקרה לבר: 38 דנתת מן שמיא לא הוא דאעבר
 39 הנא דין עבננה
 40 הנו ניר עבננה דאני
 41 יהודיא דין דרנין
 42 ואמרין הו לא הוא הנא ישוע בר יוסף הו דחנן
 43 ענא ישוע ואמר להון לא תרטנון חר עם
 44 לא אנש משכח דנאתא לותי אלא אן ננדרה
 45 כתיב
 46 לא הוא דחוא

47 Amen amen dico vobis, qui credit in me, habet vitam eternam.
 48 Ego sum panis vite.
 49 Patres vestri manducauerunt manna in deserto, & mortui sunt.
 50 Hic est Panis de czelo descendens: vt si quis ex ipso manducauerit, non moriatur.
 51 Ego sum Panis viuus, qui de czelo descendi. Si quis manducauerit ex hoc Pane, viuet in aeternum: & Panis quem ego dabo, Caro mea est pro mundi vita.
 52 Litigabant ergo Iudzi adinuicem, dicentes, Quomodo potest hic nobis carne suam dare ad manducandum?
 53 Dixit ergo eis Iesus, Amen amen dico vobis, nisi manducauerit Carnem Filij hominis, & biberitis eius Sanguinem non habebitis vitam in vobis.
 54 Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, habet vitam eternam: & ego resuscitabo eum in nouissimo die.
 55 Caro enim mea, verè est cibus, & Sanguis meus, verè est potus.
 56 Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem, in me manet & ego in illo.
 57 Sicut misit me viuens Pater, & ego viuo propter Patrem: & qui manducat me, & ipse viuet propter me.

ei est in me qui credit quod is vobis ego dico amen amen
 אמין אמין אמר אנא לבון דמן דמהימן בני אית לה
 patres vestri vitarum panis sum ego aternam
 אבהיכון אנה אנא לחמא דחיא: 48 אנה אנא לחמא דחיא
 q. d. edidit Panis ille autè hic est & mortui sunt in deserto. Manna comedunt
 הנו דין לחמא דנחת 50 הנו דין לחמא דנחת
 sum ego moriatur & non ex co. homo vt comedat celo
 אנא אנא 51 אנא אנא 51
 hic ex ederit homo & si descendi celo qui de viuus
 נחמ חיא דמן שמיא נחתת ואן אנש נאכול מן הנא
 est corp^s meū dabo quem ego is & panis in aeternum viuet
 נחמ נחמ לעולם ולחמא אינא דאנא אתל פנרי הו
 Iudzi autè erant rixātes ego do mundi vita
 נחמ חיוהי דעלמא יהב אנא: 52 נעין הו דין יהודיא
 nobis dare corpus suum iste potest quomodo & dicitur vobis
 ego dico Amen Amen Iesus eis & dixit ad eos
 ואכר להון ישוע אמין אמין אכר אנא
 & biberitis hominis Filij corpus comederitis non quod si
 דאן לא תאכלון פנרה, דברה דאנשא ותשתון
 corpore meo ex verò q. comedit in substantia vestra vita vobis non est
 לית לבון חיא בקיומכון: 54 ראכל דין מן פנרי
 suscitabo eum & ego aeterna vita ei est meo sanguinem
 מן דמי אית לה חיא דלעולם ואנא אקיוהי
 cibus est verè enim corp^s meū nouissimo die
 אנא אחריא: 55 פנרי ניר שריראית איתוהי מאכולתא
 corp^s meū q. comedit is potus est verè & sanguinem
 שריראית איתוהי משתינא: 56 מן דאכל פנרי
 misit me sicut in co & ego manet in me meū & ego
 נחמ דמי בני מקוא ואנא בה: 57 איכנא דשררני
 etiā q. comederit me & is Patrem propter sum viuus & ego viuus propter
 נחמ חיא ואנא חיא אנא מטל אכנא ומן דנאכלני אף
 propter me
 נחמ מטלתי:

47 αμην αμην λεγω υμιν οτι οτις πιστευσει εις εμε, εσται ζωων αιωνιον. 48 εγω ειμι ο καρπος της ζωης.
 49 οι πατερες υμων ετασαν να μαρνα εν τη εκρημα, και αποθανον. 50 οτις τρωσεν τω καρπο οτου ο ουρανός εβροσεν
 ομοιωσιν, οτις ο ουρανός εβροσεν, και μη αποθανον. 51 εγω ειμι ο καρπος της ζωης, ο οποίος αν τρωσεν, ζωει αιωνια και ο ουρανός εβροσεν.
 52 οσους ο ουρανός εβροσεν, οσους ο ουρανός εβροσεν, οσους ο ουρανός εβροσεν, οσους ο ουρανός εβροσεν.
 53 οσους ο ουρανός εβροσεν, οσους ο ουρανός εβροσεν, οσους ο ουρανός εβροσεν, οσους ο ουρανός εβροσεν.
 54 ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην.
 55 ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην.
 56 ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην.
 57 ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην, ο οποίος αν τρωσεν μενην.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quē comederūt ille sicut est non exlo de q̄ descendit panis hic est
 הנו לחמא דנתת מן שמיא לא הוא איך הו דאכלו
 viuet pane hoc ex q̄ comederit is & mortui sunt Māna pates vestri
 אכרובון מננא ומיתו מן דאכל מן הנא לחמא נחא
 in Capharnaum doceret cum in synagoga dixit hxc in æternū
 לעלם: 59 הלון אמר בכנושתא כד מלף בכפד נחום:
 sermo est durus dicunt discipulis eius ex q̄ audierunt & multi
 וסנאא דשמעו מן תלמידוהו אמרון קשיא חי מלתא
 eum audire potest quis iste
 הרגא מנו משכח למשמעוהו:

passionis hebdomadis in sabbarho quæret matutinis
 דצפרגא דארבענא בשבא דשבתא דחשנא
 discipuli eius hoc de q̄ murmurat̄ in seipso cognouit autē Iesus
 ישוע דין ידע בנפשהו דרטנין על הדא תלמידוהו
 Filium igitur videritis si vos offendit hoc eis & dixit
 ואמר להון הדא מכשלא לכון: 62 אן תהוון הכול לברת
 Spiritus principio à vbi erat in locum ascēdit̄ hominis
 דאנשא רסלק לאתרא דאיתוהו הוא מן קדים: 63 רוחא
 loquor quæ ego verba quicquam prodest non corpus qui viuificat̄
 הו דמחיא פגרא לא מהנא מרס מלא דאנשא מלל
 homines sunt ised sunt & vitæ sunt Spiritus vobiscum
 עמכון רוחא אנון וחיה אנון: 64 אלא אית אנשא
 qui principio à Iesus enim erat sciens credunt qui non ex volis
 מנכון דלא מהימנין ידע הוא גיר ישוע מן קדים מן
 propter eum qui proderet esset & quis credebant qui non ij essent
 אנון אילין דלא מהימנין ומנו הו דמשלם לה: 65 מטל
 ad posse abierunt: discipulis eius ex multi sermonem hunc
 הדא מלתא סנאא מן תלמידוהו אולו לבסתר הון
 dodecādi sūz Iesus & dixit cum eo erant ambulantes nec
 ולא הלכין הו עמהו: 67 ואמר ישוע לתר עסתר
 Cephas Simon respondit abire estis volētes vos etiā nūquid
 למא אף אנתון עבין אנתון למאול: 68 ענא שמעון כאפא
 tibi sunt æternæ vitæ verba ibimus quæ ad Dnē mi & dixit
 ואמר מרי לות מן נאול מללא דחיא דלעלם אית לך:

58 Hic est Panis qui de celo descendit. Non sicut manducauerant patres vestri māna, & mortui sunt. Qui manducatur hunc panem, viuuet in æternum.
 59 Hæc dixit in synagoga docens, in Capharnaum.
 60 Multi ergo audientes ex discipulis eius, dixerunt, Durus est hic sermo, & quis potest eum audire?
 61 Sciens autem Iesus apud semetipsum, quia murmurarent de hoc discipuli eius, dixit eis, Hoc vos scandalizat?
 62 Si ergo videritis Filium hominis ascendentem vbi erat prius?
 63 Spiritus est qui viuificat: caro non prodest quicquam. Verba quæ ego locutus sum vobis, Spiritus & vita sunt.
 64 Sed sunt quidam ex vobis qui non credunt, Sciebat enim ab initio Iesus, qui essent credentes, & quis traditurus esset eum.
 65 Et dicebat, Propterea dixi vobis, quia nemo potest venire ad me, nisi fuerit ei datum à Patre meo.
 66 Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retrò: & iā non cum illo ambulabāt.
 67 Dixit ergo Iesus ad duodecim, Nunquid & vos vultis abire?
 68 Respondit ergo ei Simon Petrus, Domine, ad quem ibimus? Verba vitæ æternæ habes.

58 ἵνα ἡμεῖς οὐκ ἐσθίωμεν τὸν ἄρτον ὡς οἱ πατέρες ἐσθίοντες τὸν μᾶνα, καὶ ἀποθνήσκουσιν. ὁ ἄρτος ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 59 ἡμεῖς οὐκ ἴδμεν τὸν οὐρανὸν ἀνοίξαι, ἵνα ἡμεῖς ἐσθίωμεν τὸν ἄρτον ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 60 πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες αὐτὸν ἐξ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, οὐκ ἔπιστευσαν ἐν αὐτῷ. 61 ἰσχυρῶς οὖν ἔλεγεν αὐτὸς τὸν ἄρτον ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 62 οὐκ ἔπιστευσαν οὖν ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οὐρανὸν ἀνοίξαι, ἵνα ἡμεῖς ἐσθίωμεν τὸν ἄρτον ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 63 ἰσχυρῶς οὖν ἔλεγεν αὐτὸς τὸν ἄρτον ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 64 ἀλλὰ αἰὶν ἄνθρωπος ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 65 οὐκ ἔπιστευσαν οὖν ἐν αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οὐρανὸν ἀνοίξαι, ἵνα ἡμεῖς ἐσθίωμεν τὸν ἄρτον ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 66 πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες αὐτὸν ἐξ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, οὐκ ἔπιστευσαν ἐν αὐτῷ. 67 εἰπὼν οὖν αὐτῷ ἡμεῖς οὐκ ἴδμεν τὸν οὐρανὸν ἀνοίξαι, ἵνα ἡμεῖς ἐσθίωμεν τὸν ἄρτον ὃς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐστὶν, ὃς ἐστὶν ἡ ζωὴ ἡ αἰώνια. 68 ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος, λέγων, Κύριε, πρὸς τίνα ἰβίμεν, εἰ μὴ πρὸς σὺν, ὃς ἔχει τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

69 Et nos credimus, & cognouimus quia tu es Christus Filius Dei.
 70 Respondit eis Iesus, Nonne ego vos duodecim elegi, & ex vobis vnus diabolus est?
 71 Dicebat autem de Iuda Simonis Iſcariote: hic enim erat traditurus eum, cum eſſet vnus ex duodecim.

CAP. VII.

1 Post hæc autem ambulabat Iesus in Galiziam. Non enim volebat in Iudæã ambulare: quia quærebant eum Iudæi interficere.
 2 Erat autem in proximo dies festus Iudeorum, Scenopogia.
 3 Dixerunt autem ad eum fratres eius, Transi hinc, & vade in Iudæã, vt & discipuli tui videant opera tua quæ facis.
 4 Nemo quippe in occulto quid facit, & quærît ipse in palàm esse: si hæc facis, manifesta te ipsum mundo.
 5 Neque enim fratres eius credebant in eum.
 6 Dixit ergo eis Iesus, Tempus meum nondum aduenit: tempus autem vestrum semper est paratum.
 7 Non potest mundus odifse vos, me autem odit, quia ego testimonium perhibeo de illo, quia opera eius mala sunt.

Dei Filius Christus es quia tu & scimus credimus & cognouimus quia tu es Christus Filius Dei.
 70 Respondit eis Iesus, Nonne ego vos duodecim elegi, & ex vobis vnus diabolus est?
 71 Dicebat autem de Iuda Simonis Iſcariote: hic enim erat traditurus eum, cum eſſet vnus ex duodecim.

קפלאון ז
 7 caput
 ieiunij quintæ hebdomadis in sabbatho quartæ mensis

דענמא דארבעא כשבא דשבתא דה דעומא
 erat volens enim non in Galilea Iesus erat ambulans hæc pul
 70 אבר להו ישוע לא הוא אנא נביחוכו לתדעסר
 Simonis filio Iuda de erat dicens est satanas vnus est
 71 אבר הוא על יהודא בר שמעון
 duodecim ex vnus vt proderet cum erat futurus enim ipse
 קפלאון ז
 7 caput
 ieiunij quintæ hebdomadis in sabbatho quartæ mensis
 דענמא דארבעא כשבא דשבתא דה דעומא
 erat volens enim non in Galilea Iesus erat ambulans hæc pul
 70 אבר להו ישוע לא הוא אנא נביחוכו לתדעסר
 Simonis filio Iuda de erat dicens est satanas vnus est
 71 אבר הוא על יהודא בר שמעון
 duodecim ex vnus vt proderet cum erat futurus enim ipse
 קפלאון ז
 7 caput
 ieiunij quintæ hebdomadis in sabbatho quartæ mensis

69 καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν καὶ ἐγνωκαμένον ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 70 ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν ὑμῖν ὅτι οὐκ ἐγὼ εἰμὶ ὁ χριστὸς ἀλλ' ἢ ἡμεῖς οἱ ἀλλοτρίοι ἐσμὲν 71 εἶπεν αὐτῷ ὁ Σιμωνὶς Ἰσκαριώτης ὁσπέρ ἐστις ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ.

Κεφ. Ζ.
 1 Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἰησοῦς ἦλθεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἵνα δὲ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀνελεῖν τοὺς Ἰουδαίους ἀποκτείνειν αὐτοὺς. 2 ἰησοῦς δὲ ἐλεῖς ἢ ἔορτὴ ἣν Ἰουδαίους ἠσκληστοποιεῖν. 3 εἶπεν οὖν πατρὶς αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ ἀπεκρίθη ἰησοῦ καὶ εἶπε ἡμεῖς οἱ ἀλλοτρίοι ἐσμὲν καὶ οὐκ ἐσμὲν ὡς οὗτος ὁ κόσμος. 4 ἡμεῖς ὅσοι ἐκ τῆς κρῆτις τὴν πατρίδα ἔχουμεν καὶ οὐκ ἐσμὲν ὡς οὗτος ὁ κόσμος ὁ ἀλλοτρίος ἐστίν. 5 οὐ δὲ ὅσοι ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἠπίστουσι εἰς αὐτόν. 6 λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς, ὁ ἄδικός ἐστις ὁ ἀδικὸς καὶ ὁ ἀδικὸς οὐκ ἐπιπίσκει ἐν ἐμοί, ὁ δὲ δικαίος ἐπιπίσκει ἐν ἐμοί καὶ ὁ ἀδικὸς οὐκ ἐπιπίσκει ἐν ἐμοί.

8 **אנתון סקו לערעדא הנא אנא לה סלק אנא השנה**
 impletum est adhuc non meum quia tempus hoc ad festum
 9 **הלין אמר ופש לה כנלילא:**
 velut sed in manifesto non ascendit ipse etiam tunc ad festum
 10 **כד דין סלקן אחוהו**
 in festo eum erant querebant autē Iudzi
 11 **דכטושיתא: יהודית דין בעקן הו לה בערעדא**
 propter eum multum & murmur ille ubi est erant & dicentes
 12 **ואמרין הו איכו הו: ורטנא סניאא מטלתא**
 & alij est quia bono q dicebāt enim erant in turba erat
 אית הוא בכנשא אית הו גיר דאמרין דטב הו ואחרנא
 homo verò non populum seducit sed non erant dicentes
 13 **לא דין אנש**
 Iudzorū metum propter de eo erat loquens apertè
 14 **גליאית ממלל הוא עלוהי מטל דחלתא דיהודיא:**
 in templum Iesus ascendit festi dies dimidiati esset autē eum
 15 **כד דין פלנו יומתא דערעדא סלק ישוע להיכלא**
 quomodo & dicebant Iudzi erant & admirantes erat & docens
 16 **ומלף הוא: ומתדרמין הו יהודיתא ואמרין איכנא**
 & dicit Iesus respondit didicerit nō eum literas iste novit
 17 **ידע הנא ספרתא כד לא ילף: עננא ישוע ואמר**
 qui vult is qui misit me eius sed mea est non doctrina mea
 18 **יולפני לא הוה דילי אלא דהו דשררני:**
 ego an sit Deo ex si doctrinā meā intelliget voluntatē eius facere
 19 **דנעבר צבינדרה כסתכל יולפני אן מן אלהא הו או אנא**
 mentis suæ voluntate qui ex is ego loquor incipit voluntate ex
 20 **מן צבות נפשי ממלל אנא:**
 q misit eum eius: qui gloriam autem is querit sui ipsius gloriam loquitur
 21 **ממלל שובחא לנפשה בעא הו דין דשובחא דמן דשררה**
 Moyses fuit nōnne est non in corde ei? sciniquitas est verax querit
 22 **בעא שריר הו ועולא בלכה לא אית:**
 legem custodit ex vobis homo & non legem vobis dans
 23 **יהב לכוני נמוסא ולמא אנש מנכוני נטר נמוסא:**

8 Vos ascendite ad diem festum hunc: ego enim non ascendam ad diem festum istum: quia meum tempus nondum impletum est.
 9 Hæc cum dixisset, ipse mansit in Calilæa.
 10 Ut autem ascenderunt fratres eius, tunc & ipse ascendit ad diem festum, non manifestè, sed quasi in occulto.
 11 Iudzi ergo querebant eum in die festo, & dicebant, ubi est ille?
 12 Et murmur multum erat in turba de eo. Quidā enim dicebant, Quia bonus est. Alii autem dicebant, Non, sed seducit turbas,
 13 Nemo tamen psalm loquebatur de illo, propter metum Iudzorū.
 14 Iam autem die festo mediante, ascendit Iesus in templum, & docebat.
 15 Et mirabantur Iudzi, dicentes, Quomodo hic literas scit, cum non didicerit?
 16 Respondit eis Iesus, & dixit, Mea doctrina non est mea, sed eius qui misit me.
 17 Si quis voluerit voluntatem eius facere, cognoscat de doctrina utrū ex Deo sit, an ego à meipso loquar.
 18 Qui à semetipso loquitur, gloriā propriam querit: qui autem querit gloriam eius qui misit eum, hic verax est, & iniustitia in illo non est.
 19 Nōnne Moyses dedit vobis legem, & nemo ex vobis facit legem?

8 **אנתון סקו לערעדא הנא אנא לה סלק אנא השנה**
 impletum est adhuc non meum quia tempus hoc ad festum
 9 **הלין אמר ופש לה כנלילא:**
 velut sed in manifesto non ascendit ipse etiam tunc ad festum
 10 **כד דין סלקן אחוהו**
 in festo eum erant querebant autē Iudzi
 11 **דכטושיתא: יהודית דין בעקן הו לה בערעדא**
 propter eum multum & murmur ille ubi est erant & dicentes
 12 **ואמרין הו איכו הו: ורטנא סניאא מטלתא**
 & alij est quia bono q dicebāt enim erant in turba erat
 אית הוא בכנשא אית הו גיר דאמרין דטב הו ואחרנא
 homo verò non populum seducit sed non erant dicentes
 13 **לא דין אנש**
 Iudzorū metum propter de eo erat loquens apertè
 14 **גליאית ממלל הוא עלוהי מטל דחלתא דיהודיא:**
 in templum Iesus ascendit festi dies dimidiati esset autē eum
 15 **כד דין פלנו יומתא דערעדא סלק ישוע להיכלא**
 quomodo & dicebant Iudzi erant & admirantes erat & docens
 16 **ומלף הוא: ומתדרמין הו יהודיתא ואמרין איכנא**
 & dicit Iesus respondit didicerit nō eum literas iste novit
 17 **ידע הנא ספרתא כד לא ילף: עננא ישוע ואמר**
 qui vult is qui misit me eius sed mea est non doctrina mea
 18 **יולפני לא הוה דילי אלא דהו דשררני:**
 ego an sit Deo ex si doctrinā meā intelliget voluntatē eius facere
 19 **דנעבר צבינדרה כסתכל יולפני אן מן אלהא הו או אנא**
 mentis suæ voluntate qui ex is ego loquor incipit voluntate ex
 20 **מן צבות נפשי ממלל אנא:**
 q misit eum eius: qui gloriam autem is querit sui ipsius gloriam loquitur
 21 **ממלל שובחא לנפשה בעא הו דין דשובחא דמן דשררה**
 Moyses fuit nōnne est non in corde ei? sciniquitas est verax querit
 22 **בעא שריר הו ועולא בלכה לא אית:**
 legem custodit ex vobis homo & non legem vobis dans
 23 **יהב לכוני נמוסא ולמא אנש מנכוני נטר נמוסא:**

20 Quid me queritis interficere? Respondit turba, & dixit, Demonium habes: quis te querit interficere?

21 Respondit Iesus, & dixit eis, Unum opus feci: & omnes miramini.

22 Propterea Moyses dedit vobis circumcisionem: non quia ex Moysse est, sed ex Patribus, & in sabbatho circumciditis hominem.

23 Si circumcisionem accipit homo in sabbatho, ut non solvatur lex Moysi, mihi indignamini, quia totum hominem sanum feci in sabbatho.

24 Nolite iudicare secundum faciem, sed iustum iudicium iudicate.

25 Dicebant ergo quidam ex Ierolymis, Nonne hic est quem querunt interficere?

26 Et ecce, palam loquitur, & nihil ei dicunt. Nunquid verè cognoverunt principes quia hic est Christus?

27 Sed hunc scimus vnde sit: Christus autè cum venerit, nemo scit vnde sit.

28 Clamabat ergo Iesus in templo docens, & dicens, Et me scitis, & vnde sim scitis: & à me ipso non veni, sed est verus qui misit me, quem vos nescitis.

29 Ego scio eum: & si dixerò, quia nescio eum, ero similis vobis mendax: sed scio eum: quia ab ipso sum, & ipse me misit.

demoniū & dixerūt turba respondit me interficere. etis querentes quid
מנא בעין אתון למקטלני ענה כנשא ואמרין דיוא
eis & dixit Iesus respondit te interficere querit quis est
הך מנו בעיא למקטלך? ענה ישוע ואמר להון

propter etis admirantes & omnes operatus sum opus
עבדת וכלכון מתדמרון אתון? מטל
fit ex ipso quod non circumcisiōne vobis dedit Moyses
מטל וכלכון מתדמרון ביומא דשבתא מטל

etis circumcidetes & in sabbatho est patribus ex sed Moyses
הי נשוא יהב לכון גורתא לא הוא מטל דמנה הי
etis circumcidetes & in sabbatho est patribus ex sed Moyses
מטל וכלכון מתדמרון ביומא דשבתא מטל

ut sabbathi in die circumciditur homo & si horum
והא ברנשא מתנור ביומא דשבתא מטל
qui totum estis marmurantes contra me Moyses lex solvatur
והא ברנשא דמושא עלי רטנין אתון רכלה

iudicantes sitis ne sabbathi in die sanaverim homines
יודא אחרת ביומא דשבתא: לא תהון דינין
erant & dicentes iudicare rectum iudicium sed vultus patrum

et ecce interficere que querit est hic nonne Ierusalem de hominibus
מנא בעין אתון למקטלני? ענה ישוע ואמר להון
& ecce interficere que querit est hic nonne Ierusalem de hominibus
והא ברנשא דמושא עלי רטנין אתון רכלה

seniores nostri sciunt nunquid ei dicunt non & aliquid loquuntur
והא ברנשא דמושא עלי רטנין אתון רכלה
seniores nostri sciunt nunquid ei dicunt non & aliquid loquuntur
והא ברנשא דמושא עלי רטנין אתון רכלה

sciet homo non venerit cum autem Messias sit nemo
מנא הו משיחא דין אמתי דאתא לא אנש ידע מן
sciet homo non venerit cum autem Messias sit nemo
מנא הו משיחא דין אמתי דאתא לא אנש ידע מן

in templo doceret eum voce sua Iesus & extulit
מנא הו: וארים ישוע קלה כד מלך בהיכלא
in templo doceret eum voce sua Iesus & extulit
מנא הו: וארים ישוע קלה כד מלך בהיכלא

sum noscens verò ego eum etis scientes non quia
מנא הו: וארים ישוע קלה כד מלך בהיכלא
sum noscens verò ego eum etis scientes non quia
מנא הו: וארים ישוע קלה כד מלך בהיכלא

20 Εἰ μὲ ζητεῖτε ἀποκτεῖναι: ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος, καὶ εἶπε, δαίμονιον ἔχει· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21
κριθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπε αὐτοῖς, ἐγὼ τίς ἐπινοῶ, καὶ πάντες θαυμάζετε. 22 ὁ γὰρ τὸ τοῦ Μωϋσέως νόμος
ἀπειρημῶν, εὐχὴ ἢ πᾶσι τοῦ Μωϋσέως ὄφει, ἀλλ' οὐ ὅτι πατρῶν· καὶ ἐν ἁββάτων ἀπειρημῶν ἀπὸ τῶν πατέρων.
ἀπειρημῶν καὶ ἀπὸ τῶν πατέρων ἐν ἁββάτων, ἵνα μὴ λυθῆ ὁ νόμος Μωϋσέως, ἐγὼ μὲν ὄχλος καὶ εἶπε, τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;
ἐπινοῶ ἐν ἁββάτων. 24 μὴ κρινετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ πλεὺς δικαιοσύνη κρινετε κατ' ἄληθειαν. 25 ἔλεγον οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἰεροσολυμιῶν, οὐχ οὐτως ὄφει, ὅτι ζῆτο ποτε ἀποκτεῖναι; 26 καὶ εἶπε ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπε, τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι;
μὴ ποτε ἀπὸ τῶν πατέρων ἐπινοῶ, ἀλλ' οὐ ὅτι πατέρων· ἀλλ' οὐ ὅτι πατέρων καὶ ἐν ἁββάτων. 27 ὁ γὰρ τὸ τοῦ Μωϋσέως νόμος
ἀπὸ τῶν πατέρων, οὐδὲ ἐγὼ ἐπινοῶ, ἀλλ' οὐ ὅτι πατέρων καὶ ἐν ἁββάτων. 28 ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ εἶπα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶπα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶπα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶπα.
π. καὶ εἶπε, τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; καὶ εἶπε, τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; καὶ εἶπε, τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; καὶ εἶπε, τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι.
29 ἐγὼ οὖν οὐκ εἶπα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶπα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶπα, ἐγὼ μὲν οὐκ εἶπα.

manus in eum iuicit homo & non prehendere eum & querebant
 30 **ובעו למאחורה ולא אנש ארמי עלוהי אידים**
 auré multi hora eius venerat nondum quia
 31 **מטל דלם עדכיל אתר הות שעתה: סניאא דין**
 num venerit eum Messias & dicebant in eum crediderunt turba ex
 32 **מן כנשם הימנו כה ואמרין משיחא מא דאתא למא**
 & audierunt faciet iste quæ facit signa hæc quàm excellentiora
 33 **דיתירן מן הליון אתותא דעבד חנא עבד: ושמעו**
 ipsi & miserunt ista de eo quæ loquebatur verbis Pharisei
 34 **פרישא לכנשם דממלליון עלוהי הליון ושדרו הנון**
 modicum Iesus & ait ut prehenderet eum ministros sacerdotum & principes
 35 **ורבי כהנא דהשא דנאחדוניה: ואמר ישוע קליל**
 qui me misit eum ad ego & abibo sum vobiscum tempus adhuc
 36 **תוב זכנא עמכון אנא ואול אנא לות מן דשרדנני**
 non sum ego & vbi me inuenietis nec & queretis me
 37 **לא ותבעונני ולא תשכחונני ואיכא דאנא איתי לא**
 apud se Iudæi dicunt venire estis potentes
 38 **משכחין אתננו למאתא: אמרין יהודים כנפשחון**
 eum inueniamus non ut nos ad eundem iste futurus est quæ
 39 **לאיכא עתיר הנה למאול דהנון לא משכחונן לה**
 & doceat ut erat futurus est gentium ad regiones num ergo
 40 **למא כי לאתרוהא דעממא עתיר דנאול ונאלף**
 & non queretis me quæ dixit sermo hic est quis Ethnicos
 41 **לחנפא: מנא הי הדא מלתא דאמר דתבעונני ולא**
 estis potentes non vos sum ego & vbi inuenietis me
 42 **תשכחונני ולא איכא דאנא איתי אתנון לא משכחין אתנון**
 ecclesie doctorum in comemoratione lectio venire
 43 **למאתא: קרינא בדוכרנא דמלפנא דעדתא:**
 erat stans festi vltimus qui erat magno autem die
 44 **ביומא דין רבא דאיתוהי אחריא דערעדא קאם הוא**
 & bibat ad me veniat sicut homo si & dicebat & clamabat Iesus
 45 **ישוע וקעא ואמר אן אנש צדא נאתא לותי ונשתא:**
 aquæ flumina Scripturæ dixerunt sicut in me qui credit is omnis
 46 **כל מן דהימן בי איכנא דאמרו כתבא נהרותא דמיא**
 ventre eius ex fluent vjuz
 47 **חיא נדרון מן כרסא:**

30 Querebant ergo eum apprehendere: & nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora eius.
 31 De turba autem multi crediderunt in eum, & dicebant, Christus cum venerit, nunquid plura signa faciet, quàm quæ hic fecit?
 32 Audierunt Pharisei turbam murmurantem de illo hæc: & miserunt Principes Sacerdotum & Pharisei ministros ut apprehenderent Iesum.
 33 Dixit ergo eis Iesus, Adhuc modicum tempus vobiscum sum: & vado ad eum qui me misit.
 34 Queretis me, & non inuenietis, & vbi ego sum, vos non potestis venire.
 35 Dixerunt ergo Iudæi ad semetipsos, Quò hic iturus est, quia non inueniemus eum? nunquid in dispersione Gentium iturus est, & docturus Gentes?
 36 Quis est hic sermo quæ dixit, Queretis me & non inuenietis: & vbi sum ego, vos non potestis venire?
 37 In nouissimo autem die magno festiuitatis stabat Iesus, & clamabat, dicens, Si quis sitit, veniat ad me, & bibat.
 38 Qui credit in me, sicut dicit Scriptura, flumina de ventre eius fluent aquæ viuae.

30 **עליון אידים ארמי עלוהי אידים, ובעו למאחורה ולא אנש ארמי עלוהי אידים.**
 31 **מטל דלם עדכיל אתר הות שעתה: סניאא דין**
 32 **מן כנשם הימנו כה ואמרין משיחא מא דאתא למא**
 33 **דיתירן מן הליון אתותא דעבד חנא עבד: ושמעו**
 34 **פרישא לכנשם דממלליון עלוהי הליון ושדרו הנון**
 35 **ורבי כהנא דהשא דנאחדוניה: ואמר ישוע קליל**
 36 **תוב זכנא עמכון אנא ואול אנא לות מן דשרדנני**
 37 **לא ותבעונני ולא תשכחונני ואיכא דאנא איתי לא**
 38 **משכחין אתננו למאתא: אמרין יהודים כנפשחון**
 39 **לאיכא עתיר הנה למאול דהנון לא משכחונן לה**
 40 **למא כי לאתרוהא דעממא עתיר דנאול ונאלף**
 41 **לחנפא: מנא הי הדא מלתא דאמר דתבעונני ולא**
 42 **תשכחונני ולא איכא דאנא איתי אתנון לא משכחין אתנון**
 43 **למאתא: קרינא בדוכרנא דמלפנא דעדתא:**
 44 **ביומא דין רבא דאיתוהי אחריא דערעדא קאם הוא**
 45 **ישוע וקעא ואמר אן אנש צדא נאתא לותי ונשתא:**
 46 **כל מן דהימן בי איכנא דאמרו כתבא נהרותא דמיא**
 47 **חיא נדרון מן כרסא:**

T

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

39 Hoc autem dixit de Spiritu quem accepturi erant credentes in eum. Nondum enim erat Spiritus datus: quia Iesus nondum erat glorificatus.

40 Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones eius, dicebant, Hic est verè Propheta.

41 Alij dicebant, Hic est Christus. Quidam autem dicebant, Nunquid à Galilæa venit Christus?

42 Nónne Scriptura dicit, quia ex femine David, & de Bethlehem castello vbi erat David, venit Christus?

43 Dissensio itaque facta est in turba propter eum.

44 Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum: sed nemo misit super eum manus,

ij accipere erant quem futuri Spiritu de dicebat autē hoc
 דוא דין אמר על דוהא דעתידין הו למקבלו אילין
 quia Spiritus fuerat datus adhuc enim non in eū qui credit
 טרובנין בה לא גיר עד כיל אתיהבת הות רוחא מטל
 turba ex autem multi Iesus fuerat glorificatus
 וואעד כיל אשתבה הוא ישוע 40 סניאא דין מן כנשא
 alij propheta verè hic est erāt dicētes sermonē eī
 וסניא מלוהי אמרין הו הנו שריראית נביא 41 אחרנא
 Galilæa ex nunquid dicebant alij Messias iste est erant dicētes
 מרין הו הנו משיחא אחרנא אמרין דלמא מן גלילא
 David femine quod ex dicēs Scriptura est nōnne Messias
 ווא משיחא 42 לא הוא כתבא אמר רמן ודעה דדויד
 Messias venit David ipseus pgo Bethlehem
 בית להם קריחא דילה דדויד אתה משיחא
 & erant in turba propter eum dissidium & factum est
 וחות הות פלונתא מטלוח בכנשא 44 ואית הו
 homo non sed eum prehendere erant qui volentes ex eis
 וסניא מנהון דעבין הו דנאחרניהי אלא לא אנש
 manus in eum
 וסניא עלוהי אירינא

45 Venerunt ergo ministri ad Pontifices & Phariseos. Et dixerūt eis illi, Quare nō adduxistis illum?

46 Responderunt ministri, Nunquam sic locutus est homo, sicut hic loquitur homo.

47 Responderunt ergo eis Pharisei, Nunquid & vos seducti estis?

48 Nunquid ex principibus aliquis credidit in eum, aut ex Phariseis?

49 Sed turba hæc, quæ non nouit legem, maledicti sunt.

ieiunij quinz hebdomadis sabbathi diei martiris
 ודערינא דיום שבתה דשבתה דרה דעומא
 & dixerūt & Phariseos sacerdotum principes ad illi ministri & venter
 ואמרו דחשא הנון לות רבי כהנא ופרישא ואמרו
 eis & dixerunt adduxistis eum non quare Sacerdotes
 ווא כהנא למנא לא איתיתניהו 46 אמרין להון
 loquitur sicut homo locutus est sic vnquam non
 וסניא לא ממתים הכנא מלל בר נשא איך דמלל
 vos etiam nunquid Pharisei eis dicunt vir
 ואמרו 47 אמרין להון פרישא למנא אף אנתון
 in eū crediderunt Phariseis aut ex primoribus ex homo non
 וסניא 48 למא אנש מן רישא ומן פרישא הימנו בה
 sunt maledicti legem nouit qui non iste populus
 אלא אן עמא הנא דלא ידע נמוסא ליטין אנון

39 τὸν δὲ εἶπε πρὸς τοὺς ἀκούσαντας, ὅτι ἐμῶν λαμβάνετε οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτὸν· οὐπω γὰρ ἦν πνεῦμα
 ὁ Ἰησοῦς οὐδ' ἔπειτα ἐδόξασθη. 40 πολλοὶ οὖν ὅτι τὸ ἔλεγε ἀπεύσαντες τὸν λόγον, ἔλεγον, οὐδὲν ἔστιν
 ἄλλο φησὶ. 41 οἱ δὲ ἔλεγον, οὐδέστιν ὁ Χριστὸς; οἱ δὲ ἔλεγον, μή γάρ οὐκ ἦν ἡ Γαλιλαία ὁ Χριστὸς; ἡ γὰρ
 42 οὐχὶ ἡ γραφή εἶπεν, ὅτι τὸ ἀπὸ βηθλεὲμ τῆς κλημένης οὐνοῦ τῶν Δαυὶδ, ὁ Χριστὸς
 ἔσται; 43 ἄλλο οὖν ὅτι τὸ ἔλεγε εἶπεν αὐτοῖς. 44 ἄλλοι δὲ ἠγάπησαν αὐτὸν ὡς ἄνθρωπον
 οὐδέτις ἐπίσταται ἐπ' αὐτὸν πᾶς χρόνος. 45 ἄλλοι οὖν οἱ ὑπαρέταντες εἰς τὸν Χριστὸν καὶ φαρισαιοὶ
 αὐτοῖς ἐκείνοις, εἶπα ἢ οὐκ ἠγάγητε αὐτόν; 46 ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπαρέταντες, οὐδέτις ἐλάλησε διὰ τὸ
 εἶπαι ὁ θεὸς ἄνθρωπος. 47 ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ φαρισαιοὶ, καὶ ἡμεῖς πιστάμεθα τῷ Χριστῷ· 48 μὴ οὐκ
 ἐγγίνωσκον ὁμοιωσύναις εἰς αὐτόν, ἢ ὅτι τῶν φαρισαιοῦν; 49 ἀλλ' ὁ ἔλεγε εἶπαι ὁ μὴ νομίζων τὸν ἑαυτόν
 ὡς θεόν. εἶπεν.

ad qui venerat is ex ipsis vnus Nicodemus eis dixit
 אמר להון נקדימוס חד מנהון הו דאתא הואלות 50
 hominem eodemat nostra lex nunquid nocte Iesum
 ישוע בליליא דלכא נמוסא דילן מחיב לכר נשא
 respoderit faciat quid & cognouerit prius ab eo audierit nisi
 אלא אן נשמע מנה לוקדם ונדע מנה עברו 51
 & vide scrutare es Galilza ex tu etiam nunquid ei & dixerunt
 ואמרין לה למה אף אתה מן גלילא אתה בעי וחזו
 surgit non Galilza ex quod propheta
 דנביא מן גלילא לה קאם :

50 Dixit Nicodemus ad eos, ille qui venit ad eum nocte, qui vnus erat ex ipsis,
 51 Nunquid lex nostra iudicat hominem, nisi prius audierit ab ipso, & cognouerit quid faciat?
 52 Responderunt, & dixerunt ei, Nunquid & tu Galilzeus es? Scrutare Scripturas, & vide, quia à Gallilza Propheta non surgit.
 53 Et reuerſi sunt vnusquisque in domum suam.

50 λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτοὺς, ὁ ἦλθεν σὺν αὐτοῖς αὐτὸς, εἰς ᾧ οὐκ αἶψά ἐστιν 51 μὴ ὁ νόμος ἡμεῶν κρίνει
 τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ ἀκούσῃ πρῶτον αὐτὸν καὶ γινώσκῃ τί λέγει 52 ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ, μὴ ἐστὶν
 ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἰερουσαλὴμ ἵδὲ ὅτι πρὸς φῆμις ἐκ τῆς Γαλιλαίας ἔκ ἐρηγάρται. 53 καὶ ἐπερὴν ἕκαστος
 εἰς οἶκόν αὐτοῦ.

Deest hoc in loco in exemplari Syriaco historia Adultera.

Κεφ. η.

CAP. VIII.

1 Ἰησοῦς δὲ ἐπερὴν εἰς τὸ ἕρος ἦλθεν Ἰεριχθῶν.
 2 ἄρθε δὲ πάλιν παρὰ τὸν ναὸν καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς.
 3 ἀνοίχθη δὲ ἡ γυνὴ αἰσαμαθῆ καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς
 αὐτὸν ἠρώτων καὶ ὅτι μοιχὴ καὶ πολυμοιχὴ ἦν, καὶ ἠ-
 σάπησεν αὐτὸν ἐν μέσῳ. 4 ἀπεκρίθη αὐτῷ, εἰ δὲ
 σκεπασθῆτε τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ οὐκ ἴδητε.
 5 ἐπεὶ δὲ τῶν Ἰουδαίων ἦν ὁ Μωϋσῆς ἐνεπιλάτων τῆς ἑσ-
 πέρης, ἠκούσθη αὐτοῦ ὅτι λέγει· 6 τὸ πνεῦμα ἡγί-
 ον ποιεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἀποκρίθη καὶ αὐ-
 τῷ ὅτι Ἰησοῦς κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἐλάλει· ὁ
 πνεῦμα ἡγίον, μὴ πρὸς σαρκαὶ ἰδύμενον.
 7 ὡς δὲ ἐπέμεινον Ἰουδαῖοι αὐτῷ, ἀπεκρίθη εἰπὼν πρὸς αὐτοὺς, ὁ
 ἀμαρτάνων ἄνευ ἡμῶν, πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς βασιλείας
 8 καὶ πάλιν κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἐλάλει εἰς τὸν ἄνθρωπον.
 9 εἰ δὲ ἀκούσατε καὶ ἡ ἀλήθειαν τῆς σωτηρίας ἡμεῶν
 οὐκ ἠκούσατε εἰς κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἡμῶν ὅτι ἡ ἀλήθεια
 πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐλάλει καὶ κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἡμῶν ὅτι Ἰησοῦς,
 καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἦν. 10 ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ἰη-
 σοῦς καὶ μὴ δίδασκεν πλέον τῆς γυναικὸς, εἶπεν
 αὐτῷ, πῶς ἠκούσθη οἱ κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἡμῶν, εἰ δὲ οὐκ ἠκού-
 σθη, ἡ ἀλήθεια ἐλάλει κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἡμῶν. 11 ἡ δὲ εἶπεν, ἡ ἀλήθεια, εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ
 Ἰησοῦς, ἡ ἀλήθεια ἐλάλει κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἡμῶν, καὶ ἡ ἀλήθεια τῆς
 μικρῆς ἀμάρταν.

1 IESVS autem perexit in montem Oliueti.
 2 Et diluculo iterum venit in templum, & omnis populus venit ad eum, & sedens docebat eos.
 3 Adducunt autem Scribae & Pharisei mulierem in adulterio deprehensam: & statuerunt eam in medio, & dixerunt ei.
 4 Magister, hec mulier modò deprehensa est in adulterio. 5 In lege autem Moyses mandauit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicis?
 6 Hoc autem dicebant tentantes eum, vt possent accusare eum. Iesus autem inclinans se deorsum, digito scribebat in terram.
 7 Cum ergo perseverarent interrogantes eum, crexit se, & dixit eis, Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.
 8 Et iterum se inclinans scribebat in terram.
 9 Audientes autem hæc, vnus post vnum exi-
 bant, incipientes à Senioribus: & remanſit, solus Iesus, & mulier in medio stans.
 10 Erigens autem se Iesus, dixit ei, Mulier, vbi sunt qui te accusabant? nemo te condemnauit?
 11 Quæ dicis, Nemo Domine. Dixit autem Iesus, Nec ego te condemnable. Vade, & iam amplius noli peccare.

8 caput
ח קפלאון

Biphaniam quæ post secundæ in sabbatho vnus ad oblationem
 דקורבנא דחד בשבטא רב דבתר דנחמא

T ij

12 Iterum ergo locutus est eis Iesus, dicens, Ego sum Lux mundi, qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ.

13 Dixerunt ergo ei Pharisei, Tu de temetipso testimonium perhibes, testimonium tuum non est verum.

14 Respondit Iesus, & dixit eis, Et si ego testimonium perhibeo de meipso, verum est testimonium meum: quia scio vnde veni, & quod vado: vos autem nescitis vnde venio, aut quod vado.

15 Vos secundum carnem iudicatis, ego non iudico quenquam.

16 Et si iudico ego, iudicium meum verum est, quia solus non sum, sed ego & qui misit me, Pater.

17 Et in lege vestra scriptum est, quia duorum hominum testimonium verum est.

18 Ego sum qui testimonium perhibeo de meipso: & testimonium perhibet de me qui misit me, Pater.

19 Dicebant ergo ei, Vbi est Pater tuus? Respondit Iesus, Neque me scitis, neque Patrem meum: si me sciretis, forissem & Patrem meum sciretis.

20 Hæc verba locutus est Iesus in Gazophylacio, docens in templo: & nemo apprehendit eum, quia necdum venerat hora eius.

21 Dixit ergo iterum eis Iesus, Ego vado, & queretis me, & in peccato vestro moriemini. Quod ego vado, vos non potestis venire,

12 πάλιν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν, λέγων, ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 13 εἶπον οὖν αὐτοῖς οἱ φαρισαῖοι, σὺ λέγεις σαυτοῦ τελεῖν τὸν μαρτυρῆσαι, καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς. 14 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἐγὼ μαρτυροῦμαι ἑμαυτῷ, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου. 15 καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου. 16 καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου. 17 καὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου. 18 ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυροῦν ἑμαυτῷ, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου. 19 ἐλάλησεν οὖν αὐτοῖς, πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου ὁ πater μου. 20 ταῦτα λέγοντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἁγίῳ φρονιμαίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἁγίῳ φρονιμαίῳ. 21 εἶπον οὖν αὐτοῖς οἱ Ἰησοῦς, ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τῆς ζωῆς.

lux sum ego & dixit Iesus cum eis locutus est verum mundum inueniet sed in tenebra ambulabit non venit qui post me iturum

teipso de tu Pharisei ci dicunt vitarum lumen non est verum

Iesus respondit verum est non testimonium tuum est verum meipso de sum testificans ego etiam ei vado & quod venerim vnde ab ego scio quia testimonium meum verum est quia scio vnde veni & quod vado neque venerim vnde ab estis scientes non autem vos

ego estis iudicantes corporaliter vos ego vado non quia est verum iudicium meum iudicis & si sum iudicans non sum

& in lege vestra qui misit me & Pater me ego sed solus sum ego est verum virorum duorum quidd testimonium scriptum est

de me testatur qui misit me & Pater me meipso de si dicunt

estis cognoscetes me neq. eis & dixit Iesus respondit Pater tuus estis cognoscetes Pater meum etiam essetis cognoscetes me si Pater tuus

homo & non in templo doceret dum gazæ in domo locutus est verba hæc

eis dixit hora eius erat veniens adhuc enim non potestis venire estis potentes non vos sum vaders ego

in peccatis vris & moriemini & queretis me sum vaders ego Iesus

venire estis potentes non vos sum vaders ego Iesus in peccatis vris & moriemini & queretis me sum vaders ego Iesus

ego quod quia dixit interficiet seipsum nunquid Iudzi dicunt
 אמרו יהודיא למא בני נפשה קטל דאמר דאיבא דאנא
 eis & dixit venire estis potentes non vos sum vadens
 אול אנא אנתון לא משבחין אנתון למאטא :²² ואמר להון
 ex vos sum eo quod supra ex & ego estis eo quod infra ex vos
 אנתון מן דלתחת אנתון ואנא מן דלעל אנא אנתון מן
 dixi mundo hoc ex sum non ego mundo estis hoc
 הנא אנתון עלמא אנא לא הוית מן הנא עלמא :²⁴ אמרת
 sum quia ego credideritis enim non si in peccatis vris q moriemini vobis
 לבון דתמותון בחטהיכון אן לא גיר תהימון דאנא אנא
 dixit es quis tu Iudzi dicunt in peccatis vestris moriemini
 תמותון בחטהיכון :²⁵ אמרו יהודיא אנת מן אנת אמר
 multum vobiscum vt loquerer quod incepti etiam Iesus eis
 להון ישוע אפן דשרית דאמלל עמכון :²⁶ סני
 verax qui misit me is sed & ad iudicā dū ad dicēdū de vobis mihi est
 אית לי עליכון למאמר ולמדן אלא מן דשרדני שריר
 in mundo sum loquens ipse hzc ab eo quæ audiui ca & ego est
 הו ואנא אילין דשמעת מנה הלין הו ממלל אנא בעלמא
 eis loqueretur Patre quodd de cognouerūt & non
 ולא ידעו דעל אבא אמר להון :²⁷
 candidatorum hebdomadis in sabbatho quarti diei lectio
 קרינא דיום ארבענא דשבנא דשבתא דחורא
 hominis Filium extuleritis cum Iesus rursum eis dixit
 אמר להון טוב ישוע אמתי דתרימונה לברה דאנשא
 facio non meis voluntate ex & aliquid sum quia ego cognoscetis tunc
 הידין תרעון דאנא אנא ומדסמן עבות נפשי לא עבד
 sum loquens ipse similiter Pater me^o docuit me sicut sed ego
 אנא אלא איכנא דאלפני אבי הכות הו ממלל אנא :
 Pater me^o solum reliquit me neque est mecum qui misit me & is
 ומן דשרדני עמי איתוהי ולא שבקני בלהודי אבי
 & dum tēpore in omni ego facio ei quod placet id ego quoniam
 מטל דאנא מדס דשפר לה עבד אנא בכל זמן :³⁰ וכד
 in eum crediderunt multi esset loquens hzc
 הלין ממלל הוה סניאנא הימנו ברה :

22 Dicebant ergo Iudzi, Nunquid interficiet semetipsum, quia dicit, Quod ego vado, vos nō potestis venire?
 23 Et dicebat eis, Vos de deorsum estis, ego de superiis sum: vos de mūdō hoc estis, ego non sum de hoc mundo.
 24 Dixi ergo vobis, quia moriemini in peccatis vestris: si enim non credideritis, quia ego sum, moriemini in peccato vestro.
 25 Dicebant ergo ei, Tu quis es? Dixit eis Iesus, Principium qui & loquor vobis.
 26 Multa habeo de vobis loqui & iudicare, sed qui me misit, verax est, & ego quæ audiui ab eo, hæc loquor in n und).
 27 Et non cognouerūt, quia Patrem eius dicebat Deum.
 28 Dixit ergo eis Ies^{us}, Cum exaltaueritis Filiū hominis, tunc cognoscetis quia ego sum, & à me ipso facio nihil, sed sicut docuit me Pater, hæc loquor.
 29 Et qui me misit, mecum est: & non reliquit me solū, quia ego quæ placita sunt ei, facio semper.
 30 Hæc illo loquente multi crediderunt in eum.

22 ελεγον ουω οι Ιουδαιοι, μη η αυτοι ενει εαυτοι, οτι λεγει, οπου εγω υπαγω, υμεις ο δυνατε ελθειν; 23 ε
 ειπεν αυτοις, υμεις οκ ητοι κατα εσε, εγω οκ ητοι αρω εμυ υμεις οκ το κοσμα τουτο εσε, εγω οκ εμω οκ το κοσμα
 τουτου. 24 ειπεν ουω υμιν οτι δεποσιναι εσθε ον παρις αμφοτερας υμιν, εαυτοδ μη πιστευετε οτι εγω ειμι, δεποσιναι
 ησθε ον παρις αμφοτερας υμιν. 25 ελεγον ουω αυτω, ου εις εσ; και ειπεν αυτοις ο Ιησους, τιω δεχθη οτι και
 λαλω υμιν. 26 πολλοι εγω παρ υμιν λαλειν και κριθη, οτι ημεις με δεχθησθε δεσποσιναι α ακουσα παρ αυ
 του, ουω τα λεγω εις τον κοσμον. 27 οκ εγωσιν οτι τον πατερα αυτου η εγω. 28 ειπεν ουω αυτοις ο Ιη
 σους, ουαν υψαπητε τον υγιον τον αληθινον που εστις ο πατερ οτι η εγω ειμι, και απ εμαυτου ποιω εδου, δεχθη και δεσ
 ος εδ δεχθη
 με ο πατηρ μου, ουω τα λαλω. 29 και ο ημεις με, κατ εμοδ εσιν εκ αφηκα με μονοι ο πατηρ οτι η εγω τα
 λαλω αυτω ποιω αυτου. 30 ουω τα αυτω λαλουωσθε, πολλοι δε πιστευουσι εις αυτου.

T iij

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

31 Dicebat ergo Iesus ad eos, qui crederunt ei, Iudeos, Si vos manseritis in sermone meo, verè discipuli mei eritis:

32 Et cognoscetis veritatē, & veritas liberabit vos.

33 Responderunt ei, Semen Abraham sumus, & nemini seruiimus vquam: quomodo tu dicis, Liberi eritis?

34 Respondit eis Iesus, Amen amen dico vobis quia omnis qui facit peccatum, seruus est peccati.

35 Seruus autem non manet in domo in æternū: Filius autem manet in æternum.

36 Si ergo vos Filii liberauerit, verè liberi eritis.

37 Scio quia filij Abraham estis: sed queritis me interficere, quia sermo meus non capit in vobis.

38 Ego quod vidi apud Patrem, loquor: & vos quæ vidistis apud patrem vestrum, facitis.

39 Responderunt & dixerunt ei, Pater noster Abraham est. Dicit ei Iesus, Si filij Abraham estis, opera Abraham facite.

40 Nunc autem queritis me interficere hominem, qui veritatē vobis locutus sum, quam audiui à Deo. Hoc Abraham non fecit.

41 Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt itaque ei, Nos ex fornicatione non sumus nati. Vnum patrem habemus Deum.

31 Ἐρεθίζοντες οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπεκρίθη ἰσχυρῶς ἔχων ἑαυτὸν ἰσοῦς τῷ θεῷ λέγων· 32 εἰ μὴ ἐστέ υἱοὶ τοῦ θεοῦ, ὅθεν λέγετε ἑαυτοὺς υἱοὺς τοῦ θεοῦ; 33 ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτῷ λέγοντες· Ἐπὶ τί τοῦτο λέγεις; ἡμεῖς υἱοὶ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐσμὲν, ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ Ἀβραάμ ἐσμὲν. 34 ἀπεκρίθη ἰσχυρῶς ἔχων ἑαυτὸν ἰσοῦς τῷ θεῷ λέγων· 35 ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐσμὲν, ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ Ἀβραάμ ἐσμὲν. 36 ἀπεκρίθη ἰσχυρῶς ἔχων ἑαυτὸν ἰσοῦς τῷ θεῷ λέγων· 37 ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐσμὲν, ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ Ἀβραάμ ἐσμὲν. 38 ἀπεκρίθη ἰσχυρῶς ἔχων ἑαυτὸν ἰσοῦς τῷ θεῷ λέγων· 39 ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐσμὲν, ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ Ἀβραάμ ἐσμὲν. 40 ἀπεκρίθη ἰσχυρῶς ἔχων ἑαυτὸν ἰσοῦς τῷ θεῷ λέγων· 41 ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐσμὲν, ἀλλὰ ἡμεῖς υἱοὶ Ἀβραάμ ἐσμὲν.

vos si in ipsum q. crederunt Iudeis illis Iesus & cognoscetis eritis discipuli mei verè in sermone meo

sumus semen ei dicunt asseret vos in libertate veritas & ipsi venimus

nos seruiimus non homini seruitutem vquam & ab Abraham

seruus peccatum qui facit is q. omnis vobis ego dico ante

asseruerit vos i libertate filij igitur ipse si permahet in æternū

estis quodd semen ego scio ingenui filij eritis

non sermone meo quia me interficere estis queretes sed Abraham

sum loquens Patrem meum apud videri id ego estis acceptione

si Iesus eis dixit est Abraham noster pater ei & dicitur

efficitis facientes Abraham opera Abraham estis

dicunt patris vestri opera estis facientes autem vos

Deus nobis est pater vnus sumus non seortatione ex nos & dicitur

Handwritten text in the left margin, possibly a library or collection stamp.

diligētes pater vester esset Deus si Iesus eis dixit
 42 אמר להון ישוע אלו אלהא הוּמֵ אבוּכון מחבון
 ex sui neque & veni exiui Deo à enim ego me essetis
 הויתון לי אנא ניר מן אלהא נפקת ואתית ולא הוא מן
 sermonē meū qd propter misit me ille sed veniēs meipso volūtate
 צבות נפשי אתית אלא הו שרדניו: 43 מטל מנא מלתו
 vos sermonē meū audire potestis non quia agnoscitis non
 לא משתורעון על דלא משכחון שמעון מלתו: 44 אנתון
 estis volentes patris vestri & cupiditatē estis eriminate patre ex
 מן אבא אכל קרעא איתוכון ונתתה דאבוּכון עבון אנתון
 non & in veritate fuit hominum occisor principio qui à is est facere
 למעבד הו דמן ברישית קטל אנשנא הו וכשררא לא
 mandacium loquitur & quando in eo nō est veritas quia stetit
 קאם מטל דשררנא לית בה ואמתי דממלל כדבותנא
 ego pater ipsi etiā est mēdax quoniam loquitur est eo qd ei^o de
 מן דילה הו ממלל מטל דרגלא הו אף אבוה: 45 אנא
 quis mihi estis credentes non sum loquens quia veritatē verò
 דין דשררנא ממלל אנא לא מהימנן אנתון לי: 46 מנו
 sum loquens veritatem & si peccato de me arguit ex vobis
 מנכון מכס לי על השיתנא ואן שררנא ממלל אנא
 Deo qd ex is mihi estis credentes non quare vos
 אנתון למנא לא מהימנן אנתון לי: 47 מן דמן אלהא
 non vos hoc propter audit Dei verba est
 איתוהי מלנא דאלהא שמע מטל הננא אנתון לי
 Iudei responderūt Deo ex estis non quia estis audientes
 שמעון אנתון מטל דלא הויתון מן אלהא: 48 ענו יהודיא
 est & dæmoniū es quōd Samaritan^o dicim^o nos benē nonne ei & dicunt
 ואמרין לה לא שפיר אמרנן דשבריא אנת ודיוא אית
 Patrē meū sed est non dæmoniū mihi Iesus eis dixit tibi
 לך: 49 אמר להון ישוע לי דיוא לא אית אלא לאבני
 sum quærens non verò ego me op^o brio afficitis & vos sum honorans
 מיקר אנא ואנתון מצערון לי: 50 אנא דין לא בעא אנא
 ego dico amen amen & iudicet qd quærat est gloriā meā
 שוכחי אית הו דבעא ודאן: 51 אמין אמין אמר אנא
 in æternum videbit non mortem custodierit qd sermonē meū quis vob.
 לבון דמן דמלתי נטר מותא לא אנהוא לעלם

42 Dixit ergo eis Iesus, Si Deus pater vester esset, diligeritis utique me. Ego enim ex Deo processi, & veni: neque enim à meipso veni, sed ille me misit.
 43 Quare loquelam meam non cognoscitis? Quia non potestis audire sermonem meum.
 44 Vos ex patre diabolo estis: & desideria patris vestri vultis facere: ille homicida erat ab initio, & in veritate non stetit, quia non est veritas in eo: cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur: quia mendax est, & pater eius.
 45 Ego autem quia veritatem dico, non creditis mihi.
 46 Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatem dico, quare non creditis mihi?
 47 Qui ex Deo est, verba Dei audit. Propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.
 48 Responderunt ergo Iudei, & dixerunt ei, Nonne bene dicimus nos, quia Samaritanus es tu, & dæmonium habes?
 49 Respondit Iesus, Ego dæmonium non habeo, sed honorifico Patrem meum, & vos inhonoratis me.
 50 Ego autem non quæro gloriam meam: est qui quærat, & iudicet.
 51 Amen amen dico vobis, si quis sermonem meum servauerit, mortem non videbit in æternum.

42 אמר להון ישוע אלו אלהא הוּמֵ אבוּכון מחבון
 43 דין דשררנא ממלל אנא לא מהימנן אנתון לי
 44 אנתון למנא לא מהימנן אנתון לי
 45 אנא דין לא בעא אנא
 46 מנו
 47 אמר להון ישוע לי דיוא לא אית אלא לאבני
 48 ענו יהודיא
 49 אמר להון ישוע לי דיוא לא אית אלא לאבני
 50 אנא דין לא בעא אנא
 51 אמין אמין אמר אנא

14 Erat autem Sabbathum quando lutum fecit Iesus, & aperuit oculos eius.
 15 Iterum ergo interrogabant eum Pharisæi quomodo vidisset. Ille autem dixit eis, Lutum mihi posuit super oculos, & laui, & video.
 16 Dicebant ergo ex Pharisæis quidam, Non est hic homo à Deo, qui sabbathum non custodit. Alij autem dicebāt, Quomodo potest homo peccator hæc signa facere? Et schisma erat inter eos.
 17 Dicunt ergo cæco iterū, Tu, quid dicis de illo qui aperuit oculos tuos? Ille autē dixit, Quia Propheta est.
 18 Non crediderunt ergo Iudæi de illo, quia cæcus fuisset, & vidisset, donec vocauerunt parentes eius qui viderat:
 19 Et interrogauerunt eos, dicentes: Hic est filius vester, quem vos dicitis, quia cæcus natus est? Quomodo ergo nunc videt?
 20 Respondertunt eis parentes eius, & dixerunt, Scimus quia hic est filius noster, & quia cæcus natus est:
 21 Quomodo autem nunc videat, nescimus: aut quis eius aperuit oculos, nos nescimus: ipsum interrogate: ætatem habet, ipse de se loquatur.
 22 Hæc dixerunt parentes eius, quoniam timebant Iudæos. Iam enim conspirauerant Iudæi, vt si quis eum confiteretur esse Christum, extra synagogam fieret.

ei & aperuit Iesus lutum fecit cum sabbathum autem erat
 הוה הוה דין שבתה כד עבד מינא ישוע ופתח לה
 ille tibi visus est. est quomodo Pharisæi interrogauerunt eum
 ותוב שאלוהי פרישא איכנא אתחוי לך הו
 mihi & visus testitur est & laui oculos meos sup posuit lutum eis
 מי להין שיננת סם על עיני ואשינת ואתחוי לי
 ex est non vir iste Pharisæis ex homines erant & dicebat
 אמרין הו אנשנת מן פרישא הנא נברא לא הוא מן
 quomodo erant dicentes verò alij custodit non qui sabbathum est
 ואתו רשבתא לא נטר אחרנא דין אמרין הו איכנא
 erat & dissidium facere signa hæc peccator vir
 נטר נברא חטיא הלין אתותא למעבד ופלנותא אית
 dicens quid tu exco illi rursus dicunt inter eos
 מינתתון אמרין טוב להו סמיא אנת מנא אמר
 sum dicens ego eis dixit oculos tuos tibi qui aperuit deo
 ואתו רפתח לך עיניך אמר לא הוא אמר אנא
 quod cæc Iudæi de eo credebāt verò nec
 הו לא דין הימנו הו עלוהי יהודיא דסמיא
 & interrogauerūt q videbat illius parētes illi? vocarūt vsq ego & viderat
 ואתו עד מא דקרו לאבהוהי דהו רחוא: ושאלו
 excus quodd elis dicentes quem vos est filius vester hic est
 אמר הו ברכון הו דאנתון אמרין אנתון דכר סטנא
 parētes eius autē respōderūt videt nunc quomodo
 ואתו איכננת השנת חזנא: עני דין אבהוהי
 quomodo natus est excus & quodd fili? nost. quodd hic est filius
 מי יועיני דהנו כרן ודכר סמא אתילד: איכנא
 etiā nouimus non oculos eius ei aperuerit quis aut videat nunc
 ואתו חזנא או מנו פתח לה עינוהי לא ידעינין אף
 loquatur semetipso pro ipse interrogate eū ad annos suos
 ד לה לשנוהי לה שאלו הו חלף נפשה נמלל:
 Iudæis à erāt timentes quia parētes eius dixerūt
 ואתו אמרו אבהוהי מנל דרחלין הו מן יהודיא
 esset quodd Messias de eo cōfiteretur homo q si Iudæi enim timores
 ואתו גיר יהודיא דאן אנש יודנא כה דמשיחא הו
 synagoga è eicent

14 לו δὲ ἔλαβεν, ὅτε τὸν πολλὸν ἐποίησαν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ ἀνέβησαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι φθαλμικός. 15 πάλιν αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι πῶς ἀπέλαβεν ὃ δὲ εἶπεν αὐτῷ, πῶς ἐποίησέν σοι τοῦτο ὅτι φθαλμικός, καὶ οὐκ ἔβλεπον. 16 ἤρουν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι φαρισαῖοι καὶ λέγοντες, ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς, ὅτι τὸ ἔλαβεν αὐτῷ ἡμεῖς ἴδμεν, πῶς ἀδελφὸς τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ πατρὸς σημεῖα ποιεῖ, καὶ ἡμεῖς οὐκ ἔβλεπον. 17 αὐτῷ τῷ πνεύματι πάλιν, οὐκ ἔβλεπεν αὐτῷ, ὅτι λέγουσιν ὅτι φθαλμικός, ὃ δὲ εἶπεν, ὅτι ἀπεφθάρησαν οἱ ὀφθαλμοί μου. 18 οἱ δὲ πῶς εὐσταθῶς αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι εἶπον αὐτῷ, ὅτι πνεύματι λέγουσιν ὅτι φθαλμικός, ὅτι οὐκ ἔβλεπον αὐτῷ πῶς αὐτῷ εὐσταθῶς. 19 καὶ ἠρώτησαν αὐτῷ, λέγοντες, ὅτι πῶς ἔβλεπεν ὃ ἔβλεπεν ὅτι φθαλμικός, ὃ δὲ εἶπεν, ὅτι πνεύματι λέγουσιν ὅτι φθαλμικός, ὃ δὲ εἶπεν, ὅτι ἀπεφθάρησαν οἱ ὀφθαλμοί μου. 21 πῶς δὲ γὰρ ἔβλεπεν, ὅτι οὐκ ἔβλεπον, ἢ ἡμεῖς λέγουσιν ὅτι φθαλμικός, ὃ δὲ εἶπεν, ὅτι ἀπεφθάρησαν οἱ ὀφθαλμοί μου. 22 αὐτῷ τῷ πνεύματι ἰδοῦσιν ὅτι φθαλμικός, ἢ αὐτῷ τῷ πνεύματι λέγουσιν ὅτι φθαλμικός, ὃ δὲ εἶπεν, ὅτι ἀπεφθάρησαν οἱ ὀφθαλμοί μου.

Handwritten text in a cursive script, likely a marginal note or a correction, written in dark ink on the left side of the page.

interrogate eum ad nos suos quod progressus est parietes eius dixerunt hoc propter
 23 מטל הנא אמרו אכהוהי דעל לה לשנוהיה לה שאלו
 qui fuerat illum teporibus quod duobus virum & vocauerunt illum
 וקראוהי לגברא דרתתין זבנן להו דאיתוהי הוא
 quodd luc scimus enim nos Deum glorifica ei & dicunt cecus
 כמיא ואמרין לה שבה לאלהא חנן ניר ידעינן דהנא
 sic peccator si eis & dixit ille respondit est peccator vir
 גברא חטיא הו: ענא הו ואמר להון אן חטיא הו
 ecce & nunc eram quodd cecus ego scio autem vnum ego scio non
 לא ידע אנא דהא דין ידע אנא כמיא הויה והשא ה
 aperuit quomodo tibi fecit quid rursus ei dicunt ego video
 הוא אנא: אמרין לה תוב מנא עבר לך איכנא פתח
 quidam audistis nec vobis dixi eis dixit oculos tuos tibi
 לך עניך: אמר להון אמרת לכוך ולא שמעתון מנא
 volentes discipuli eius vos etiam nonne ad audiendum estis volentes
 צבין אתון למשמע למנא אף אתון תלמידא צבין
 tu ei & dicunt conuertiati sunt ei autem ipsi ei restis estis
 אתון למהוא להו: הגון דין צהויה ואמרין לה את
 & scimus Moysi sumus discipuli enim nos eius discipulus sis
 הו תלמידה דהו חנן ניר תלמידא חנן דמושא: וידעינן
 unde nouimus non autem hunc locutus est Deus Mose quod cum
 דעם מושא אלהא מלל להנא דין לא ידעינן מן איכנא
 mirandum ergo est in hoc eis & dixit vir illi respondit sic
 הו: ענא הו גברא ואמר להון בהדא הו הכיל למתדמרו
 aperuit meos & oculos sic unde illis scientes non quod vos
 דאתון לא ידעינן אתון מן איכנא הו ועיני דילי פתח:
 sed audit non peccatorum vocem quodd Deus autem scimus
 ידעינן דין דאלהא בקלא דחטיא לא שמא אלא
 tuo ab audit ipse illum voluntate ei & facit ab eo qui timet eum
 למן דרחל מנה ועבר צבינה להו הו שמא: מן עלם
 si nati cecis oculos homo quodd aperuerit est auditum non
 לא אשתמעת דפתח אנש עינא כמיא דאתילד: אלו
 facere hoc esset poteras non iste esset Deo a non
 לא מן אלהא הוא הנא לא משכח הוא הדא למעבר:

23 Propterea parentes eius dixerunt, Quia etatem habet, ipsum interrogate,
 24 Vocauerunt ergo rursus hominem qui fuerat cecus, & dixerunt ei, Da gloriam Deo: nos scimus quia hic homo peccator est.
 25 Dixit ergo eis ille, Si peccator est, nescio, vnu scio, quia cecus cum essem, modo video.
 26 Dixerunt ergo illi, Quid fecit tibi? quomodo aperuit tibi oculos?
 27 Respondit eis, Dixi vobis iam, & audistis: quid iterum vultis audire? nunquid & vos vultis discipuli eius fieri?
 28 Maledixerunt ergo ei, & dixerunt, Tu discipulus illius sis: nos autem Moysi discipuli sumus.
 29 Nos scimus quia Moysi locutus est Deus: hunc autem nescimus unde sit.
 30 Respondit ille homo, & dixit eis, In hoc enim mirabile est quia vos nescitis unde sit, & aperuit meos oculos.
 31 Scimus autem quia peccatores Deus non audit: sed si quis Dei cultor est, & voluntatem eius facit, hunc exaudit.
 32 A seculo non est auditum, quia quis aperuit oculos ceci nati.
 33 Nisi esset hic a Deo, non poterat facere quicquam.

23 εἰς τὸν θεὸν οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔπεισαν, ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. 24 ἐφώνησαν οὖν οἱ δευτέρου τοῦ ἀνθρώπου οἱ γονεῖς καὶ εἶπον αὐτῷ, ὅθεν δὲξασαι τὴν γλῶσσαν. ἡμεῖς οἱ δαίμονες οὐκ ἐσμὲν ἀλλὰ ἀνθρώποι· οὐκ ἐσμὲν ἀλλὰ ἀνθρώποι. 25 ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς καὶ εἶπεν, οἱ ἀμφοτέρωθεν ὁδοῦναι οὐκ ἔχω, ὅτι οὐκ ἔχω, ὅτι τυφλὸς εἶμι, ἀλλὰ πῶς βλέπω. 26 εἶπον οὖν αὐτῷ, πῶς γὰρ εἶπες οὗτοι; καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη, οὐκ ἔχω πῶς εἶπα, οὐκ ἔχω πῶς εἶπα, οὐκ ἔχω πῶς εἶπα. 27 ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς, εἰ ποτε ἠέδωκα ἕνα οὐκ ἔχω, οὐκ ἔχω πῶς εἶπα, οὐκ ἔχω πῶς εἶπα. 28 οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, οὐκ ἔχομεν πῶς εἶπα, οὐκ ἔχομεν πῶς εἶπα. 29 ἡμεῖς οἱ δαίμονες οὐκ ἐσμὲν ἀλλὰ ἀνθρώποι. 30 ἀπεκρίθη οὖν ὁ ἀνθρώπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι ἔγωγε οὐκ ἔχω πῶς εἶπα, οὐκ ἔχω πῶς εἶπα. 31 οἱ δαίμονες οὐκ ἐσμὲν ἀλλὰ ἀνθρώποι. 32 οὐκ ἔχω πῶς εἶπα, οὐκ ἔχω πῶς εἶπα. 33 οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔχουσιν πῶς εἶπα, οὐκ ἔχουσιν πῶς εἶπα.

V ij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

duos vbi erat in loco mansit & egrotaret audisset & cum 6
 וכך שמע דכריה בחר בדוכתא דאיתוהי הוא תרין
 in Iudæam rursum eam venite discipulis suis dixit & postea dies
 יומין! 7 ובתרכין אמר לתלמידוהי תואזל תוב ליהודי
 erant quærites Iudæi modò Mag. noster discipuli eius ei dicunt
 אמרין לה תלמידוהי רבן השמא יהודינא בעין הוו 8
 nonne Iesus eis dixit illuc tu abis & rursum ad te Iapidadû
 למרגמך ותוב אזל את לתמן! 9 אמר להון ישוע לא
 in die ambulat homo celi in die sunt horæ duodecim
 תרתעסרא שעין אית ביומא ואן אנש מהלך כאימא
 si huius mundi lucem videt quia impingit non
 לא מתתקל מטל רהוא נוהרה דעלמא הנא! 10 אן
 in eo non est lux quia impinget ambulauerit in nocte verò homo
 אנש דין בלליא נהלך מתתקל מטל דנהורא לית בה!
 dormit amic' nost. Lazarus eis dixit & postea Iesus dixit hæc
 הלן אמר ישוע ובתרכין אמר להון לעזר רחמן שכב 11
 Daë noster discipuli ei ei dicunt ut cum exitem ego eo sed
 אלא אזל אנא דאעירייהו! 12 אמרין לה תלמידוהי מון
 & illi morte eius de dixerat Iesus autem ipse sanitati restituetur dormit si
 אן דמך מתחלס! 13 הו דין ישוע אמר על מותה והון
 dixit tunc dixisset somni ipsa dormitione q' de putauerit
 סברו דעל מומכא הו דשנתא אמרו! 14 הדין אמר
 quia nò ego & gaudeo mortuus est Lazarus explicatè Iesus eis
 להון ישוע פשיקאית לעזר מית לה! 15 וחרא אנא דלא
 dixit illuc ire sed ut credatis propter vos illic fui
 הוית תמן מטלתכון דתהימנון אלא הלבן לתמן! 16 אמר
 etiam eamus sociis suis discipulis Gemellus qui dicitur Thomas
 תאווא דמתאמר תאמא לתלמידא חברוהי נאזל אף
 & inuenit in Bethaniam Iesus & venit cum eo moriamur nos
 הנן נמות עמה! 17 ואתא ישוע לכירת ענינא ואשכח
 erat sepulcri in domo quod erat dies ei quod quatuor
 דארכעא לה יומין דאיתוהי בבית קבורא! 18 איתיה הות
 quasi ab ea distaret cum Ierusalem tumulum ad Bethania autem
 דין בית ענינא על גנב אורשלם כד פריקא מנהאיך
 quindecim stadiis

אסטודותא חמשת עסר

6 ώς ἰσῶν ἐλαλοῦσθαι ὅτι αὐτὸν εὐχόμενοι ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας 7
 τῶν αὐτῶν ἀγαπᾶν εἰς τὴν γῆν ἐν δαίματι πάλλει. 8 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, ἔα ἕϊ, ἰσῶν εἰς ἱερουσαλὴμ ὅτι
 Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν οὐ πάλιν εὐχόμενοι ὅτι αὐτὸν εὐχόμενοι ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας 9 ἀκαρπία δὲ ἵσχυρὸς
 ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας 10 εἰς δὲ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας 11
 ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐπίσταμεν τὴν ἰσχυρίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ γὰρ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας 12
 εἰς δὲ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας 13 εἰς δὲ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας
 14 ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐπίσταμεν τὴν ἰσχυρίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ γὰρ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας
 15 καὶ γὰρ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας 16 εἰς δὲ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας
 17 ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐπίσταμεν τὴν ἰσχυρίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ γὰρ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας
 18 ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐπίσταμεν τὴν ἰσχυρίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ γὰρ οὗτος ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἔτι ζῶν διὰ τὸ πῶς δύο ἡμέρας

VUM
 IANEN
 M
 M

32 **היו דין** סברו להון גיר דלקברת אולא למכבת: **היו דין**
precidit & videt eū Iesus erat vbi venisset eūm Maria
מרים כד אתת איכא דאיתוהי הוא ישוע והותה נפלת
fuisse mortuū non Dñe mi fuisset hic si ei & dixit pedes eius ad
על רגלוהי ואמרא לה אלו תנ הוית מרי לא מאת הוא
gventrāt illos & Iudzos stentem vidisset eā eūm verbō Iesus frater me^o
אחי: ישוע דין כד הזה דכביא וליהוריא הנון דאתו
vbi & dixit seipsum & turbavit i spiritu suo infremuit stentes eū ea
עמה דבכין אתעון ברוחה ואיע נפשה: ואמר איכא
lacrymz erāt & venientes vide veni Dñe nost. ei & dicunt possuistis eum
סמתוניה ואמרין לה מרן תא הוי: ואתין הוי דמעוהי
eum erat diligens quātū videte Iudxi erāt & dicētes ipsi Iesu
דישוע: ואמרין הווי יהודיא חווי כמא רחס הוא לה:
qui aperuit iste fuit potens non dixerunt ex eis autem homines
אנשין דין מנהון אמרו לא משבח הוא הא דמתח
37 verbō Iesus moretur non iste vt etiam facere exei illius oculos
עוניהו דהו כמאי דנעכד דאף הא לא נמות: ישוע דין
sepulcri domus & illa sepulcri ad domum venit itra semetipsū infremuisset eū
כד מתעון בינוהי ולה אתא לבית קבורא והו בית קבורא
& dixit ostiū eius ad erat positus & lapis spelunca erat
איתוהי הוא מערתא וכאפא סימא הות על תרעה: ואמר
ipsum soror Martha ei dixit hunc lapidem tollite Iesus
ישוע שקולו כאפא הוא אמרא לה מרתה התי דהו
ei dixit dies enim ei quatuor sibi fecerē iam Dñe mi mortui
מיתא מרי מן כרו סרי לה ארבעא לה גיר ווטין: אמר לה
Dei gloriam videbis credideris q̄ si tibi dixi nonne Iesus
ישוע לא אמרת לכי דאן תהימנין תחזין שובחה דאלאה:
Pater & dixit sursum oculos suos eleuauit Iesus & ipse illū lapidem & sustulerūt
ושקלו כאפא הו והו ישוע רים עוניהו לעל ואמר אבא
41 tēpore q̄ in omni eram sciens & ego quidd me audieris tibi ego gratias ago
מודא אנא לך דשמעתני: ואנא ידע אנא דככל זכנ
ego dixi quz adflat hanc turbam propter sed me tu audis
שמע אתת לי אלא מטל כנשא הנא דקאם אמר אנא
miseric me quod tu vt credant ista

חלון דנהימנון דאנת שדרתני:
λέγοντες, ὅτι ὁ πατήρ εἰς τὸ μέγαλον, ἢ α κλαυθὸν ἐκεῖ. 32 ἢ οὐκ Μαρία ὡς ἄλλῃν ὄπισθ' ὁ Ἰησοῦς,
ἰδοῦσα αὐτὴν, ἔπαινον αὐτῆς εἰς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῶν, κύριε, εἰ ἦς ὡς δεῖ, ἔκ' ἀποθανεῖν μου ὁ ἀδελφεός.
33 Ἰησοῦς οὐκ ὡς ἔειπεν αὐτῶν κλαίονσαν, καὶ τοὺς συναλεθόντας αὐτῆ Ἰουδαίους κλαίοντας, ὡς ἐβραμυσαν
τὸν πῶλον αὐτῆ, καὶ ἔπαρσεν ἰσχυρῶς. 34 καὶ εἶπεν, πῶς τοὺς δεικνῶσι αὐτῆς; λέγουσιν αὐτῶν, κύριε, ὄχι
καὶ ἰδοῦ. 35 ἔδωκεν ὁ Ἰησοῦς, 36 ἤγγισεν οὐκ οἱ Ἰουδαῖοι, ἰδοῦ πῶς ἐφίλησ' αὐτῆς. 37 εὐχὴ δὲ εἶπε
αὐτῶν εἰπὼν, ἔκ' ἠδύναται εἶναι ὁ ἀποστόλος τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς φθοῦς, ποιήσασθαι καὶ εἶναι μὴ ἀποθανεῖν;
38 Ἰη-
σοῦς οὐκ πάλιν ἐβραμυσάμενος ὡς ἔειπεν, ὄχι καὶ εἰς τὸ μέγαλον ἢ οὐκ ἀποθανεῖν, καὶ λίθος ἐτίθει ἐπ' αὐτῶν.
39 λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἄρα περὶ τὸν λίθον, λέγει αὐτῶν ἢ ἀδελφὸν τῆς περικατῆς Μαρίας, κύριε, ἢ δὲ ὄχι τὸ παρτῶν ὡς εἶπε Ἰησοῦς.
40 λέγει αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦ εἶπεν ὅτι εἰ ἀποθανεῖς, ὄχι τὸ δὲ εἶπεν ὡς εἶπεν. 41 ἦσαν οὐκ οἱ ἰδόντες, ὡς ὁ
τοῦτον καὶ κλαίοντες, ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἑαυτοῦ, καὶ εἶπεν, πάτερ, βράχιστος ὅτι ἠκούσας μου.
42 εἶπεν ὁ πατήρ τῶν ἀποστόλων, ἰδοῦ εἶπε τὸν Ἰησοῦν ὅτι ἀποθανεῖν ὡς εἶπεν ὁ πατήρ τῶν ἀποστόλων ὅτι σὺ με ἀπέστησας.

dicentes, Quia vadit ad mo-
 numentū, vt ploret ibi.
 32 Maria ergo cūm venisset
 vbi erat Iesus, videns eum,
 cecidit ad pedes eius, & dicit
 ei, Domine, si fuisses hic, non
 esset mortuus frater meus.
 33 Iesus ergo vt vidit eam
 ploratem, & Iudeos, qui ve-
 nerant cum ea, plorantes, in-
 fremuit spiritu, & turbauit
 seipsum, & dixit,
 34 Vbi posuistis eum? Di-
 cūt ei, Domine, veni & vide.
 35 Et lachrymatus est Iesus.
 36 Dixerunt ergo Iudxi,
 Ecce quomodo amabat eū.
 37 Quidam autem ex ipse
 dixerunt, Non poterat hic
 qui aperuit oculos cęci nati
 facere vt hic non moreretur?
 38 Iesus ergo rurtium fre-
 mens in semetipso, venit ad
 monumentum. Erat autem
 spelunca: & lapis superposi-
 tus erat ei.
 39 Ait Iesus, Tollite lapidē.
 Dicit ei Martha soror eius
 qui mortuus fuerat, Domine
 iā fecerit, quatruiduan^o est enī.
 40 Dicit ei Iesus, Nonne
 dixi tibi quoniam si credide-
 ris, videbis gloriam Dei?
 41 Tulerunt ergo lapidem,
 Iesus autem eleuatis sursum
 oculis dixit, Pater, gratias a-
 go tibi quoniam audisti me.
 42 Ego autem sciebā quia
 semper me audis, sed propter
 populum qui circumstat, dixi,
 vt credāt quia tu me misisti.

43 Hæc cum dixisset, voce magna clamavit, Lazare, veni foras.

44 Et statim prodiit qui fuerat mortuus, ligatus manus & pedes infirmitas, & facies illius sudario erat ligata.

45 Dixit eis Iesus, Soluite eum, & finite abire. Multi ergo ex Iudeis qui venerant ad Mariam & Martham, & viderant quæ fecit Iesus, crederunt in eum.

46 Quidam autem ex ipsis abierunt ad Phariseos, & dixerunt eis quæ fecit Iesus.

foras veni Lazare alta voce clamavit hæc dixisset & ait
 רב אמר הליו קעה בקלא רמא לעזר תא לכרו
 fasciis & pedes eius manus eius ligatz essent cum mortuus illi & cum
 יצקו הו מתא כד אסרו אירוהו ורגלוהו בפסקותא
 abire & finite soluite cum Iesus eis dixit sudario & facies
 ודו כסודרא אמר להון ישוע שראוהו ושבוکو אלו
 id vidisset cum Mariam ad qui venerunt Iudæis ex
 ומתא מן יהודיא דאתו לות מרים כד הו מרם
 ad abierunt ex eis & homines in eum crediderunt Iesus
 דבר ישוע הימנו בה: 46 ואנשין מנהון אלו לות
 Iesus q fecerat id omne eis & dixerant Phari
 ואתו ואמרו להון כל מרם דעבר ישוע
 Passionis quartæ matutinis

דצפרה דארבעה דחשה

47 Collegerunt ergo Pontifices & Pharisei consilium, & dicebant, Quid facimus? quia hic homo multa signa facit.

48 Si dimittimus eum sic, omnes credent in eum: & venient Romani, & tollent nostrum locum & gentem.

49 Vnus autem ex ipsis Caiaphas nomine, cum esset Pontifex anni illius, dixit eis, Vos nescitis quicquam.

50 Nec cogitatis quia expedit nobis ut vnus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat.

51 Hoc autem à semetipso non dixit, sed cum esset Pontifex anni illius, prophetauit quia Iesus moriturus erat pro gente:

52 Et non tantum pro gente, sed et filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in vnu.

53 Ab illo ergo die cogitauerunt ut interficerent eum.

agimus quid erant & dicentes & Pharisei sacerdotu principes & congregati
 ואמנשו רבי כהנא ופרישא ואמרון הו מנא נעבר
 eum sinamus & si facit multa signa vir quid
 נא נברא אתותא סגיא אתא עבר: 48 ואן שכקינו לה
 tollent Romani & venient in eum credent homines omnes
 נא בלהון אנשא מהימנון בה ואתין רהומיא שקלון
 Sacerdotu principes Caiphas cuius nomē ex eis autē vnus & egredere nostru locu
 וון ועבון: 49 חד דין מנהון דשמה קיפא רב כהנא
 quicquam estis scientes non eis & dixit anni illius
 ודו שנהא ואמר להון לא ידעין אתון מרם:
 pro moriatur vir vt vnus nobis q expedit estis cogitantes exp
 נא מנהשבין אתון דפקח לן דחד נברא נמות חלף
 sui ipsius voluntate ex autem hoc pereat gens tota & non pro
 נא לא בלה עמא נאבר: 51 הדא דין מן עבות נפשה
 vaticinat' est anni illius erat sacerdos summus quia sed dicitur
 נא לא משל דרב כהנא הוא דהי שנתא אתנבי
 soldan & non populo pro moreretur vt Iesus esset q
 וון הו ישוע דנמות חלף עמא: 52 ולא בלהון
 congregaret dispersos Dei filios vt etiā sed gente
 וון עמא אלא דאף בנינא דאלהא דמבדרין כננש
 vt cum occideret erant machinantes die eo & ab
 וון ומן הו ומא אתחשבו הו דנקמלוניהו:

Handwritten marginal notes in a Gothic script, likely a commentary or gloss.

43 καὶ τὸν τα εἰπόντων αὐτῇ μεγάλῃ ἑκραύησεν, λέγων, Δὲν ποῦ λῶ. 44 καὶ ἐξῆλθεν ὁ πνεῦμα ἔχων
 τος τὸς πιδες καὶ τὰς χεῖρας κειραῖς, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ἐσθλευμένη πρὸς ἐδὲ δὲ το. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ὁ σπ
 ἀρετὴ ὑπάξει. 45 πολλοὶ οὖν οἱ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἰδόντες τὰς τῶν Μαριὰμ, καὶ ἡ ἀπαρτήσασα ἡ τῶν
 Ἰησοῦς, ὁπίστισται εἰς αὐτόν. 46 λέγει δὲ εἰς αὐτοὺς ἀπὸ λῆθον τῶν τῶν φαρασαίους, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
 ὁ Ἰησοῦς. 47 συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι σὺν ἐδρῆσιν, καὶ ἔλεγον, Ὅτι πῶς ἂν μὴ
 πος πολλὰ σημεῖα ποιῇ. 48 εἰ ἀφ' αὐτῶν αὐτὸν ἔτι, πάντες πιστεύουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐδὲ δὲ τὸν
 δροῦσι ἡ ἀρετὴ καὶ τὸν πῶσον καὶ τὸ εἶδος. 49 εἰς δὲ λέγει εἰς αὐτοὺς Καϊάφας, ἀρχιερεῖς οὐκ ἔστι
 πιν αὐτοῖς, ὑμεῖς οὖν οἴδατε ἕδῃ. 50 ἕδῃ δὲ λέγει, ἕδῃ, ὅτι ἡ σὺ μὴ φρονίμῳ ἡμῶν ἢ αὐτὸς εἰς ἕδῃ ἕδῃ
 λαοῦ, καὶ ἡ ὄλητ τὸ εἶδος ἀπολέγεται. 51 τὸ ποῦ δὲ ἀφ' αὐτοῦ ἡ ἐπίσης, διὴ ἀρχιερεῖς οὐκ ἔστι οὐκ ἔστι
 ἡ ἕδῃ τὸ εἶδος τῶν δειστικῶν προφητῶν συνάραξη εἰς ἕδῃ. 52 καὶ ἔλεγει οὖν τὸ εἶδος ἡμῶν, ὡς
 ἀπὸ κλειῖου τὸ αὐτὸν.

sed Iudæos inter apertè erat ambulans non Iesus verò ipse
הו דין ישוע לא מהלך הוא גליאית בית יהודיא אלא
in arcem deserto q. p. p. quæ est in locum inde abiit
אול לה מן תמן לאתרא דקריב לחורבא לכרבא
discipulis suis cum erat versans & illic Ephrem quæ vocatur
דמתקרא אפרים ותמן מתהפך הוא עם תלמידוהי:

Lazari consoletionis septimanæ matutinis
דצפרא דשבתא דנוחמא דלעור
vicis ex multi & ascēderūt Iudæorū Pascha verò erat propinquū
קריב הוא דין פצחא דיהודיא וסלקו סגיאא מן קוריא
erāt & quæretes scipios vt purificaret festū ante in Ierusalem
לאורשלם קדם עדערא דנרכון נפשהונו: ובעין הו
putantes quid in templo ad vnū vnus erat & dicentes Iesum ipsū
לה לישוע ואמרין הו חד להד בהיכלא מנא סברין
& Pharisei autē fuerat datū p̄cipies ad festum venit quoniam estis
אנתון דלא אתא לעדערא: רבי כהנא דין ופרישא
vt prehenderēt eum eis indicaret vbi esset nosset homo vt si præceperant
פקדו הו דאן אנש נדע איכו נבדק להון איך דנאהדוניהו:

caput
ב קפלאון יב
in Bethaniam venit Pasche dies sex ante verò Iesus
ישוע דין קדם שתא יומין דפצחא אתא לבית עניא
Iesus ipse mortuorū domo à quæ suscitauerat ille lazari erat
איכא דאיתוהי הוא לעור הו דאקים מן בית מתא הו ישועו
& Lazarus erat ministrans & Martha cenam illic ei & fecerunt
ועברו לה תמן השמיא ומרתא משמשא הות ולעור
alahastrum accepit autem Maria cum eo erat accubētibus ex vnus
חד מן סמוכא הוא דעמא: מרים דין שקלת שמיפתא
pedes ipsius & unxit pretij multi præstantissimæ nardi aromatis
דבסמא דנדרין רישויה כני דמיא ומשחת רגלוהי
odore ex domus & impleta est pedes eius capillis suis & extersit Iesu
דישוע ושיות בסערה רגלוהי ואתמלי ביתא מן ריחה
is discipulis eius ex vnus Secariuta Iudas & dixit aromatis
דבסמא: ואמר יהודא סכריוטא חד מן תלמידוהי הו
vt eum proderet erat qui futurus
דעתיד הוא דנשלמוהי:

54 Ἰησοῦς οὖν ἔα τὴν παρθένον ἀπελειπάσαι ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, διὴ ἀπὸ τῆς ἐκείνου ἐκείνου εἰς τὴν γῆρας, ἐν ἧς τὸς ἐρη-
μου, εἰς Ἐφραῖμα λεζαβηθὸν πόλιον· ἀκαὶ δὲ ἐσεῖς μὲν ἔβη μαθητῶν αὐτοῦ· 55 Ἰὼ δὲ ἐγγὺς τὸ πάρος ἦν Ἰου-
δαῖων· καὶ ἀπέθεσαν παλαιὸς εἰς Ἰεροσόλυμα ἐκ τῆς γῆρας παρὰ τὸν ναὸν, ἵνα ἀγνοῖσθαι ἐαυτοῖς. 56 ἐξήκου-
σάντων Ἰησοῦν, καὶ ἔλεγε, ματ' ἀπὸ τῆς ἑβραίων, ἀπὸ τῆς ἑβραίων, ἵνα δὲ αὐτὸν μὴ ἐλθῆς εἰς τὴν ἱερουζα-
57 δὲ δὴ αὐτοῖς δὲ ἐπὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἑβραίων, ἵνα δὲ αὐτὸν μὴ ἐλθῆς εἰς τὴν ἱερουζα-
Κεφ. 16.
I Οὖν Ἰησοῦς παρὰ τὸν ναὸν ἦλθεν εἰς Ἐφραῖμα, ὅπου ἦν Λαζαροῦ ὁ τῆς θηκῆς, ὃν ἤρξαν ὁκτε-
κρῶν. 2 ἐπορεύσας οὖν αὐτῶν δὲ ἵπποιοι ἐκαί, καὶ ἡ Μαρθα θυγατὴρ, ὃ δὲ Λαζαροῦ εἰς τὸν ναὸν ἀνακειμένων οὖν αὐ-
τῶν. 3 ἡ οὖν Μαρια καθεδρῶσα λίθων μύρου ἰαβόδου ἠτοκῆς πολυτιμοῦς ἠλειψα τῶν ποδῶν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἔβη
μαζὲς τῶν ὑποπόδιων αὐτοῦ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ἡ δὲ οἰκία ἐκκληραβη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4 λέγει οὖν εἰς οἱ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ, ἵνα δὲ αὐτοῖς Ἰσραηλιώτης, ὃ μὲν αὐτοῦ ὅτι ὁ δὲ δὲ αὐτοῖς,

54 Iesus ergo iam non palam
ambulabat apud Iudæos,
sed abiit inde in regionem
iuxta desertum in ciuitatem,
quæ dicitur Ephrem & ibi
morabatur cum discipulis
suis.

55 Proximum autem erat
Pascha Iudæorum: & ascen-
derunt multi Ierolimam
de regione ante Pascha, vt
sanctificarent scipios.

56 Quærebant ergo Iesum:
& colloquebantur ad inuicē,
in templo stantes. Quid pu-
tatis quia non venit ad Diē
festum istum?

57 Dederant autem Ponti-
fices & Pharisei mandatum,
vt si quis cognouerit vbi sit,
indicet, vt apprehendant eū.

CAP. XII.

1 Iesus ergo ante sex dies Pa-
schæ venit Bethaniā, vbi La-
zarus fuerat mortuus, quem
suscitauit Iesus.

2 Fecerunt autem ei cenā ibi,
& Martha ministrabat, La-
zarus verò vnus erat ex di-
scipulis cum eo.

3 Maria ergo accepit librā
vnguenti nardi pistici, pre-
tiosi, & unxit pedes Iesu, &
extersit pedes eius capillis
suis: & domus impleta est
ex odore vnguenti.

4 Dixit ergo vnus ex disci-
pulis eius, Iudas Iscariotes,
qui erat eum traditurus.

glorificat^o esset cum sed tēpore in illo discipuli ei⁹ cognouerūt nō autē hęc
הלין דין לא ידעו תלמידוהי בהו זכנא אלא כד אשתכח
& hęc de eo essent scripta quōd ea discipuli eius recordati sunt Iesus
ישוע אתרכו תלמידוהי דהלין בתיבן הו עלוהי והלין

quādo vocasset erat quæ cū eo illa turba erat & restans ei fecisset
עברו לה: 17 וסחר הוא כנשא הו דעמה הוא דקרא
hoc & propter mortuorū domo à & suscitasset eū sepulcro è Lazarum
ללעזר מן קברא ואקיסה מן בית מיתא: 18 ומטל הוא

hoc quōd signum quæ audierāt multæ turbæ ejobuiam exierunt
נפקו לקובלה כנשא מניא דאשתכח דאשתכח
vos videtis ad vnum vnus erant dicentes verò Pharisei fecisset
עברו: 19 פרישא דין אמרין הו חד לחד הזין אנתון

abijt totus mundus quia ecce quicquā esis proficiētes quōd non
דלא מותרין אנתון מרס דהא עלמא כלה אזל לה
g ascēderūt homines gentibus ex etiam autē erant post eum
בתרה: 20 אית הו דין אף מן עממא אנשא דסלקן

illum Philippum ad accesserūt venerūt isti in festo ad adorandū
למסנר בעדעדא: 21 הלין אתו קרבו לות פיליפוס הו
Domine mi ei & dixerūt & rogauit eum Galilææ Bethsaida qui ex
דמן בית צידת דגלילא ושאלוהי ואמרין לה מרו

& dixit Philippus ipse & venit Iesum videre vellemus
עבינן דנחזא לישוע: 22 ואתא הו פיליפוס ואמר
Iesu dixerunt & Philippus & Andreas Andreæ
לאנדראוס ואנדראוס ופיליפוס אמרו לישוע:

passionis hebdomadis in sabbatho secunde mortuinus
דצפרה דהרין בשבטא דשבטתא דחשא
Fili⁹ quæ glorificetur hora venit eis & dixit respōdit autē Iesus
23 ישוע דין ענא ואמר להון אתת שעתא דנשתכח כרה

frumenti quōd granum volis ego dico amen amen hominis
דאנשא: 24 אמין אמין אמר אנא לכון דפררתא דחשתא
manet ipsum solum in terra & mortuū fuerit ceciderit non si
אן ללא נפלא ומיתא בארעא בלחודיה פישא
affert multos fructus mortuū fuerit verò si
אן דין מיתא פארטא סניאא מיתא:

16 Hęc non cognouerunt discipuli eius primū, sed quando glorificat^o est Iesus, tunc recordati sunt quia hęc erant scripta de eo, & hęc fecerunt ei.

17 Testimonium ergo perhibebat turba quæ erat cum eo quādo Lazarum vocauit de monumento, & suscitauit eum à mortuis.

18 Propterea & obuiam venit ei turba, quia audierunt eum fecisse hoc signū.

19 Pharisei ergo dixerunt ad semetipsos, Videtis quia nihil proficimus? ecce mundus totus post eum abiit.

20 Erant autem quidā Gentiles ex his qui ascenderant, vt adorarent in Die festo.

21 Hi ergo accesserunt ad Philippum, qui erat à Bethsaida Calilææ: & rogabant eum, dicentes, Domine, volumus Iesum videre.

22 Venit Philippus, & dicit Andreæ. Andreas rursus & Philippus dixerunt Iesu.

23 Iesus autē respondit eis, dicens, Venit hora vt clarificetur Filius hominis.

24 Amen amen dico vobis, nisi granū frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, ipsum solum manet, si autē mortuum fuerit, multum fructum affert.

16 τῶν περὶ αὐτοῦ ἐγγισσάντων οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον· ἀπὸ τότε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ τὸ μνησθεῖσθαι τὸ περὶ αὐτοῦ
ἐστὶν αὐτῶν γεγραμμένα, καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ αὐτῶν. 17 ἔμεινον γὰρ οὐκ ὄντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Λαζάρου
ἐπισημασμένου καὶ τοῦ μνησθεῖσθαι αὐτοῦ καὶ νεκρωθέντος. 18 εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ τὴν ἰστορίαν οἱ ἄλλοι, ὅτι ἤκουσαν
τὸ πρῶτον ἀπὸ τῶν μαθητῶν τὸ σημεῖον. 19 οἱ οὖν φησὶν αὐτοῖς ἡμεῖς ἐπισημασθέντες αὐτῶν καὶ νεκρωθέντες, ἵνα
ἐδοξάσθω ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 20 ἡμεῖς δὲ ἴμεν ἐπισημασθέντες αὐτοῦ καὶ νεκρωθέντες, ἵνα πολλοὺς ἴσως
ἐκ τῆς γῆρας. 21 οὐκοῦν οὖν πρὸς τὸν Φίλιππον τῶν βηθσαϊδῶν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες, κύριε,
δείξωμεν τῷ Ἰησοῦ ἡμῶν. 22 φησὶ τῶν Φίλιππος, καὶ λέγει τῶν Ἀνδρέα καὶ Πέτρου Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσιν
τῷ Ἰησοῦ. 23 ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, λέγων, ἰσαχάρη ἡ ὕμῶν ἵνα δοξάσθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.
24 ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, εἰ μὴ ὁ κόκκος τὸ σπέρμα πεσὺν εἰς τὴν γῆν καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· εἰ δὲ
ἀποθάνῃ, πολλὸν καρπὸν φέρει.

15 Qui amat animam suam, perdet eam: & qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.
 16 Si quis mihi ministrat, me sequatur: & ubi sum ego, illic & minister meus erit. Si quis mihi ministraverit, honorificabit eum Pater meus.
 27 Nunc anima mea turbata est: & quid dicam? Pater, saluifica me ex hac hora. Sed propterea veni in horam hanc.
 28 Pater, clarifica nomen tuum. Venit ergo vox de celo, dicens, Et clarificavi, & iterum clarificabo.
 29 Turba ergo quæ stabat & audierat, dicebat tonitruum esse factum. Alij autem dicebant, Angelus ei locutus est.
 30 Respondit Iesus, & dixit, Non propter me hæc vox venit, sed propter vos.
 31 Nunc iudicium est mundi: nunc princeps huius mundi eiicitur foras.
 32 Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum. Hoc autem dicebat, significans qua morte esset moriturus.
 34 Respondit ei turba, Nos audivim⁹ ex Lege, quia Christus manet in æternum: & quomodo tu dicis, Oportet exaltari Filium hominis? & quis est iste Filius hominis?
 35 Dixit ergo eis Iesus, Adhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant: & qui ambulat in tenebris, nescit quod vadat.

in mundo animam suam qui odit & is perdet eam animam suam qui amat
 veniat ministrat homo mihi si æternam in vitam æternam
 quæ mihi is minister me⁹ etiã erit illic fuero ego & ubi
 & quid turbata est ecce anima mea nunc Pater honorabit eum
 veni hoc propter sed hora hac ab libera me
 è audita est & vox nomē tuū glorifica Pater horam hanc
 quæ adstant & turba ero glorificans & rursum glorificati
 Angelus dicebant autē alij fuit tonitru & dixerunt
 fuit propter me non eis & dixit Iesus respondit cum eo
 huius mundi est iudicium nunc propter vos sed hæc vox
 cum & ego foras eiicitur huius mundi princeps
 autem hoc ad me omnē hominē traham terra è subleuata
 turbæ ei dicunt moriturus esset morte qua ve ostendit
 quomodo permanet in æternum quod Christus lege ex audiam
 iste quis est hominis Filius ut tollatur est quod futurū
 tempus adhuc modicum Iesus eis dixit hominis
 tenebra ne lux vobis est dum ambulate est vobiscum
 vadat quo scit non in tenebra qui ambulat deis comprehendit

25 ὁ φιλοῦν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἀπολέσει αὐτήν· καὶ ὁ μισθῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ κόσμῳ τούτῳ, ἵνα
 αἰώνιον φουδῆ αὐτήν. 26 ἔάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
 ἔμεινεν ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 27 νῦν ἡ ὥρα ἐστὶν καὶ ἡ ὥρα ἐστὶν καὶ ἡ ὥρα ἐστὶν καὶ ἡ ὥρα ἐστὶν καὶ ἡ ὥρα ἐστὶν
 πρὸς τὸν κόσμον, καὶ ὁ κόσμος πρὸς τὸν κόσμον, καὶ ὁ κόσμος πρὸς τὸν κόσμον, καὶ ὁ κόσμος πρὸς τὸν κόσμον.
 28 πᾶς ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 29 ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 30 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 31 ἵδὲν κρίσις ἐστὶν τῷ κόσμῳ, ἵδὲν κρίσις ἐστὶν τῷ κόσμῳ, ἵδὲν κρίσις ἐστὶν τῷ κόσμῳ,
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 32 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ,
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 33 πᾶς ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 34 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος, ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτὸν εἰπεῖν τὸν κόσμον, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστὶν
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ. 35 ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, ὁ ἀγαπᾷ τὸν κόσμον,
 καὶ ὁ κόσμος ἐμείνεν ἐν αὐτῷ.

NO
ST
...
...

Iucis vt filij in lucem credite lux vobis est dum
 36 **עַד אֵיךְ לָבוֹן נוֹהֵרָא הַיְמִינוּ בְּנוֹהֵרָא דְּנוֹהֵרָא**
 hęc & cüm ab eis occultrauit se & abiit Iesus locutus est hęc sitis
 תְּהוּוֹן הַלּוֹן מַלְל יֵשׁוּעַ וְאוֹל אַתְשֵׁי מִנְהוֹן וְכַד הַלּוֹן
 vt impleteretur in eum crediderunt nõ coram eis fecisset signa
 כְּלָהִין אַתּוֹתָא עֵבֶד קְדַמְיָהוֹן לֹא הַיְמִנוּ בְּהּ דַּתְּמַלְלָא
 & brachiũ auditui nostro credidit qđ Dñe mi qđ dixit Prophetę Isaię sermo
 מַלְתָּא דְּאַשְׁעִיָּא נְבִיאָא דְּאַמְרַ מְרִי מְנוּ הַיְמִין לְשִׁמְעֵן וְדַרְעָא
 erant potentes non hoc propter reuelatũ est cui Domini
 דְּמַרְיָא לְמַן אַתְּגַלִּי: 39 **מַטְל הַנָּא לֹא מִשְׁכַּחִין הוּוּ**
 oculi eorũ excæcati sunt Isaias dixit rursũ quia vt crederent
 דְּנַהִימְנוֹן מַטְל דְּתוֹב אַמְרַ אַשְׁעִיָּא: 40 **דְּעוּרוּ עֵינַיְהוֹן**
 cordib. suis & intelligant oculis suis videant ne corda eorũ & obfcurata sũt
 וְאַחְשְׁבוּ לְבַהוֹן דְּלֹא נְהוּוֹן בְּעֵינַיְהוֹן וְנִסְתַּבְּלוֹן בְּלַבְהוֹן
 gloriã eius vidit quãdo Isaias dixit hęc eos & sanem vt euerterãtur
 וְנִתְפַּנּוּן וְאַסָּא אַנּוֹן: 41 **הַלּוֹן אַמְרַ אַשְׁעִיָּא כְּדַ חוּזָא שׁוֹבַחָא**
 in eum crediderũt multi verò proceribus ex etiam de eo & locutus est
 וְמַלְל עֵלוּהוֹן: 42 **אַף מִן רִישָׁא דִּין סְנַאָא הַיְמִנוּ בְּהּ**
 a foras essent ne erant cõfiteces non Phariseos propter sed
 אֲלֹא מַטְל פְּרִישָׁא לֹא מוֹרִין הוּוּ דְּלֹא נְהוּוֹן לְבַר מִן
 gloriam quã potius hominum gloriam enim dilexerũt synagoga
 בְּנוֹשְׁתָּא: 43 **רַחְמוּ גִיר שׁוֹבַחָא דְּבְנִינְשָׁא יִתִּיר שׁוֹבַחָא**
 est non in me qui credit is & dixit clamauit autẽ Iesus Dei
 דְּאַלְהָא: 44 **יֵשׁוּעַ דִּין קְעָא וְאַמְרַ מִן דְּמַחִימִן בִּי לֹא הוּא**
 eum videt videt qui me & is qui misit me in eum sed credens in me
 בִּי מַחִימִן אֲלֹא כְּמִן דְּשַׁדְּרַנִּי: 45 **וְמִן דְּלִי הוּא חוּזָא לְמַן**
 qui credit is vt omnis in mundum veni lux ego qui me misit
 דְּשַׁדְּרַנִּי: 46 **אַנָּא נוֹהֵרָא אַתִּיתָּ לְעֵלְמָא דְּכָל מִן דְּמַחִימִן**
 custodierit & nõ serm. meos gaudierit & is in tenebra maneat non in me
 בִּי לֹא נְקוּא כְּחֻשׁוֹבָא: 47 **וְמִן דְּשִׁמְעֵן מְלִי וְלֹא נִטְר**
 mundum vt eõdemnem veni enim non eum sum eõdẽnãs nõ ego eos
 לְהִין אַנָּא לֹא דֹאָן אַנָּא לְהַ לֹּא גִיר אַתּוֹת דְּאַדּוֹן לְעֵלְמָא
 mundum vt serueni sed
 אֲלֵיָּא דְּאַחְמָא לְעֵלְמָא:

36 Dum Lucẽ habetis, cre-
 dite in Lucem, vt filii Lucis
 sitis. Hęc locutus est Iesus:
 & abiit, & abscondit se ab eis.
 37 Cũm autem tanta signa
 fecisset coram eis, non crede-
 bant in eum:
 38 Vt sermo Isaię Prophetę
 impleteretur, quẽ dixit, Domi-
 ne, quis credidit auditui no-
 stro? & brachiũ Domini cui
 reuelatum est?
 39 Propterea nõ poterãt cre-
 dere, quia iterũ dixit Isaias.
 40 Excæcavit oculos eorũ,
 & indurauit cor eorũ, vt non
 videant oculis, & non intel-
 ligant corde, & cõuertantur
 & sanem eos.
 41 Hęc dixit Isaias, quando
 vidit gloriam eius, & locu-
 tus est de eo.
 42 Veruntamen & ex prin-
 cipibus multi crediderunt in
 eum: sed propter Phariseos
 non cõsistebantur, vt de syna-
 goga non eiecerentur.
 43 Dilexerunt enim gloriã
 hominum magis, quã glori-
 am Dei.
 44 Iesus autem clamauit,
 & dixit, Qui credit in me,
 non credit in me, sed in eum
 qui misit me.
 45 Et qui videt me, videt e-
 um qui misit me.
 46 Ego Lux in mundũ ve-
 ni, vt omnis qui credit in
 me, in tenebris non maneat.
 47 Et si quis audierit verba
 mea, & non custodierit, ego
 non iudico eum: non enim
 veni vt iudicem mundũ, sed
 vt saluificem mundum.

36 εως το φως ερχεται, πιστευει εις το φως, ηα υοι φωτος γρηγορει. τωτα ελαλησεν ο Ιησους, και αποηλθεν εκ του οπου αυτου. 37 τοσαυτα δε αυτου σημειω πιστευοντες εμπεροσαν αυτου, οτι οπιστευον εις αυτον, 38 ηα ο λογος Ησαιας το περοφητου πληρωθη, οτι ειπε, Κυεε, υς οπιστευσε τη ακοη ημελη και ο βραχιων κωλεις υ- νι αποκλυθη. 39 ελε τοτε οτι ηδωλαισε τοστευει, οτι παλι ειπον Ησαιας. 40 τα φλακιν αυτου ετοι εφθαλμοις και πετωρωκαι αυτου τω αρθρα, ηα μη ιδωσι τοις εφθαλμοις, και ιωησται τη καρδια και εθε- ρωσθη ωσι, και ιασημαι αυτου. 41 τωτα ειπον Ησαιας, οτε ειδη τω δειξαν αυτη, και ελαλησε περ αυτη. 42 ομοις μη τοι και ου ηβη γρηγορει πολλοι οπιστευου εις αυτη, ομηα ελε τοις φασειαι εις υχ ω υρολογοι, ηα μη καταστω αγωγοι γυμνοται. 43 ηγαπησαν γαρ τω δειξαν ηβη αυτωπωται μαλλοι, ησπ τω δειξαν τη δεοι. 44 Ιησους δε εκραλλε, και ειπε, ο πιστευω εις εμε, ο πιστευει εις εμε, αλη εις τοι πιμνηται με. 45 και ο θεωρω η με, θεωρω τοι πιμνηται με. 46 εγω φως εις τοι και σμει εληλυθω, ηα πας ο πιστευω εις εμε, ετ τη σκοπια μη μεινη. 47 και εαν πα μω ακουση ηβη ρημα τω, και μη πιστευη, εγω ω κηρω αυτην. η γαρ ηλθω ηα κηρω τοι και σμει, αλλ ηα σωσω τοι και σμει.

Y

48 Qui spernit me, & non accipit verba mea, habet qui iudicet eum: sermo quem locutus sum, ille iudicabit eum in nouissimo die.
 49 Quia ego ex meipso non sum locutus, sed qui misit me Pater, ipse mihi mandatū dedit quid dicam, & quid loquar.
 50 Et scio quia mandatū eius vita æterna est. Quæ ergo ego loquor: sicut dixit mihi Pater, sic loquor.

CAP. XIII.

1 ANTE diem festum Pasche, sciens Iesus quia venit hora eius ut transeat ex hoc mundo ad Patrem: cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.
 2 Et cæna facta, cum diabolus iam misisset in cor, ut traderet eum Iudas Simonis Iscariotes:
 3 Sciens quia omnia dedit ei Pater in manus, & quia à Deo exiit, & ad Deū vadit:
 4 Surgit à cæna, & ponit vestimenta sua: & cum accepisset linteam, præcinxit se.
 5 Deinde misit aquam in peluim, & cepit lauare pedes discipulorum, & extergere linteo quo erat præcinctus.
 6 Venit ergo ad Simonem Petrum. Et dicit ei Petrus, Domine, tu mihi lauas pedes?

fermo eum quod dēmet is est sermones meos recipit nec me q̄ respicit
 in m̄m m̄m li ולא מקבל מלי אית מן דדאן לה מלתא
 ex quia ego vltimo in die ipsum cōdēnabit ille quē locutus
 sum m̄m m̄m הו דינא לה ביומא אחריו: דאנא מן
 mandatū mihi dedit ipse qui misit me Pater sed locutus sum
 m̄m m̄m לא מללת אלא אבא דשרדני הו יחב לי פוקדנא
 vitæ q̄ mandatū eius ego & scio loquar & quid dicam
 m̄m m̄m אבא ומנא אמלל: וידע אנא דפוקדנא היא
 dixit sicut ego quæ loquor igitur hæc quæ in æternam
 m̄m m̄m דלעולם אילין הכיל דמלל אנא איכנא דאמר
 13 caput ego loquor ita Pater m̄m
 קפלאון יג
 secreta in lotionē lectio

קרינא דשינתא ארזותא

hora quia venisset Iesus erat sciens Pasche festum ante
 m̄m m̄m קרינא עאדא דפצחא ידע הוא ישוע דמטת שעתא
 qui in hoc suos & dilexit Patre sum ad mundo hoc ex re
 m̄m m̄m ונאמן הנא עלמא לות אבוהי ואחב לדילה דבהנא
 cæna fuisset & cum eos dilexit in finem & vitæ
 m̄m m̄m ונא ועדמא לחרתא אחב אנון: וכד הות השמיתא
 Simonis filij Iudæ in cor Satanæ se fuerat
 m̄m m̄m הו הו לה לסטנא בלבה דיהודא בר שמעון
 erat sciens quia Iesus autē ipse ut proderet eum
 m̄m m̄m ונא דנשלמיוהי: הו דין ישוע מטל דידע הוא
 & quod in man^o ei⁹ Pater dedisset quod
 m̄m m̄m ונא יחב אבא כאידוהי ודמן אלהא נפק ולות
 & accepit vestimenta sua & ponit cæna à surgit abire
 m̄m m̄m ונא אול: קם מן השמיתא וסם נחתוהי ושקל
 & cepit in peluim aquam & iniecit lumbos suos cincti
 m̄m m̄m ונא מתא בחצוהי: וארמי מינא במשנתא ושרי
 quæ cinxerat sindone erat & abstergēs discipulorū suorū pedes
 m̄m m̄m ונא ונלא דתלמידוהי ומשווא הוא בכרונא דמחא
 ei dixit Cepham Simonem ad venisset autē cum
 m̄m m̄m ונא: כד דין אתא לות שמעון כאפא אמר לה
 mihi es lauans pedes meos Dñe mi te
 קרינא את מרי רגלי משני את לי

48 ο ἀληθὴς ἐμὲ, καὶ μὴ λαμβάνω τὰ ῥήματα μου, ἔρχεται κρίνοντα αὐτὸν· ὁ λόγος δὲ ἐλάλησεν, ἐκείνη
 αὐτὸν ὡς τὴν ἑσπέρην ἡμεῶν. 49 ὁ π̄ ἔργῳ ὅτι ἐμαυτοῦ ἐν ἐλάλησεν, ἀλλ' ὁ π̄ μὲν μὲν πατὴρ, αὐτὸς ἐστὶν
 ἔδωκεν, ἵνα εἴπω καὶ ἐν λαλήσω. 50 καὶ οὐδὲν ὅτι ἢ ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, ἵνα ἐμὲ αὐτὸν ἐλάλησεν, καὶ ἐμὲ
 καὶ μοι ὁ πατὴρ, ἵνα λαλήσω.
 Κεφ. 13.
 1 Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τῆς πάσχα, εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἠλήλυθεν αὐτὸν ἡ ὥρα, ἵνα μεταβῆ εἰς τὸν κόσμον
 πατὴρ, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τὸν ἕκτον ἡγάπησεν αὐτοὺς. 2 καὶ δὶ ἵππῳ ἡμεῶν
 ἡδὴ βεβηκίωσας εἰς τὴν καρδίαν Ἰούδα Σίμωνος Ἰσκαριώτου, ἵνα αὐτὸν παραδώσῃ. 3 εἰδὼς δὲ Ἰησοῦς ὅτι
 ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ ἁγίου καὶ ἀποστόλου τοῦ ἁγίου ὕπαρχο. 4 ἐγὼ
 δὶ ἵππῳ, καὶ ἔδωκεν τὰ ῥήματα, καὶ λαλῶν λέγειν, διέζωσεν ἐαυτὸν. 5 εἶπα βάλῃ ὕδαρ εἰς τὸν ἵππῳ,
 ἵνα ἐπίπῃ, τοὺς πόδας ἡμῶν μαθητῶν, καὶ ἀκαμάσσει τὸν ἑσπέρην ὅτι ἔλεος ἐστὶν ἐμὲ.
 Πάσχα, καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος, κύριε, σὺ μου ἵππῳ τοὺς πόδας;

es sciens non tu ego quod facio id ei & dixit Iesus respondit
 7 **ענא ישוע ואמר לה מרם דעבר אנא אנת לא ידע אנת**
 in aeternum Cephas Simon ei dixit scies vero postea nunc
השא בתר כן דין תדע: ⁸ אמר לה שמעון כאפא לעלם
 ego lauro non si Iesus ei dixit pedes meos mihi tu laubis non
 לא משינ אנת לי רגלי אמר לה ישוע אן לא משינ אנא
 ergo Cephas Simon ei dixit pars mecum tibi non est te
 לך לית לך עמי מנתא ⁹ אמר לה שמעון כאפא מרין
 es par meū etiā man⁹ meas etiā sed mihi laues pedes meos solū non Dnē mi
 מרי לא בלהוד רגלי תשיג לי אלא אף אידי אף רישו
 tantū pedes suos nisi indiget non q lotus est is Iesus ei dixit
 10 **אמר לה ישוע הו דסחא לא סניק אלא רגלוהי בלהוד**
 sed estis mundi omnes vos etiam est mundus enim totus lauet
 נשיג בלה גיר דכא הו אף אנתון כלכון דכיא אנתון אלא
 propter ipsum qui pdebat eum Iesus enim erat sciens omnes non
 לא כלכון: ¹¹ ידע הוא גיר ישוע להו דמשלם לה מטל
 abluisse autē cum estis mundi vos omnes quod non dixit hoc
 הנא אמר דלא הוא כלכון דכיא אנתון: ¹² כר דין אשיג
 estis scientes eis & dixit & discubuit vestimenta sua sumpfit pedes eorū
 רגליהון שקל נחתוהי ואכתמך ואמר להון ידעון אנתון
 & Dnē nost. Mag. nost me estis vocantes vos vobis fecerim quid
 מנא עברת לבון: ¹³ אנתון קרין אנתון לי רבן ומרן
 Domin⁹ vester ergo ego si enim sum estis dicentes & bene
 ושפיר אמרין אנתון איתי גיר: ¹⁴ אן אנא הכיל מרכון
 estis debitores vos quāto magis pedes vestros vobis abluī & Mag. vester
 ורבכון אשיגת לבון רגליכון כמנא אנתון היבון אנתון
 vobis dedi exemplum enim hoc vnus vnus pedes vt lauetis
 דתשיגון רגלא חד דחד: ¹⁵ הנא גיר טופסא יהבת לבון
 amen amen faciatis vos etiam vobis feci ego vsicut
 דאיכנא דאנא עברת לבון אף אנתון תעברון: ¹⁶ אמין אמין
 neque Domin⁹ eius quātm q maior sit seruus quod nō est vobis ego dico
 אמר אנא לבון דלית עברא דרב מן מרה וליא
 noueritis hęc si qui cum misit is quātm q maior sit legatus
 שליחנא דרב מן מן דשררה: ¹⁷ אן הלין תדעון
 ea feceritis si estis beati
 טובננא אנתון אן תעברון אנון:

7 Respondit Iesus, & dixit ei, Quod ego facio, tu nescis modo, scies autem postea.
 8 Dicit ei Petrus, Non lauabis mihi pedes in aeternū. Respondit ei Iesus, Si non lauro te, non habebis partē mecum.
 9 Dicit ei Simon Petrus, Domine, non tantū pedes meos, sed & manus & caput.
 10 Dicit ei Iesus, Qui lotus est, non indiget nisi vt pedes lauet, sed est mundus totus. Et vos mundi estis, sed non omnes.
 11 Sciebat enim quisnam esset, qui traderet eum: propterea dixit, Non estis mundi omnes.
 12 Postquā ergo lauit pedes eorū, & accepit vestimenta sua: & cūm recubuisse, iterum dixit eis, Scitis quid fecerim vobis?
 13 Vos vocatis me, Magister & Domine: & bene dicitis, sum etenim.
 14 Si ergo ego laui pedes vestros, Dominus & Magister, & vos debetis alter alterius lauare pedes.
 15 Exempli enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis.
 16 Amen amen dico vobis, Non est seruus maior domino suo, neque Apostolus maior est eo qui misit illum.
 17 Si hęc fecitis, beati eritis si feceritis ea.

7 ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὃ ἐγὼ ποίω σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, μετὰ ταῦτα οὐκ οἶδας. 8 λέγει αὐτῷ Πέτρος, ἔ
 μή μου τοὺς πόδας ἰναι ἄρτι. ἀπεκρίθη ἰησοῦς, εἰ μὴ ἂν ἴωσθε, οὐκ ἔχετε μέρος μετ' ἐμοῦ. 9 λέγει αὐτῷ
 Σίμων Πέτρος, ἀκούε, μή μου πόδας ἰναι, ἀλλὰ καὶ χεῖρας καὶ κεφαλῆς. 10 λέγει αὐτῷ ἰησοῦς, ὁ
 λαμβάνων τὸ ἕν ἢ τοὺς πόδας ἢ ἡ κεφαλήν, ὅτι καὶ ὁ σαρπὴν ὄλος, καὶ ὑμεῖς καὶ σαρκοὶ ἐστε, ἀλλ' ἢ χεῖ
 ραὶ πόδας. 11 ἢ τίς ποῦν τὸν σαρπὴν ὄλον ἀποδοῦν, εἰ μὴ πῶς ἐπιπῶν, ἢ γὰρ πῶς τὸν σαρπὴν ὄλον
 ἔσται ὑμεῖς. 12 ὅτε οὖν ἐπιπῶ
 τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ἡ κεφαλήν, ὡς ἀποδοῦν πάλιν, ὅπως αὐτοὺς, ἵνα ὁσέσθε ἡπεπύνασθε ὑμῶν.
 13 ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὃ δὲ ἀποδοῦν, καὶ ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ κεφαλήν, εἰμι τὸν. 14 εἰ οὖν ἐγὼ ἐπιπῶ ὑμῶν
 τοὺς πόδας, ὁ κῆρυξ καὶ ὁ ἀποδοῦν, ὡς ἀποδοῦν ὑμῶν, ὅπως ἡ κεφαλήν ἰναι τοὺς πόδας. 15 ἵνα ὁσέσθε ἡπεπύ
 νασθε ὑμῶν, ὡς ἀποδοῦν ἕνα ἕνα ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς ποῦν. 16 ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ἢ καὶ ὁ δοῦν ἰναι ἕνα
 ἕνα ὑμῶν, ἢ ὁ δοῦν ἰναι ἕνα ἕνα ὑμῶν. 17 εἰ οὖν ταῦτα ἐποιήσατε, μακάριοι ἐστε, ἕνα ἕνα ποῦν ἡ αὐτῶν.

Y ij

penes ipsum marisimum ppter ea q̄ putabāt ex eis enim homines
 29 אנשין ניר מנהון סברו מטל דנלוסקמא צאדוהי
 requirebatur aliquid & emeret ei sciperet q̄scipiēdo Iudam cat
 הוא דיהודא דמפקד פקד לה דנובן מדס דמתבעא
 accepit Iudas verò ipse pauperibus aliquid vt daret aut ad festum
 לערערא או דנתל מדס למסכנא: 30 הו דין יהודא נסב
 exiit quādo autē erat nox foras & exiit hora eadem panem
 לחמא בר שעתה ונפק לה לבר לליא הוא דין כד נפקו
 Resurrectionem post quintz in sabbatho vnius matutinis

דצפרה דחד בשבט דה דבתי קומתא
 & Deus hominis Filius glorificatus est nunc Iesus & dixit
 31 ואמר ישוע השם אשתכח ברה דאנשא ואלהא
 Deus etiam in eo glorificatus est Deus & si in eo glorificat^o est
 אשתכח בה: 32 ואן אלהא אשתכח בה ואף אלהא
 paululum filii mei cum glorificabit & statim in seipso eum glorificabit
 משכח לה כה ומחדא משכח לה: 33 בני קלול
 Iudais dixi & sicut & querens me sum vobiscum adhuc
 אחרין עמכון אנא ותבעונני ואיכנא דאמרת ליהודיא
 venire estis potentes non vos sum vadens ego quò
 דלאיכא דאנא אול אנא אנתון לא משכחון אנתון למאתא
 ego do nouum p̄ceptum nunc ego dico vobis etiam
 אף לכון אמר אנא השא: 34 פוקדנא חרתא יהבאנא
 etis dilecti vos ego sicut vnum vnus diligentes vt sitis volis
 לכון דהויתון מחבון חד לחד איכנא דאנא אחבתכון אף
 q̄ discipuli mei homo ois cognoscat in hoc vnum vnus diligatis vos
 אנתון תחבון חד לחד: 35 כהרא ידע כל נש דתלמודי
 ei dixit vnum ad vnus in vobis fuerit dilectio si estis
 אנתון אן חובא נהוא בכון חד לות חד: 36 אמר לה
 & dixit Iesus respondit tu vadis quò Dñe noster Cephas Simon
 שמעון כאפא מון לאיכא אול אנת ענא ישוע ואמר
 vt venias modò tu potes non ego vado quò ei
 לה לאיכא דאול אנא לא משכח אנת השא דתאתא
 venies verò in fine post me
 בתרי לחרתא דין תאתא:

29 Quidam enim putabant, quia loculos habebat Iudas, quòd dirisset ei Iesus, Eme ca quz opus sunt nobis ad diem factum: aut egenis vt aliquid daret.
 30 Cùm ergo accepisset ille buccellam, exiuit continuò. Erat autem nox.

31 Cùm ergo exiisset, dixit Iesus, Nũc clarificatus est Filius hominis, & Deus clarificatus est in eo.
 32 Si Deus clarificatus est in eo, & Deus clarificabit eũ in semetipso: & continuò clarificabit eum.
 33 Filioli, adhuc modicum vobiscum sum. Queretis me: & sicut dixi Iudais, Quòd ego vado, vos non potestis venire: & vobis dico modò.
 34 Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem: sicut dilexi vos, vt & vos diligatis inuicem.
 35 In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad inuicem.
 36 Dicit ei Simon Petrus, Domine, quò vadis? Respondit Iesus, Quòd ego vado, nõ potes me modò sequi, sequeris autem postea.

29 Ἰσχυροὶ δὲ ἦσαν οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι ἔλεγον αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς, ἀπορροιστὸν ἔχει τὰ πορτοφύλια· καὶ ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη, ὅτι ἔσται ἡμέρα ἡμεῖς ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη. 30 ὅτε ἔλαβεν ἡμεῖς τὸν ἰσχυρὸν, καὶ ἐξῆλθεν ἡμεῖς ἐκ τῆς συναγωγῆς. 31 ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι ἡ ἀνάγκη ἔσται ἡμεῖς ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη. 32 ἡ ἀνάγκη ἔσται ἡμεῖς ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη. 33 ἡ ἀνάγκη ἔσται ἡμεῖς ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη. 34 ἡ ἀνάγκη ἔσται ἡμεῖς ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη. 35 ἡ ἀνάγκη ἔσται ἡμεῖς ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη. 36 ἡ ἀνάγκη ἔσται ἡμεῖς ἐπιπέσει αὐτῷ ἡ ἀνάγκη.

Y iij

cognouisti me & nō sum vobiscū tēpore toto hoc Iesus ei dixit
אמר לה ישוע הנא כלה זכנא עמכון אנא ולא ידעתני
 dicens tu & quomodo Patrem videt videt qui me is Philippe
פיליפא מן דלי חזא חזא לאבנא ואיכנא את אנא
 & Pater me⁹ i Patre meo q̄ ego tu credis non Patre ostēde nobis es
אנת חון אבנא 10 **לא מהימין אנת דאנא כאבני ואבני**
 loquens non meipso à sum loquens quos ego eos & sermones in me
בי ומלא אילין דאנא ממלל אנא מן נפשי לא ממלל
 credite ista opera facit ipse manet q̄ in me autē Pater me⁹ sum
אנא אבני דין דבי עמר הו עבר עברא הלון 11 **הימנו**
 credite opera propter saltē non & si in me & Pat. me⁹ i Patre meo q̄ ego si
דאנא כאבני ואבני כי ואן לא אפן מטל עברא הימנו
 illa opera in me qui credit quod is vobis ego dico amen amen
אמין אמין אמר אנא לכון דמן דמהימין בי עברא אילין 12
 faciet hęc quām & quę excellētiōra faciet ipse etiā sum faciens quę ego
דאנא עבר אנא אף הו נעבר ודיתירין מן הלון נעבר
 in noīe meo q̄ petieritis & id sum vadēs Patre meū ad quia ego
דאנא לורת אבני אול אנא 13 **ומדס דתשאלון בשמי**
 petieritis me & si in filio suo Pater vt gloriificetur vobis faciam
אעבר לכון דנשתבח אבא בכרה 14 **ואן תשאלונני**
 sum faciens ego in noīe meo
בשמי אנא עבר אנא

9 Dixit ei Iesus, Tanto tēpore vobiscum sum, & non cognouistis me? Philippe, qui videt me, videt & Patre: & quomodo tu dicis, Ostēde nobis Patrem?
 10 Non credis quia ego in Patre, & Pater in me est? Verba quę ego loquor vobis, à meipso nō loquor. Pater autem in me manens, ipse facit opera.
 11 Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me est? Alioquin propter opera ipsa credite.
 12 Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera quę ego facio, & ipse faciet, & maiora horum faciet, quia ego ad Patrem vado.
 13 Et quodcunque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam: vt gloriificetur Pater in Filio.
 14 Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam.

Pentecostes in sabbatho vnius vespere
דרמשא דהו בשבא דפנטיקוסטי
 à postulabo & ego feruate mādara mea me estis diligentes si
אן דחמין אנתון לי פוקרני טרו 15 **ואנא אבעא מן**
 in æternum vobiscum vt sic vobis dabit consolatorem & alium Patre meo
אבי ואחרנא פרקליטא נתל לכון דנהוא עמכון לעלם
 eum recipere potest non mundus quem veritatis Spiritum
רוחא דשרא הו דעלמא לא משבח למקבלותה 17
 estis cognoscētēs autē vos eum nouit nec videt eum non quia
מטל דלמא חויהי ולא ידעא אנתון דין ידעון אנתון
 vos ego relinquam non est & in vobis manet q̄a apud vos eum
לה דלותכון עמר ובכון הו 18 **למא שבק אנא לכון**
 post paulo ad vos enim ego veniam orphanos
יתמא אתמא אנא ניר לותכון קליל אחרין

15 Si diligitis me, mandata mea seruate.
 16 Et ego rogabo Patrem, & aliu Paraclitum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum.
 17 Spiritu veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum, nec scit eum. Vos autem cognoscitis eum: quia apud vos manebit, & in vobis erit.
 18 Non relinquam vos orphanos: veniam ad vos.

9 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὅσοτό ποτ ζῆσθίν μετ' ὑμῶν εἶμαι, καὶ οὐκ ἐγνώκατέ με, ὅτι οὐκ ἔγωγε εἶπα ὅτι πατήρ εἰμι καὶ οὐκ ἐστὶν ὁ πατήρ, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, ἀλλ' ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 10 καὶ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ εἶπα ὅτι πατήρ εἰμι καὶ οὐκ ἐστὶν ὁ πατήρ, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 11 ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἐν ἐμοί, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 12 ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἐν ἐμοί, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 13 καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 14 εἰ δὲ ἀγαπᾶτε τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 15 εἰ δὲ ἀγαπᾶτε τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 16 καὶ ἐγὼ ἄφραστον τὸν πατέρα, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει, καὶ ὁ πατήρ ἐμὲ ὁμοιωσάμενος λέγει. 17 τὸ πνεῦμα τὸ ἀληθινόν, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ λαμβάνει αὐτό, οὐδὲ γινώσκει αὐτό, ὑμεῖς δὲ ὅτι οὐκ ἔστε παρ' ὑμῶν μένοντες, καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. 18 ἵνα ἀφῶσω ὑμᾶς ὀρφανούς ἕως ἡμεῶν πιστεύετε ἐν ἐμοί.

19 Adhuc modicum, & mū-
dus me iam non videt. Vos
autem videtis me: quia ego
vivo, & vos vivetis.

20 In illo die vos cognoscetis
quia ego sum in Patre meo:
& vos in me, & ego in vobis.

21 Qui habet mādata mea,
& servat ea, ille est qui dili-
git me. Qui autem diligit
me, diligitur à Patre meo,
& ego diligam eum, & ma-
nifestabo ei meipsum.

22 Dicit ei Iudas, nō ille Isca-
riotes, Domine, quid factum
est, quia manifestatur es nobis
teipsum, & non mundo?

23 Respondit Iesus, & dixit
ei, Si quis diligit me, ser-
monem meum servabit, &
Pater meus diligit eum, & ad
eum veniēmus, & mansione
apud eum faciemus.

24 Qui non diligit me, ser-
mones meos non servat. Et
sermonē quem audistis, non
est meus, sed eius qui misit
me, Patris, 25 Hæc locurus
sum vobis, apud vos manēs.

26 Paraclitus autem Spiri-
tus Sanctus, quē mittet Pa-
ter in nomine meo, ille vos
docebit omnia, & suggeret
vobis omnia quæcunque di-
xero vobis.

27 Pacem relinquo vobis,
pacem meam do vobis. non
quomodo mundus dat, ego
do vobis. Non turbetur cor
vestrum, neque formidet.

28 Audistis quia ego dixi
vobis, Vado & venio ad vos.
Si diligeritis me, gauderetis
utique quia vado ad Patrē:
quia Pater maior me est.

sum vivēs quia ego vidēbitis me autē vos me vidēbit non & mundus
me iam non videt. Vos autem videtis me: quia ego vivo, & vos vivetis.

In illo die vos cognoscetis quia ego sum in Patre meo: & vos in me, & ego in vobis.

Qui habet mādata mea, & servat ea, ille est qui diligit me. Qui autem diligit me, diligitur à Patre meo, & ego diligam eum, & manifestabo ei meipsum.

Dicit ei Iudas, nō ille Iscariotes, Domine, quid factum est, quia manifestatur es nobis teipsum, & non mundo?

Respondit Iesus, & dixit ei, Si quis diligit me, sermonem meum servabit, & Pater meus diligit eum, & ad eum veniēmus, & mansione apud eum faciemus.

Qui non diligit me, sermones meos non servat. Et sermonē quem audistis, non est meus, sed eius qui misit me, Patris, 25 Hæc locurus sum vobis, apud vos manēs.

Paraclitus autem Spiritus Sanctus, quē mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, & suggeret vobis omnia quæcunque dixero vobis.

Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis. non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non turbetur cor vestrum, neque formidet.

Audistis quia ego dixi vobis, Vado & venio ad vos. Si diligeritis me, gauderetis utique quia vado ad Patrē: quia Pater maior me est.

19 ἔτι μικρὸν, καὶ ὁ κόσμος με ἴακ ἔτι θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με· ὅτι ἐγὼ ζῶ, καὶ ὑμεῖς ζῆτε
20 οἱ ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ γινώσκειτε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι πατήρ μου, καὶ ὑμεῖς ἐστέ ἐμοί, καὶ ἐγὼ εἰμι ὑμῶν.
21 τὸ ἀπλάττει μου καὶ, πρὸς αὐτοὺς, ἐκεῖνος ὅστις ὁ ἀγαπᾷ με, ὁ δὲ ἀγαπᾷ με, ἀγαπᾷ τὸν πατέρα μου, ὁ
ἐγὼ ἀγαπᾷσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 22 λέγει αὐτῷ Ἰσκαριώτης, καὶ οὐκ ἔγνω
ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίσαι, καὶ ἐγὼ τῷ κόσμῳ; 23 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἐάν τις
με, καὶ λόγος μου τηρήσῃ, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσῃ αὐτόν, καὶ ποιήσει αὐτὸν ἵνα ἔσται μετὰ ἐμοί, καὶ
ἐγὼ μετὰ αὐτοῦ, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 24 ὁ μὴ ἀγαπᾷ με, ὁὖν λόγος μου οὐ τηρεῖ, καὶ ὁ λόγος ὁ ἀκούσας, ὁ
καὶ ἐγὼ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 25 ἡμεῖς δὲ ἵνα ἵμῶν μὴ ἀγαπᾷσω, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπᾷ αὐτόν, καὶ ἐγὼ
ἀγαπᾷσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 26 ὁ δὲ ἀγαπᾷ τὸν πατέρα μου, ὁ καὶ ἐγὼ ἀγαπᾷσω αὐτόν, καὶ
ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 27 ἡμεῖς δὲ ἵνα ἵμῶν μὴ ἀγαπᾷσω, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπᾷ αὐτόν, καὶ ἐγὼ
ἀγαπᾷσω αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 28 ἡκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶμι ὑμῶν, ὑπάκουσατε καὶ ὁ πατήρ μου
ἀγαπᾷ αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. 29 ἡκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶμι ὑμῶν, ὑπάκουσατε καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπᾷ
αὐτόν, καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.

Handwritten text in the left margin, possibly a library or collection stamp.

credatis fuerit ut cum erit non adhuc vobis dixi ecce & aunc
והשא הא אמרת לכו עד לא נהוא דמא דהוא תהימנו
princeps enim venit multa vobiscum loquar non deinceps
מכיל לא אמלל עמכו סניאתא אתא גיר ארכונה
ego ga diligo mūd² vt fiat sed quiequā ei nō est & in me mūdī
דעלמא ובי לית לה מדס : אלא דנדע עלמא דרחס אנא
camus surgite ego facio similiter Pater me³ pcepit mihi & sicut Patrē meū
לאבי ואיכנא דפקרני אבי הכות עבר אנא קימו נאו
hinc caput hinc

ככא קפלאון יה
palmitem oēm agricola est & Pater me⁴ Veritatis vitis sum ego
אנא אנא נפתא דשררא ואבי הו פלחא : כל שבשתא
purgat fructus greditur & cum cum tollit reddit non fructus qm me
דבי פארא לא יחבא שקל לה ואידא דיהבא פארא מדכא
estis mundi iam vos afferat multos vt fructus
לה דפארא סניאא תיהא : אנתון מן כרו דכונ אנתון
in vobis & ego in me manete vobiscū quē locut⁵ sum sermonem propter
מטל מלה דמללת עמכו : קווי בי ואנא בכון
si semetipso à fructus edere potest non palmes sicut
היכנא דשבשתא לא משכחא דתתל פארא מן נפשה אן
in me pmāseritis nō si vos non etiam sic in vite pmāserit non
לא מקוויא בגפתא הכנאאף לא אנתון אן לא תקוויא בוי :
i me ppermanet is palmites & vos Vitis sum ego
אנא אנא נפתא ואנתון שבשתא מן דמקוויא בי
me sine quoniam multos fructus affert iste in eo & ego
ואנא ביה הנא מיתא פארא סניאא מטל דדלא אנא
homo verò non si quicquam facere vos potellis non
לא משכחין אנתון למעבר מדס : אן לא דין אנש
& colledores arefcens palmes velut foras proicietur in me pmanerit
מקוויא בי משתדא לבר אן שבשתא דיכשט ולקטין
& serm. mei i me pmāseritis verò si vt cōburatur in ignem cum cōficiat
רמין לרה בנורה דתאקדו : אן דין תקוויא בוי ומלי
vobis fiet petere volueritis quicquid i vobis pmāserint
נקוין בכון כל מא דתעבון למשאל נהוא לכון :
Pentecostes in sabbatho vnius matutinis

דצפריה דחר בשבטא דפנטיקוסטי

29 καὶ νῦν εἶρακα ὑμῖν ὁ πατήρ μου ὁ θεὸς ἵνα ὑμεῖς ἴσηται, πιστεύσατε. 30 ἃ ἐπὶ πολλὰ λαλήσω μὲ ὑμῖν. ὅτι
χρηστὸν ἐστὶν ὅτι τὸ κόσμος ἀγνοεῖ καὶ ἐγὼ εἶπα ὑμῖν. 31 διὸ ἵνα γινῶ ὁ κόσμος ὅτι ἀγάπη ἐστὶν πατὴρ εἰς καὶ θεὸς
εἰς τινα πατὴρ μου ὁ πατήρ, οὗτοι πιστῶν ἐγὼ εἶπα, ἀκούσατε ὅτι ἐστὶν.
Κεφ. ιε.
I Εγὼ εἶμι ἡ ἀμπέλων ἡ ἀμνην, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργὸς ἐστίν. 2 πᾶν κλήμα ὃ ἐμοὶ μὴ φῶσι καρπὸν, ἀφ-
ρῆ αὐτῶ καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρει, καὶ ἀφῆρῆ αὐτῶ, ἵνα πλησθεῖ καρπὸν φέρει. 3 ἢ ὄχι ὑμῖν καὶ θεοὶ ἐστὶν ἄλλοι πᾶν
λόγον ὃν λαλέακα ὑμῖν. 4 μείνητε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ ἐν ὑμῖν. καὶ θῶς τὸ κλήμα οὗ δύνάται καρπὸν φέρειν ἀφ'
ἑαυτοῦ, εἰ μὴ μείνη ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, εἰ μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. 5 ἐγὼ εἶμι ἡ ἀμπέλων, ὑμεῖς
τὰ κλήματα. ὁ βλάστη ἐν ἐμοί, καὶ ἐν αὐτῷ, ὅσοι φέρει καρπὸν πολλόν, ὃ πὶ χωρὶς ἐμοῦ, οὐ δύναται πιστεῖν οὐδέ ἐστι.
6 εἰ μὴ ἴης μείνη ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ὡς ὡς τὸ κλήμα, καὶ ὀψορραθή, καὶ σπυριάζουσιν αὐτὸ, καὶ εἰς τὸ πύρ βάλλουσιν
καὶ καίεται. 7 εἰ μὴ μείνη ἐν ἐμοί, ὅτι τὰ ρήματα μου ὃ ἐμὴ μείνη, ὃ ἐὰν θύλωνται ἀπὸ τοῦ κόσμου, ὅτι ἴσθηται ὑμῖν.

29 Et nunc dixi vobis prius
quām fuit : vt cum factum
fuerit, credatis.
30 iam non multa loquar
vobiscum, venit enim prin-
ceps mundi huius, & in me
non habet quicquam.
31 Sed vt cognoscat mun-
dus quia diligo Patrem : & si-
cut mādatum dedit mihi Pa-
ter, sic facio. surgite, camus
hinc.

CAP. XV.
1 Ego sum vitis vera, &
Pater meus agricola est.
2 Omnem palmitem in me
non ferentem fructum tolle-
cum : & omnem qui fert fru-
ctum, purgabit eum, vt fru-
ctum plus afferat.
3 iam vos mundi estis pro-
pter sermonem quem locu-
tus sum vobis.
4 Manete in me, & ego in
vobis. Sicut palmes non po-
test ferre fructum à semeti-
ipso, nisi manserit in vite : sic
nec vos nisi in me manseri-
tis.
5 Ego sum vitis, vos palmi-
tes : qui manet in me, & ego
in eo, hic fert fructum mul-
tum : quia sine me nihil po-
testis facere.
6 Siquis in me non manserit,
mittetur foras sicut pal-
mes. & arefcet, & colligent
eum, & in ignem mittent, &
ardet.
7 Si manseritis in me, &
verba mea in vobis manse-
rint, quodcumque volueritis
petetis, & fiet vobis.

Z

8 In hoc clarificatus est Pater meus, vt fructum plurimum afferatis, & efficiamini mei discipuli. 9 Sicut dilexite me Pater, & ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. 10 Si praecepta mea seruaeritis, manebitis in dilectione mea: sicut & ego Patris mei praecepta seruaui, & maneo in eius dilectione. 11 Hzc locutus sum vobis, vt gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum impleatur. 12 Hoc est praeceptum meum, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos. 13 Maiorem hac dilectionem nemo habet, quam vt animam suam ponat quis pro amicis suis. 14 Vos amici mei estis, si feceritis quae ego precipio vobis. 15 Iam non dicam vos seruos: quia seruus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos: quia omnia quaecumque audiui à Patre meo, nota feci vobis. 16 Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, & posui vos vt eatis, & fructum afferatis: & fructus vester maneat: vt quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, det vobis. 17 Hzc mando vobis, Vt diligatis inuicem. 18 Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. 19 Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.

& eritis afferatis multos vt fructus Pater glorificatur in hoc
 נטרת משתבח אבא דפארט סניא תיתון ותהוון
 permanete dilexi vos ego etiam Pater me dilexit me sicut
 איכנא דאחבני אבי אף אנא אחבתכון קוון
 mea in dilectione manebitis custodieritis precepta mea si
 אן פוקדני תשרון תקוון בחובא דילי
 ego & permaneo Patris mei precepta custodiu i ego sicut
 נטרת דאנא נטרנ פוקדנהו דאבי ומקוון אננא
 sit vt gaudium meum vobiscum locutus sum hzc
 הלין מללת עמכון דהרותי תהוון
 vt diligatis preceptum meum hoc est gaudium vestrum & impletur in vobis
 הנו פוקדני דתחבון
 hzc quam quoniam sit dilectio dilexi vos ego sicut vobis
 הוכא דרב טן הנא
 amici mei vos amicis suis pro ponat animam suam vt honorificet
 אנתון רחמי
 amplius non vobis ego quod precipio omne faceritis si estis
 לא מביל
 faciat quid scit non seruus quia seruos vos ego non
 עבדא מטל דעבדא לא ידע מנא עבד
 Patre meo à quod audiui omne quia vocavi vos autem amicos meos hzc
 רחמי דין קריתכון מטל דכל דשמעת מן אבי
 elegi vos ipse ego sed elegistis me vos non notis seruos
 לא הוא אנתון נביתונני אלא אנא הו נביתכון
 maneat & fructus vri fructus afferatis abeat is vos vt etiam & possit
 אנתון תאלון תיתון פארא ופאריכון נקוון
 precipio hzc vobis det in nomine meo Patrem meum quod petieritis
 הלין מפקד
 vos oderit mundus et si vnus vnus vt diligatis vobis ego
 ואן עלמא סנא לכון
 mundus essetis mundo ex et si oderit me quis ante vestrum
 ואלון מן עלמא הויתון עלמא
 enim ego mundo ex estis non sed esset amans quod
 לא הויתון מן עלמא אנא נור
 mundus vos odit hoc propter mundo ex elegi
 ואלון מן עלמא מטל הנא סנא לכון עלמא

8 ὁ πατήρ ἐδόξασθη ὁ πατήρ μου. ἵνα καρπὸν πολλὸν φέρητε καὶ ἡγοσάσθε ἑμοὶ μαθηταί. 9 ὡς ἔτι ἐξέλεξε με ὁ πατήρ, καὶ ἐγὼ ἐξέλεξα ὑμᾶς, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 10 εἰ ἂν ταῖς ἐπιταγαῖς μου περιπατεῖτε, ἀγαπήσει ὑμῖν ὁ πατήρ, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 11 ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 12 ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 13 ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 14 ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 15 ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 16 ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 17 ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ. 18 εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισοῖ, γινώσκете ὅτι ἐγὼ μισοῦμαι αὐτὸν ὅτι ἐγὼ εἶπα τὸ ἀληθὲς, καὶ ὁ κόσμος οὐκ ἀγαπᾷ τὸ ἀληθὲς. 19 εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισοῖ, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῆς ἀγάπης μου, καὶ ὅσα ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε ἐν τῇ ἀγάπῃ.

Handwritten text in a large, stylized script, possibly a library or archival stamp, partially obscured by the binding.

q maior sic seru' qnō est vobis dixi quem ego sermonis memēto
 עהרו מלתא דאנא אמרת לבון דלית עבדא דרב
 seruauit sermōe meū & si persequētur vos etiā persecuti sūt me si her' eī' quā m
 מן מרדו אן לי דרפו אף לבון נדרפון ואן מלתי נטרו
 ppter in vobis facient omnia hęc sed seruabūt vestrum etiam
 אף דילכו נטרו: 21 אלא הלין כלהין נעבדון ככו מל
 venisse non ego si q misit me cum nouerūt q nō meum nomen
 שמי דילי דלא ידעין למן דשרדניו: 22 אלו אנא לא אתית
 nō est autē nunc peccatum eis esset non cum eis locut' fuissē
 מללת עמהון לית הות להון חטיאת השא דין לית
 odit Patrē meū etiā odit qui me is peccatis suis pro ptextus
 עלתא על אפי חטיהון: 23 מן דלי סנא אף לאבי סנא:
 alius quē homo ex ante oculos corū fecissem non opera & si
 24 ואלו עבדא לא עבדת לענינהון אילין דאנש אחרין
 me etiā & oderūt & viderūt autē nūc peccatū eis esset non fecit non
 לא עבד לית הות להון חטיאת השא דין וחוו וסנו אף לי
 in lege eorum qui scriptus est sermo ut impleatur Patrē meū & etiā
 ואף לאבי: 25 דתמללא מלתא דכתיבא בנמוסיהון
 quem ego ille consolator venerit autē cum immeritō qz oderūt me
 דכנאוני מן: 26 מא דין דאתא פרקלשא הו דאנא
 qui à ille Veritatis Spiritus Patrem spud de vobis sum missurus
 משדר אנא לבון מן לורת אבי רוחא דשרא הו דמן
 ellis resles vos etiam de me testabitur ille p dicit Patre meo
 לות אבי נפק הו נסחד עלי: 27 אף אנתון סהדין אנתון
 ellis mecum principio quia à
 רכן שוריא עמי אנתון:

16 caput
 קפלאון יו

ex enim tūciant vos offendamini ne vobiscum locutus sū hęc
 I הלין מללת עמכון דלא תתכשלו: 2 נפקונכון גיר מן
 putabit q interficiet vos cum oīs hora & veniet synagogis suis
 כנושתהון ותאתא שעתא דכל דנקטולכון נסכר
 non quia facient & ista Deo offeret quod oblationē
 דקורבנא מקרב לאלהא: 3 והלין נעכדון מטל דלא
 me neque Patrē meū neque norūt
 ידעו ולא לאבי ולא לי:

20 μεταμυσθητε τῷ λόγῳ ἃ ἐγὼ εἶπα ὑμῖν, ἵνα ἔσθε δοῦλοὶ τοῦ μείζονος καὶ ἐν αὐτῷ. εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμεῖς
 διώξεσθε. εἰ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐτίμησαν, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐτίμησαν. 21 ἀλλὰ τὸ πνεῦμα
 ὁδοῦ μου, ὃ πνὸν οὐκ ἔχει τὸν πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. 22 εἰ μὴ ἴληθον καὶ ἠέλωσα αὐτοῖς, ἀλλοτρίαν ἔκ εἶχον ἰαυὸν
 ἀλλοτρίαν ἔκ εἶχον ἰαυὸν. 23 εἰ ἐμὲ μισοῦν, καὶ τὸν πατέρα μου μισοῦν. 24 εἰ τὸν πατέρα
 μου ἐμίσησαν ὡς ἐμίσησαν αὐτοῖς, ἀλλοτρίαν ἔκ εἶχον ἰαυὸν. καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου μισοῦν καὶ ἐμὲ καὶ
 τὸν πατέρα μου. 25 ἀλλ' ἵνα πληρωθῆτε τὸν λόγον ὃν ἔγραψα ὑμῖν, ἵνα ἂν ἴσθητε τὸν πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου
 16 ὅταν ἴσθητε τὸν πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ὅτι ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου μισοῦν, ὅτι ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου
 μισοῦν, ἐκείνους μισοῦν καὶ ἐμὲ. 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μισοῦν ἐμὲ, ὅτι ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου μισοῦν.

Κεφ. 15.

I Τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ὁδοῦ μου, ὃ πνὸν οὐκ ἔχει τὸν πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. 2 ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου
 ὁδοῦ μου, ὃ πνὸν οὐκ ἔχει τὸν πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. 3 καὶ ὑμεῖς δὲ μισοῦν ἐμὲ, ὅτι ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου μισοῦν.

20 Mementote sermonis
 mei, quem ego dixi vobis,
 Non est seruus maior domi-
 no suo. Si me persecuti sunt,
 & vos persequentur. si sermo-
 nem meum seruauerunt,
 & vestrum seruabunt.
 21 Sed hæc omnia facient
 vobis propter nomē meum,
 quia nesciunt eum qui misit
 me.
 22 Si non venissem & locu-
 tus fuissē eis, peccatum
 non haberent, nunc autem
 exultationem non habent
 de peccato suo.
 23 Qui me odit, & Patrem
 meum odit.
 24 Si opera non fecissem in
 eis quæ nemo alius fecit,
 peccatū non haberent. nunc
 autem & vident, & odu-
 runt & me & Patrem meum.
 25 Sed ut ad impleatur ser-
 mo qui in lege eorum scrip-
 tus est, Quia odio habuc-
 runt me gratis.
 26 Cū autem venerit Pa-
 tracitus, quem ego mittam
 vobis à Patre, Spiritum ve-
 ritatis qui à Patre procedit,
 ille testimonium perhibebit
 de me.
 27 Et vos testimonium per-
 hibetis, quia ab initio mecū
 estis.

CAP. XVI.
 I. Hæc locutus sum vo-
 bis, ut non scandalizemini.
 2. Absque synagogis faciet
 vos: sed venit hora ut omnis
 qui interficit vos, arbitretur
 obsequium se prestare Deo.
 3. Et hæc faciet vobis quia nō
 nouerūt Patrem, neque me.

Z ij

4 Sed hęc locutus sum vobis, vt cum venerit hora, eorum reminiscamini, quia ego dixi vobis. Hęc autē vobis ab initio non dixi, quia vobiscum eram.

5 Et nunc vado ad eum qui misit me: & nemo ex vobis interrogat me, Quo vadis?

6 Sed quia hęc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum.

7 Sed ego veritatem dico vobis, expedit vobis vt ego vadam: si enim non abiero, Paraclitus nō veniet ad vos: si autem abiero, mittā eum ad vos.

8 Et cum venerit ille, arguet mundum de peccato, & de iustitia, & de iudicio.

9 De peccato quidem quia non crediderunt in me:

10 Da iustitia verō, quia ad Patrem vado, & iam non videbitis me:

11 De iudicio autem, quia princeps mundi huius iam iudicatus est.

12 Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modō.

13 Cū autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem, non enim loquetur à semetipso: sed quęcūque audiet loquetur, & quę ventura sunt annuntiabit vobis.

14 Ille me clarificabit, quia de meo accipiet, & annuntiabit vobis.

memores sitis tēpus corū venerit vt cum vobiscum locutus sum. ego dixi non principio à autē hęc vobis dixi quę ego dico. Hęc autē vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram quia vobiscum eram.

5 Et nunc vado ad eum qui misit me: & nemo ex vobis interrogat me, Quo vadis?

6 Sed quia hęc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum.

7 Sed ego veritatem dico vobis, expedit vobis vt ego vadam: si enim non abiero, Paraclitus nō veniet ad vos: si autem abiero, mittā eum ad vos.

8 Et cum venerit ille, arguet mundum de peccato, & de iustitia, & de iudicio.

9 De peccato quidem quia non crediderunt in me:

10 Da iustitia verō, quia ad Patrem vado, & iam non videbitis me:

11 De iudicio autem, quia princeps mundi huius iam iudicatus est.

12 Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modō.

13 Cū autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem, non enim loquetur à semetipso: sed quęcūque audiet loquetur, & quę ventura sunt annuntiabit vobis.

14 Ille me clarificabit, quia de meo accipiet, & annuntiabit vobis.

Handwritten text in the left margin, possibly a library stamp or note.

4 ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ᾖ ἡ ὥρα, μνησθῆτε τὸν αὐτὸν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ἡ ὥρα ἔστιν, ὅτι μὴ ὑμῖν ἡμῶν. 5 ἰωὺ δὲ ὑπάγω παρῶς τῶν πημψαυτῶν με, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἐπινοεῖτε με. 6 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 7 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 8 καὶ ἡ ὥρα ἔστιν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 9 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 10 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 11 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 12 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 13 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν. 14 ἀλλ' ὅτι ἄνωγα λαλάκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν, ἵνα ὅταν ἀποβῆτε τὸν αὐτὸν.

vobis dixi hoc ppter est meum Patri meo quod est id omne
כל מרס דאית לאבי די ליהו מטל הגא אמרת לבון
& renuntiabit vobis accipiet meo qd de
דכין די ליהו נסב ונחויבון:

resurrectionē post tertiz in sabbatho vniū vespere
דרמשא דחד בשבא דג דבתר קימתא

ego quia vado & videbitis me paulisp & rursum videbitis me & nō paulisp
קליל ולא תחזונני ותוב קליל ותחזונני דאזל אנא

est quid ad vniū vnus discipuli eius & dicebant Patrem ad
לות אבא: 17 ואמרו הוו תלמיהויה חד להד מנא הי

& videbitis me paulisp & rursum videbitis me & nō paulisp vobis qd dixit hoc
הרא דאמר לן דקליל ולא תחזונני ותוב קליל ותחזונני
paulisp hoc est quid erant & dicentes Patrē meū ad ego quia vado

ו דאזל אנא לות אבא: 18 ואמרין הוו מנא הי הרא קליל
qđ erant cognouit verō Iesus loquatur quid scimus non qđ dixit

דאמר לא ידעינן מנא ממלל: 19 ישוע די ידע דבעין
cum estis quęretes hoc de eis & dixit vt interrogarent eum erāt

הוו למשאלותיה ואמר להוין על הרא בעין אנתון עם
paulisp & rursum & videbitis me & nō paulisp vobis quia dixi vno vnus

הדרגא דאמרת לבון דקליל ולא תחזונני ותוב קליל
vos quia flebitis vobis ego dico amen amen & videbitis me

ותחזונני: 20 אמין אמין אמר אנא לבון דתכבון אנתון
gritudo vrā sed gritudo erit & vobis letabitur & mundus & letabitur vobis

ותאלון ועלמא נהדא ולכון תכרמא אלא כריותכון
ga venit et gritudo parit cum mulier erit in gaudium

להרותא תהוא: 21 אנתתא מא דילדא כריא לה דמטא
angoris sui memoiat non filium verō pepererit cum partus eius dies

יומא דמולדה מא דילדה דין ברא לא עהרא אולענה
vos etiā in mundo homo quōd natus sit gaudium propter

מטל חרותא דאתילר ברנשא בעלמא: 22 אף אנתון
vestrū cor & letabitur videbo vos autē rursū vobis gritudo nunc

השגא כרימא לבון תוב דין אחויבון ונחדא לבכון
a vobis tollet homo non & gaudiū vestrū

והרותכון לא אנש נסב מנכון:

15 Omnia quęcunq; ha-
bet Pater, mea sunt. Propte-
rea dixi, Quia de meo acci-
piet, & annuntiabit vobis.

16 Modicum, & iā non vide-
bitis me. & iterum modicū,
& videbitis me, quia vado
ad Patrem.

17 Dixērunt ergo ex disci-
pulis eius ad inuicem, Quid
est hoc quod dicit nobis,
Modicum, & non videbitis
me, & iterum modicum, &
videbitis me, &, quia vado
ad Patrem?

18 Dicebant ergo, Quid est
hoc quod dicit, Modicum?
nescimus quid loquitur,

19 Cognouit autem Iesus
quia volebant eum interro-
gare, & dixit eis, de hoc que-
ritis inter vos quia dixi, mo-
dicum, & nō videbitis me: &
iterum modicum, & videbi-
tis me.

20 Amen amen dico vobis,
quia plorabitis & flebitis
vos, mundus autem gaude-
bit: vos autem contristabi-
mini, sed tristitia vestra ver-
tetur in gaudium.

21 Mulier cum parit, tristi-
tiam habet, quia venit hora
ei: cum autem peperit pue-
rum, iam non meminit pres-
surę propter gaudium, quia
natus est homo in mundum.

22 Et vos igitur nunc quid-
dem tristitiam habetis, ite-
rum autem videbo vos, &
gaudebit cor vestrum, & gau-
dium vestrum nemo tollet à
vobis.

15 πάντα οσα εχθ ο πατηρ, εμα εδωκεν εμοι, οτι οτι εδωκεν λαμδα εμα, και εμα εχθ ο πατηρ. 16 μικρον
και υδωρειτε με, και παλι τον μακρον και ο ψαδι με, οτι ο πατηρ σεδε τον πατηρα. 17 εστι αυ ο οτι μη σπ-
θη αυτη σεδε διηλθεις, εδωκεν ο λεγα ημων, μακρον και υδωρειτε με, και παλι μακρον και ο ψαδι με, και οτι
εγω ο πατηρ σεδε τον πατηρα. 18 ημερον ουμ, οτι ο λεγα, το μακρον: και ο ψαδι με λαλεθ. 19 ηγεω
εγω ο Ιησους οτι ηγαλον αυτην βρωται, και εστι αυτην σεδε οτι ηγαλον με, οτι εστι, μακρον, και υδωρειτε
με, και παλι τον μακρον και ο ψαδι με: 20 αμην αμην λεγα υμιν, οτι κλαυσθη και βρωται οτι υμεις ο δε κο-
σμος χρησθηται υμεις δε λυπηθησθε, και υδωρειτε εμα: και εμα εχθ ο πατηρ. 21 η γενησται ελεθη λυπηθη εχθ,
οτι ηλθη η ωρα αυτη: οταν δε ηγησθη τον πατηρα, και οτι ημερον ουμ οτι η λεγα εμα, τω μακρον, οτι ο ημερον ουμ
βρωται εις τον κοσμος. 22 και υμεις αυ λυπηθησθησθε, και παλι δε ο ψαδι με, και χρησθηται υμεις η
αφρησ, και τω μακρον υμιν ο δε εις αυτην εμα.

Z iij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

23 Et in illo die me non interrogabitis quicquam. Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.

24 Vtique modò non petiistis quicquam in nomine meo: petite, & accipietis: vt gaudium vestrum sit plenum.

25 Hæc in prouerbis locutus sum vobis. Venit hora cum iâ non in prouerbis loquar vobis, sed palàm de Patre annuntiabo vobis.

26 In illo die in nomine meo petitis: & non dico vobis, quia ego rogabo Patrem de vobis.

27 Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis, & credidistis, quia à Deo exiui.

28 Exiui à Patre, & veni in mundum, iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem.

29 Dicunt ei discipuli eius, Ecce nunc palàm loqueris, & prouerbiū nullum dicis.

30 Nunc scimus quia scis omnia, & non opus est tibi vt quis te interroget: in hoc credimus quia à Deo existi.

31 Respondit eis Iesus, Mòdò creditis?

32 Ecce venit hora, & iam venit, vt dispergami vniū: quisque in propria, & me solum relinqnat: & non sum solus, quia Pater mecum est.

ego dico amen amen quicquã interrogabitis nò me dicetis vobis dabit in nomine meo Pater meus quicquã petieritis in nomine meo quicquã petiistis non nunc accipietis petite in nomine meo quicquã petiistis non nunc accipietis
23 Et in illo die me non interrogabitis quicquam. Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.
24 Vtique modò non petiistis quicquam in nomine meo: petite, & accipietis: vt gaudium vestrum sit plenum.
25 Hæc in prouerbis locutus sum vobis. Venit hora cum iam non in prouerbis loquar vobis, sed palàm de Patre annuntiabo vobis.
26 In illo die in nomine meo petitis: & non dico vobis, quia ego rogabo Patrem de vobis.
27 Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis, & credidistis, quia à Deo exiui.
28 Exiui à Patre, & veni in mundum, iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem.
29 Dicunt ei discipuli eius, Ecce nunc palàm loqueris, & prouerbiū nullum dicis.
30 Nunc scimus quia scis omnia, & non opus est tibi vt quis te interroget: in hoc credimus quia à Deo existi.

post ignis in sabbatho vnus matris presbyterorum & consecrationem resurrectionem
קימתה וכירוטוניא דקשישה
& nunc hora venit quia ecce credite Iesus ei iam

31 Respondit eis Iesus, Mòdò creditis?
32 Ecce venit hora, & iam venit, vt dispergami vniū: quisque in propria, & me solum relinqnat: & non sum solus, quia Pater mecum est.

23 Et in illo die me non interrogabitis quicquam. Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.
24 Vtique modò non petiistis quicquam in nomine meo: petite, & accipietis: vt gaudium vestrum sit plenum.
25 Hæc in prouerbis locutus sum vobis. Venit hora cum iam non in prouerbis loquar vobis, sed palàm de Patre annuntiabo vobis.
26 In illo die in nomine meo petitis: & non dico vobis, quia ego rogabo Patrem de vobis.
27 Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amastis, & credidistis, quia à Deo exiui.
28 Exiui à Patre, & veni in mundum, iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem.
29 Dicunt ei discipuli eius, Ecce nunc palàm loqueris, & prouerbiū nullum dicis.
30 Nunc scimus quia scis omnia, & non opus est tibi vt quis te interroget: in hoc credimus quia à Deo existi.

NO
O
D
I
S
T
A
S
I
T
E
R
U
M

erit in mundo pax vobis sicut vti me volis dixi hęc
 33 הלוי אמרת לבן דבי נהוא לבן שלמא בעלמא הוא
 mundum vici ego cordati sitis sed absidio vobis
 לבון אולצנא אלא אתלכו אנא זכותה לעלמא :

caput
 קפלאון זי

Pater mi & dixit in caelum oculos suos & suffulit Iesus locut^{us} est hęc
 1 הלוי מלל ישוע וארים עינוהי לשמיא ואמר אבי
 quemadmodum glorificet te ut Filius tuus glorifica hora venit
 אתרת שעתא שבח בך דברך נשבחך ! איכנא
 quod dedisti vt omni carnem omnem super potestatem ei dedisti
 דיהבת לה שולטנא על כל בסר דכלמא דיהבת
 eternę vite autem sunt hęc quę in eternę vitas ei det ei
 לה נתל לה חיא דלעלם : הלוי אנון דין חיא דלעלם
 & cum solus Veritatis Deus es quia tu vt cognoscit te
 דנרעונך דאנת אנת אלהא דשררמ בלחודין ומן
 opus in terra glorificauit te ego Christum Iesum quę misisti
 דשרררת ישוע משיחא ! אנא שבחחדך בארעא עבדא
 tu glorifica me & nunc abfolui vt facerem mihi quę dedisti illud
 הו דיהבת לי דאעכר שלמתה : וחשא שבחוניאנת
 ante ab apud te mihi quę erat gloria ea apud te Pater mi
 אבי לותך בהו שובחמא דאית הוא לי לותך מן קדם
 mihi quos dedisti illis hominibus nomē tuū potē feci mundus quām esset
 דנהוא עלמא : אודעת שמך לכני נשא הנון דיהבת לי
 nunc sermonē tuū & seruauit eos dedisti & mihi erit tui mundo ē
 מן עלמא דילך הו ולי יהבת אנון ונשרו מלתך : השא
 quia verba est te abs mihi quod dedisti quomne noui
 ידעת דכל מלא דיהבת לי מן לותך הו : דמלא
 quia verē & norūt receperūt & ipsi eis dedi mihi quę dedisti
 דיהבת לי יהבת להון והנון קבלו וידעו שריראית דמן
 pro eis & ego misisti me quod tu & crediderūt exiui a te
 לותך נפקת והיכנו דאנת שדרתני : ואנא עליהון
 sed sum rogans mundo pro non sum rogans
 בענא אנא לא הוה על עלמא בענא אנא אלא
 sunt quia tui mihi quos dedisti iis pro
 על הנון דיהבת לי דדילך אנון :

33 Hęc locutus sum vobis, vt in me pacem habeatis : In mūdo pressuram habebitis, sed confidite, ego vici mundum.

CAP. XVII

1 Hęc locutus est Iesus, & subleuatis oculis in cęlum, dixit, Pater, venit hora, clarifica Filium tuum, vt Filius tuus clarificet te.
 2 Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, vt omne quod dedisti ei, det eis vitam eternam.
 3 Hęc est autem vita eternę, vt cognoscant te, solum Deum verum, & quem misisti Iesum Christum.
 4 Ego te clarificaui super terram : opus consummaui quod dedisti mihi vt faciam.
 5 Et nūc clarifica me tu Pater apud temetipsūm, claritate quā habui, prius quām mundus fieret, apud te.
 6 Manifestaui nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo : tui erant, & mihi eos dedisti, & sermonem meum seruauerunt.
 7 Nunc cognouerunt quia omnia quę dedisti mihi, abs te sunt.
 8 Quia verba quę dedisti mihi, dedi eis : & ipsi acceperunt, & cognouerunt verē quia a te exiui, & crediderunt, quia tu me misisti.
 9 Ego pro eis rogo, non pro mūdo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quia tui sunt.

33 Οὗτος λαλεῖσας ὑμῖν, ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε, καὶ ὁ κόσμος ἐπιβιάσει ἐν ὑμῖν, ἀλλὰ ὑμεῖς κενώσατε τὸν κόσμον, ὅτι ἐν ἐμοὶ κενώσατε τὸν κόσμον. 1 Ταῦτα ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔπρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε, πατήρ, ἡ ὥρα ἐστὶν, δόξασον μου τὸν υἱόν, ἵνα ἔγωγ ὁ υἱός σου δόξασῃ σοι. 2 Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν παντός, ἵνα πᾶσι δέδωκας αὐτὸν, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. 3 Ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἢ ἡ ἐκείνη ἐστὶν ἡ ἀλήθεια ἢ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 4 Ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 5 Ἐγὼ ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 6 Ἐγὼ ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 7 Ἐγὼ ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 8 Ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 9 Ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια.

MUNDUM
 TAVEN
 M.

1 Ταῦτα ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἔπρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε, πατήρ, ἡ ὥρα ἐστὶν, δόξασον μου τὸν υἱόν, ἵνα ἔγωγ ὁ υἱός σου δόξασῃ σοι. 2 Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν παντός, ἵνα πᾶσι δέδωκας αὐτὸν, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. 3 Ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἢ ἡ ἐκείνη ἐστὶν ἡ ἀλήθεια ἢ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 4 Ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 5 Ἐγὼ ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 6 Ἐγὼ ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 7 Ἐγὼ ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 8 Ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια. 9 Ἔγωγε ἐδίδαξα τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐστὶν ἡ ἀλήθεια.

10 Et mea omnia, tua sunt: & tua, mea sunt: & clarificatus sum in eis.
 11 Et iam non sum in mundo: & hi in mundo sunt, & ego ad te venio. Pater sancte, serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi: vt sint vnum sicut & nos.
 12 Cum essem cum eis, ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, ego custodui, & nemo ex eis perii, nisi filius perditionis, vt Scriptura impleatur.

& glorificatus est meus & gratia tua est enim est gratia mea id est
 הכל כבוד דדילי הו דילך הו דודילך דילי הו ומשבח
 in mundo & illi in mundo sum non deinceps
 מבואר: מכול לא הוית בעלמא והלוי בעלמא
 in nomine meo eos serua Sancte Pater sum venies ad te & ego
 אמר לותך אתא אנא אבנא קדישא טר אנון בשמך
 eram cum eis quando nos sicut vnum vt sint mihi gratia
 דהבית ליה דנהוון חד איכנא דהנן: כד עמכוון הוית
 mihi quos dedisti eos in nomine tuo eos eram seruus ego
 אמר אנא נטר הוית להוון בשמך לאילין דיהבת לי
 vt impleatur perditionis filius nisi perii non ex eis & homo
 ונאש מנהוון לא אכד אלא כרה דאכדנא דנתמלא

13 Nunc autem ad te venio: & haec loquor in mundo, vt habeant gaudium meum impletum in semetipsis.

Crucis festum post tertie in sabbatho
 דחד בשבטא דרג דבחר עארבא דעליבא
 in mundo ego loquor & haec ego venio ad te vni
 ונאש דין לותך אתא אנא והלוי כמלל אנא בעלמא

14 Ego dedi eis sermonem tuum: & mundus eos odio habuit, quia non sunt de mundo, sicut & ego non sum de mundo.

eis dedi ego in eis plenum gaudium meum
 ונאש חרותי משמליא כהון: אנא יהבת להון
 sicut mundo de sunt quia non eos odit & mundus serua
 ונאש ועלמא סנא אנון דלמא חוון מן עלמא איכנא

15 Non rogo vt tollas eos de mundo, sed vt serues eos a malo.

de eos vt tollas non mundo de sum non
 אנא לא הוית מן עלמא: לא הוא דתשקול הנוון מן

16 De mundo non sunt: sicut & ego non sum de mundo.

non mundo ex sum non ego sicut mundo de
 נא כענא אנא אלא דתטר אנון מן בישא: לא הו

17 Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus, veritas est.

sanctifica eos in veritate tua sermo tuus
 ונאש עלמא איכנא דאנא לא הוית מן עלמא: אנא

18 Sicut tu me misisti in mundum: ita & ego misi eos in mundum.

sicut est Veritas tuus quia sermo in veritate tuus factus
 ונאש כשדרך דמלתך דילך שררא הו: איכנא

19 Et pro eis ego sanctifico meipsum: vt sint & ipsi sanctificati in veritate.

& pro in mundum eos misi ego etiam in mundum
 ונאש ונאש לעלמא אף אנא שדרת הנוון לעלמא: ועל
 sanctificati ipsi etiam vt sint animam suam sanctificati ego
 ונאש אנא מקדש אנא נפשי דנהוון אף הנוון מקדשי

NO
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19

10 και τα εμα πάντα εα θεοι, και τα σα εμα, και δεδωξασμαι δε αυτις. 11 και ηλατι εγω δε τα εμα
 επι εν τη κοσμου ετοι, και εγω παρ εσε ερχομαι. πατερ αγιε, τηρησον αυτις εν τη ονοματι σου δεδωξασαι
 ωσπιν εν και ζωη ημεις. 12 οτι ημιν μετ αυτων εν τη κοσμου, εγω ετηρησε αυτις εν τη ονοματι σου
 δωκας μοι εφ ολας, και η δις εν αυτων απωλετο, ει μη ο υος της απωλειας, ινα η χαρη πληρωθη. 13
 ε εθεος σε ερχομαι, και ταυτα λαλω εν τη κοσμου, ινα εγω σε τη χρησ τη ημιν τη παρ σου ινα εν αυτων
 14 εγω δεδωκα αυτις την λογον σου, και ο κοσμος εμισσησ αυτις, οτι ηλατι εν τη κοσμου, και εγω
 εν τη κοσμου. 15 ινα ερωτω ινα ερω αυτις εν τη κοσμου, αλλ ινα τηρησ αυτις εν τη ονοματι σου. 16
 κοσμος ηλατι, και εγω εγω εν τη κοσμου εμα. 17 εγω σε αυτις εν τη ονοματι σου δεδωξασαι. 18 και
 εγω εμα απεσταλ εα: τον κοσμον, και εγω απεσταλ αυτις εις τον κοσμον. 19 και εγω εμα
 εγω εμα τον, ινα και αυτοι ετοι ηγιασμη ετοι δε ολη διαση.

etia sed tantum ego rogo eis pro & non
 ולא אוא על אפי הלוי בעא אנא בלחוד אלא אף
 sint vt omnes per sermone coru i me qui credunt iis pro
 על אפי אילין דמהימנין במלתהון: 21 דכלהון נהוון
 sint vnum in nobis ipsi vt etiã in te & ego in me Pater mi tu sicut vnum
 חד איכנא דאנת אבי בי ואנא בך דאף הנון בן חד נהוון
 qua d edisti gloriam & ego misisti me quia tu mundus vt credat
 דנהימן עלמא דאנת שדרתני: 22 ואנא שובחא דיהבת
 ego sumus vnu & nos sicut vnum vt sint eis dedi mihi
 לי יהבת להון דנהוון חד איכנא דחנן חד הנן: 23 אנא
 quia tu mundus & vt cognoscat in vnu perfecti vt sint in me & tu in eis
 כהון ואנת בי דנהוון נמירין לחד וידע עלמא דאנת
 Pater dilexisti me etiam sicut eos & quod dilexisti misisti me
 שדרתני ודאחברת אנון איכנא דאף לי אהבת: 24 אנא
 mecu sint illi etiam vbi sum vt in loco ego velim mihi quos dedisti eos
 הנן דיהבת לי עבא אנא דאתר דאנא אף הנון נהוון עמי
 & quã dilexisti me mihi qua d edisti illam meam gloriam videntes & sint
 ונהוון חוון שובחא דילי הו דיהבת לי דאחבתני מן
 nouit te non & mundus Iuste Pater mi mundi foundationem ante
 קדם תרמיתה דעלמא: 25 אבי כאנא ועלמא לי אידעך
 & notum feci misisti me quia tu norunt & ipsi te noui verò ego
 אנא דין ידעךך והנון ידעו דאנת שדרתני: 26 ואורעת
 in eis sic qua dilexisti me illa vt dilectio ego & notu facia nomẽ tuu eis
 אנון שמך ומודע אנא דחובא הו דאחבתני נהוא כהון
 is caput in eis ero & ego
 ואנא אהוא כהון: קפלאון יה
 Crucifixionis parasceues nocte

20 Non pro eis autem ro-
 go tantum, sed & pro eis,
 qui credituri sunt per verbu
 eorum in me.
 21 Vt omnes vnum sint, si-
 cut tu Pater in me, & ego in
 te, vt & ipsi in nobis vnum
 sint: vt credat mundus quia
 tu me misisti.
 22 Et ego claritatem quam
 dedisti mihi, dedi eis: vt
 sint vnum sicut & nos vnum
 sumus.
 23 Ego in eis & tu in me, vt
 sint consummati in vnum,
 & cognoscat mundus quia
 tu me misisti, & dilexisti eos
 sicut & me dilexisti.
 24 Pater quos dedisti mihi,
 volo vt vbi sum ego, & illi
 sint mecum: vt videant clari-
 tatem meam quam dedisti
 mihi: quia dilexisti me ante
 constitutionem mundi.
 25 Pater iuste, mundus te
 non cognouit, ego autem te
 cognoui: & hi cognouerunt
 quia tu me misisti.
 26 Et notum feci eis nomen
 tuum, & notum faciam: vt di-
 lectio qua dilexisti me, in ip-
 sis sit, & ego in ipsis.

CAP. XVIII.

דלליה דערובתה דוקיפותא
 pedis ad transitum discipulis suis cum & egressus est Iesus dixit hzc
 הלוי אמר ישוע ונפק עם תלמידיהו ליעברא דרגלתא
 & discipuli eius ipse ingressus est vbi hortus vbi erat locus Cedron
 דקדרון אתר דאית הות גנתא איכא דעל הו ותלמידיהו:
 multo quia illum locum proditor Iudas etiam autẽ erat sciens
 ידע הוא דין אף יהודא משלמנא לדוכתא הי מטל דכני
 discipulis suis cum Iesus illic erat cõgregatõ cõpore
 ובנה כניש אוא תמן ישוע עם תלמידיהו:

I H A B C cum dixisset Iesus,
 egressus est cũ discipulis suis
 trans Torrentẽ Cedron, vbi
 erat hortus, in quem introi-
 uit ipse & discipuli eius.
 2 Sciebat autem & Iudas,
 qui tradebat eum locum:
 quia frequenter Iesus con-
 uenerat illuc cum discipulis
 suis.

20 וְ אֵלַי לֹא אֶפְתָּח אֶת הַבַּיִתְּךָ אֶת הַבְּרֵיתְךָ אֶת הַבְּרֵיתְךָ אֶת הַבְּרֵיתְךָ אֶת הַבְּרֵיתְךָ אֶת הַבְּרֵיתְךָ
 21 ἵνα πάντες
 22 καὶ ἡμεῖς εἴη ἕνωμένοι.
 23 ἵνα ὁ κόσμος γινώσκῃς ὅτι ἐγὼ ἀπέστειλάς με, καὶ
 24 καὶ ἡμεῖς εἴη ἕνωμένοι.
 25 καὶ ἡμεῖς εἴη ἕνωμένοι.
 26 καὶ ἡμεῖς εἴη ἕνωμένοι.

Κεφ. ιθ.
 I Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, ἔβη εἰς τὸν κήπον τοῦ ἁγίου ἐλισσαίου, ὃπου ἦν ἕνωτος, εἰς ὃν
 εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 Ἦν δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδίδων αὐτόν, τὸν πεποιθὲν
 ἰησοῦς εἶναι μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

3 Iudas ergo cum accepisset cohortem, & à Pontificibus & Pharisæis ministros, venit illuc cum laternis & facibus & armis.

4 Iesus itaque sciens omnia quæ ventura erant super se, processit, & dixit eis, Quem quaeritis?

5 Responderunt ei, Iesum Nazarenum. Dicit eis Iesus, Ego sum. Stabat autem & Iudas qui tradebat eum, cum ipsis.

6 Vt ergo dixit eis, Ego sum: abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram.

7 Iterum ergo interrogavit eos, Quem quaeritis? Illi autem dixerunt, Iesum Nazarenum.

8 Respondit Iesus, Dixi vobis, quia ego sum: si ergo me quaeritis, finite hos abire.

9 Vt impleretur sermo quem dixit, Quia quos dedisti mihi, non perdidisti ex eis quenquam.

10 Simon ergo Petrus habens gladium, eduxit eum: & percussit Pontificis feruum, & abscondit auriculam eius dextetam. Erat autem nomen ferui, Malchus.

11 Dixit ergo Iesus Petro, Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum?

12 Cohors ergo & tribunus & ministri Iudæorum comprehenderunt Iesum, & ligaverunt eum:

13 Et adduxerunt eum ad Annam primum. Erat enim socer Caiphæ, qui erat Pontifex anni illius.

3 ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν πλὴν σπῆρας, καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται εἰς τὸν οὖρον
λαμπάδων καὶ ὄπλα. 4 Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ῥηθήματα ἐπ' αὐτοῦ, ἐλθέτωσιν αὐτῷ, καὶ εἰπὼν
5 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, Ἰησοῦς τοῦ Ναζαρεθαίου. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, ἔγωγε εἰμι. εἰρήνη δὲ καὶ ἰούδας ὁ
αὐτῷ, μὲν αὐτῷ. 6 ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπηλθόντες εἰς τὰ ὄπισθεν, καὶ ἐπίσταν ἅρματα.
7 πάλιν οὖν αὐτοῖς, ἐπιρρώπησα, λέγει Ἰησοῦς τοῖς ἀποστόλοις, Ἰησοῦς τοῦ Ναζαρεθαίου. 8 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς
ὁ μὲν, ὅτι ἐγὼ εἰμι. εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἀφετε τοὺς ἄλλους. 9 ἴσα πολλοὶ οὖν ἔργον ὅτι εἶπον, ὅτι ἐγὼ
μοι ἐκ ἀπώλειαν ἔχω ἀπὸ τοῦ ὄψεως. 10 Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν, ἐκρυψε αὐτὸν, καὶ εἶπεν ὁ
ἀρχιερεὺς δοῦλοι, καὶ ἀπέκλειον αὐτὸν τὸ ὄπισθεν. ἰὼ δὲ ὄραμα τοῦ δουλοῦ Μαλχῆ. 11 εἶπεν οὖν Ἰησοῦς
τοῦ Πέτρος, βάλε τὴν μάχαιραν σου εἰς τὴν θήκην. τὸ ποτήριον ὃ δίδωκέ μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτοῦ
οὖν ἀπίστα καὶ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ὑπηρέται Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδησαν αὐτὸν
ἀπὸ ἀρχῆς αὐτοῦ πρὸς Ἄνναν πρῶτον. ἰὼ δὲ πρὸς Καϊάφαν, ὅς ἐστιν ἀρχιερεὺς τῆς ἐκείνου ἔτους.

& Pharisæis Sacerdotū picipibus & à cohortem assumptis Iudas
& armis & facibus laternis cum illuc & venit ministris
dixit exiit contra se gveniebat id omne esset eum sciens autē Iesus
dixit Nazarenū Iesum ei dicunt estis quaerentes quem
dixit Nazarenū Iesum ei dicunt estis quaerentes quem
proditor Iudas etiam autē erat stans sum ego Iesus
retorsum abierunt sum ego Iesus eis dixisset & cum
estis quaerentes quē Iesus eos interrogavit & rursum terram in
dixi Iesum eis dixit Nazarenū Iesum dixerunt autē
dixit Nazarenū Iesum dixerunt autē
ut abeant hos finite estis quaerentes me estis sum quis ego
perdidi non mihi quos dedisti ex iis quem dixerat sermo
super eo erat Cephas autem Simon vnum non estis
auriculā eius & abstulit Sacerdotū picipis feruū & percussit & abscondit
pone Cephas Iesus & dixit Malchus ferui autem nomen dicitur
bibam cum non Pater me mibi quē dedit calicē in vaginā eius
Iesum cōprehēderūt ipsū Iudæorū & ministri & tribunus cohortis
effet socer quia primū Annam ad & adduxerūt eū & ligaverunt
illius anni sacerdos summus qui erat eius

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

ישוע דין ידיע הוא כל מרס דאתא עלוהי נפק ואמר
למן בעון אתון: אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר
אמרין לה לישוע נצריא אמר

NO
EST
IV

14 *et vnus q' expediret Iudæis q' cõsiliũ dederat ille Caiphas autẽ erat*
 איתוהי הוא דין קיפא הו דמלך ליהודיא דפקה דחד
 ex & vnus Cephas autem Simon *populo pro moreretur vir*
 נברא נמות חלף עמא ו' שמעון דין כאפא וחד מן
 discipulum autẽ illum Iesum post ipsum erant venientes aliis discipulis
 תלמידא אחרנא אתון הוו בתרה דישוע להו דין תלמידא
 in atrium Iesu cum & introiit Sacerdotũ princeps eũ erat cognoscẽs
 ידע הוא לה רב כהנא ועל עם ישוע לדרתנא

16 *discipulus ille & exiit ostium ad foris erat stans autẽ Simon*
 שמעון דין קאם הוא לבר לות תרעא ונפק הו תלמידא
 ostiũ custodi & dixit Sacerdotũ princeps erat quẽ cognoscẽs alius
 אחרנא דירע הוא לה רב כהנא ואמר לנטרת תרעא
 ostiũ custos adolescentula verb dixit Simonem & introduxit
 ואעלה לשמעון ו' אמרת דין עלימתא נטרת תרעא
 hominis istius es discipulis eius ex tu etiã nunquid Simon
 לשמעון למא אף את מן תלמידוהי את דהנא גברא

18 *erat qui ponẽtes & ministri serui erant & stantes non ei dixit*
 אמר לה לא ו' וקיסין הוו עברא ורחשא דסימון הו
 Simon etiã autẽ erat stans erat frigus quia vt caleficerẽt se ignẽ
 נורא דנשחון מטל דקריש הוא קאם הוא דין אף שמעון
 de Iesum interrogauit autẽ Sacerdotũ princeps & calefaciebat se eũ eis
 עמהון ושחון ו' רב כהנא דין שאלה לישוע על
 palam ego Iesus ei & dixit doctrina ei' & de discipulis suis
 תלמידוהי ועל יולפנה ו' ואמר לה ישוע אנא עין כנלא
 & in templo in synagoga docui & in oi tẽpore populo cum locutus sum

19 *et in templo quõslibet & in omni tẽpore populo cum locutus sum*
 מללת עם עמא ובכלזון אלפת בכנושתא וכהיכלא
 non in occulto & quicquã conueniunt Iudæi omnes vbi
 איכא דכלהון יהודיא מתכנשון ומרס כטושיא לא
 quid qui audierit eos interroga me tu interrogas quid locutus sum
 מללת ו' כנא משאל את לי שאל להנון דשמעון מנא
 & eũm q' dixerim id omne sciunt hi ecce cum eis locutus sum
 מללת עמהון הא הנון ידעין כל מרס ו' אמרת ו' וכד
 maxillam super percussit eũ erat qui adfãs ministris ex vnus dixisset hac
 הליון אמר חד מן דחשא רקאם הוא מכויה על פכרה
 Sacerdotum principi responsum tu das itãne ei & dixit ipse Iesu

ישוע ואמר לה הכנא יהב את פתגמא לרב כהנא

14 *Qui dicitur et vnus q' expediret Iudæis q' cõsiliũ dederat ille Caiphas autẽ erat*
 15 *discipulus ille & exiit ostium ad foris erat stans autẽ Simon*
 16 *ostium custodi & dixit Sacerdotũ princeps erat quẽ cognoscẽs alius*
 17 *Dicit ergo Petro ancilla ostiaria, Nunquid & tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille, Non sum.*
 18 *Stabant autem serui & ministri ad prunas, quia frigus erat: & calefaciebant se.*
 19 *Pontifex ergo interrogauit Iesum de discipulis suis, & de doctrina eius.*
 20 *Respondit ei Iesus, Ego palam locutus sum mundo, ego semper docui in synagoga, & in templo quod omnes Iudæi conueniunt: & in occulto locutus sum nihil.*
 21 *Quid me interrogas? interrogas eos qui audierunt quid locutus sum ipsis: ecce hi sciunt quæ dixerim ego.*
 22 *Hæc autem cum dixisset, vnus assistens ministrorum dedit alapam Iesu, dicens, Sic respondes Pontifici?*

14 *Erat autem Caiphas qui consilium dederat Iudæis, Quia expedit vnum hominẽ mori pro populo.*
 15 *Sequebatur autem Iesum Simon Petrus, & alius discipulus. Discipulus autem ille erat notus Pontifici, & introiuit cum Iesu in atrium Pontificis:*

16 *Petrus autem stabat ad ostium foris. Exiit ergo discipulus alius, qui erat notus Pontifici, & dixit ostiariæ: & introduxit Petrum.*
 17 *Dicit ergo Petro ancilla ostiaria, Nunquid & tu ex discipulis es hominis istius? Dicit ille, Non sum.*

18 *Stabant autem serui & ministri ad prunas, quia frigus erat: & calefaciebant se. erat autem cum eis & Petrus, stans & calefaciens se.*
 19 *Pontifex ergo interrogauit Iesum de discipulis suis, & de doctrina eius.*
 20 *Respondit ei Iesus, Ego palam locutus sum mundo, ego semper docui in synagoga, & in templo quod omnes Iudæi conueniunt: & in occulto locutus sum nihil.*

21 *Quid me interrogas? interrogas eos qui audierunt quid locutus sum ipsis: ecce hi sciunt quæ dixerim ego.*
 22 *Hæc autem cum dixisset, vnus assistens ministrorum dedit alapam Iesu, dicens, Sic respondes Pontifici?*

23 Respondit ei Iesus, Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis?
 24 Et misit eum Annas ligatum ad Caipham Pontificem.
 25 Erat autem Simon Petrus stans & calefaciens se. Dixerunt ergo ei, Nunquid & tu ex discipulis eius es? Negavit ille, & dixit, Non sum.
 26 Dicit ei vnus ex seruis Pontificis, cognatus eius cuius abscedit Petrus auriculâ, Nôane ego te vidi in horto cum illo?
 27 Iterum ergo negavit Petrus: & statim gallus cantauit.
 28 Adducunt ergo Iesum à Caipha in prætorium. Erat autem manè: & ipsi non introierunt in prætorium, vt non contaminarentur, sed vt manducarent Pascha.
 29 Exiuit ergo Pilatus ad eos foras, & dixit, Quam accusationem affertis aduersus hominem hunc?
 30 Responderunt, & dixerunt ei, Si non esset hic malefactor, nô tibi tradidissem eum.
 31 Dixit ergo eis Pilatus, Accipite eum vos, & secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei Iudæi, Nobis non licet interficere quenquam.
 32 Vt sermo Iesu impleretur quem dixit, significans qua morte esset moriturus.

de testificare locutus sum male si ei & dixit Iesus responde
 יֵשׁוּעַ וַאֲמַר לָהּ אִן בִּישׂאִית מַלְלַת אֶסְהַר עַל
 misit autē Annas me cædis cur bene autē & si male
 וַאֲמַר וְאֵן דִּין שְׂפִיר לְמַנָּא מַחִיתָנִי: 24 חָנַן דִּין שַׂדְרָ
 & Simon Sacerdotē summū Caiphā ad vinctum Iesum
 וַיִּשְׁעוּ בְרֵךְ אֶסִיר לֹות קִיפָא רַב כְּהֵנָּה: 25 וְשַׁמְעוֹן
 ex vnus tu etiā nunquid ei & dicunt & calefaciebat se erat stans
 וְאֵן קָאָם הוּא וְשַׁחַן וַאֲמַרְיִן לָהּ לְמַנָּא אַף אַנְתְּ הַד מִן
 vnus ei dixit sum non & dixit negavit & ipse es discipulus
 וְשִׁמְרוּהִי אַנְתְּ וְהוּוּ כִפְר וַאֲמַר לָא הוּיָת: 26 אִמַר לָהּ הַד
 Simon fuerat cuius amputas illi cognatus sacerdotis summi seruis
 וְעִבְרָא דְרַב כְּהֵנָּה אַחִינָה דְהוּוּ דַפְסַק הוּא שַׁמְעוֹן
 negavit & rursum in horto cum eo te vidi ego nōne
 וְהָא לָא אַנָּא הוּיָתְךָ עִמָּה בְנַנְתָּ: 27 וְתוֹב כִּפְר
 gallus cantauit hora & in ca ppla
 וַעֲנֵן וּבְרַח בְּשַׁעְתָּא קְרָא תְרַנְגְלָא:
 crucifixionis serix sextæ maturinis
 דַּעֲפְרָא דַּעְרֻבְתָּא דְזֻקִיפּוּתָא
 & erat in prætorium Caipha à Iesum verbō abducent
 וְאִתְוִהוּ דִּין לִישׁוּעַ מִן לֹות קִיפָא לְפַרְטוּרִין וְאִתְוִהוּ
 donec pollueretur ne in prætorium introierunt & ipsi mane er
 וְאֵן עֲפְרָא וְהַגְנָן לָא עֵלֹו לְפַרְטוּרִין דְלָא נַתְשׁוּשׁוּן עַד
 & dixit ad eos foras Pilatus autem exiuit Pascha cinnam
 וַאֲמַר פְּעִתָּא: 29 נַפַּק דִּין פִּילְטוּס לְבַר לֹותְהוֹן וַאֲמַר
 responderūt hunc virum aduersus vobis est criminis delatio quæ
 וְזֻמְנָא מֵאַבְל קְרִיעָא אִית לְכוּן עַל גְּבַרְא הַנָּא: 30 עֲנֵן
 tradentes tibi non etiam esset malorum factor non si ei dixer
 וְאֵן לָהּ אֵלֹו לָא עִבְר כְּבִישְׂתָּא הוּא אַף לָא לָךְ מִשְׁלַמִּין
 & iudicate eū vos accipite eū Pilatus eis dixit
 וְדִלְהוּ: 31 אִמַר לְהוֹן פִּילְטוּס דּוֹכְדוּהִי אַנְתוֹן וְדוֹנְהִי
 interficere nobis licet non Iudæi ei dicunt legē vestrā
 וְזֻמְסֻבוֹן אִמְרִין לָהּ יְהוּדִיָּא לָא שְׁלִיט לָךְ לְמַקְטַל
 qua patefaceret eū Iesus quē dixerat sermo vt impleretur
 וַאֲמַר: 32 דְתַשְׁלַם מִלְתָּא דְאִמַר יִשׁוּעַ כְּדִ מוֹדַע בְּאִינָא
 vt moretetur futurū erat
 וְאִתְוִהוּ דִּין לִישׁוּעַ עַד מוֹדַע בְּאִינָא

NO
IESU
VA

23 ἀποκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, εἰ κακῶς ἔλαλήσα, μέγα σημεῖον ἀπέχεσθαι τοῦ κείνου· εἰ δὲ καλῶς, τί με δικάζει;
 24 αὐτὸς γὰρ αὐτὸν ὁ Ἄννας εἰς δεξιὰς καθέσθαι καὶ φάσαι τῷ ἀρχιερεῖ. 25 ὡς δὲ Σίμων Πέτρος ἔστη καὶ ἐκατέπνευθε· καὶ οἱ ἄλλοι ἐκατέπνευθε καὶ ἔλεγον αὐτῷ, οὐκ εἶσαι ἐξ ἀποστόλων αὐτοῦ;
 26 λέγει αὐτῷ ὁ δοῦλος τοῦ ἀρχιερέως, ὁ ἀκουσάσων σου ὅτι εἶπες μετὰ ἐμοῦ ἐν τῷ κήρῳ; 27 πάλιν αὐτὸν ἠρνήσατο ὁ Πέτρος, καὶ ἔλεγε, ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον.
 28 καὶ ἔλαβον αὐτὸν καὶ ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸ πραιτώριον. ἦν δὲ ἡμέρα ἡ πρώτη. καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ ὀσμενωθῶσιν, ἀλλὰ ἵνα φάσιν αὐτῷ, ἵνα ἔσθωσιν τὴν Πάσχα. 29 ἔβη οὖν Πιλάτος αὐτοῖς ἔξωθεν καὶ εἶπεν, τί κατηγορεῖτε αὐτῷ;
 30 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ εἶπαν, αὐτὸν οὐκ οἶδα. 31 εἶπεν οὖν αὐτῷ Πιλάτος, ἀκούετε αὐτὸν· καὶ ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν δύναμιν ἀποκτείνειν ἄνθρωπον. 32 ἵνα ὁ λόγος ὁ ἔρηξεν ἵνα πληρωθῆται ὃς εἶπεν Ἰησοῦς, ὅτι ὅταν ἔσθωσιν τὴν Πάσχα, ἐπιπέσει ἡμεῖς ὑμῖν.

tūse ei & dixit Iesum & vocavit in prætorium Pilatus verò introiit
 על דין פילטוס לפרטוריון וקרא לישוע ואמר לה אנת
 dicitis emetipso à Iesum ei dixit Iudæorum rex eorum es
 הו מלכהון דיהודיא : 34 אמר לה ישוע מן נפשך אמרת
 Pilatus ei dixit deme tibi dixerunt alii an hoc
 הרא או אחרנא אמרו לך עלי : 35 אמר לה פילטוס
 tradiderūt te Sacerdotū & principes populi tui filii sum Iudæus ego num
 למא אנת יהודיא אנת בני עמך ורבי כהנא אשלמוך
 est non meū regnū meū Iesum ei dixit fecisti quid mihi
 לוי מנא עבדת : 36 אמר לה ישוע מלכותי דילי לא הות
 decertantes regnū meū hoc esset mundo de si mundo hoc de
 מן הנא עלמא אלו מן עלמא אנת הנא מלכותי מתכתשן
 regnū meū autem nunc Iudæis traderer ne ministri mei essent
 הו משמשני דלא אשתלם ליהודיא השא דין מלכותי
 rex ergo Pilatus ei dixit hinc est non meum
 דילי לא הות מכא : 37 אמר לה פילטוס מדין מלכא
 ego ad hoc sum quia rex dicitis tu Iesum ei dixit tu es
 אנת אמר לה ישוע אנת אמרת דמלכא אנת להדא אנת
 omnis Veritate de vt testarer in mundum veni & ad hoc sum natus
 וליד אנת ולהדא אנת לעלמא דאסהד על שררא כל
 Pilatus ei dixit vocē meā audit Veritate ex qui est is
 מן דאיתוהי מן שררא שמע קלי : 38 אמר לה פילטוס
 Iudæos ad rursum sibi exiit hoc dixisset & cum Veritas qd est
 מנו שררא וכד אמר הדא נפק לה תוב לו ת יהודיא
 in eo sum inueniens causam vnam non etiā ego eis & dixit
 ואמר להון אנת אף לא חדא עלתא משכח אנת בה :
 volētes in Pascha vobis dimittā vt vnum vobis est autē cōsuetudo
 עודא דין אית לבון דחד אשרי לבון בפצחה עבין
 & clamauerūt Iudæorum regem hunc vobis dimittā igitur estis
 אנתון הכיל אשרי לבון להנא מלכא דיהודיא : 40 וקעו
 autē erat Barabbam sed hunc non & dixerūt omnes
 כל הון ואמרין לא להנא אלא לבר אנת איתוהי הוא דין
 latro Barabbas iste
 הנא בר אבנא ניסא :

33 Introiit ergo iterum in prætorium Pilatus, & vocavit Iesum, & dixit ei, Tu es Rex Iudæorum?
 34 Respondit Iesus, A temetipso hoc dicitis, an alii tibi dixerunt de me?
 35 Respondit Pilatus, Numquid ego Iudæus sum? Gens tua & Pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti?
 36 Respondit Iesus, Regnū meum non est de hoc mundo, si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei utique decertarent vt non traderer Iudæis. nunc autem regnum meum non est hinc.
 37 Dixit itaque ei Pilatus, Ergo Rex es tu? Respondit Iesus, Tu dicitis, quia Rex sum sum ego. Ego in hoc natus sum, & ad hoc veni in mundum, vt testimonium perhibeam veritati: omnis qui est ex veritate, audit vocem meam.
 38 Dicit ei Pilatus, Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, iterum exiit ad Iudæos, & dicit eis, Ego nullam inuenio in eo causam.
 39 Est autem consuetudo vobis vt vnum dimittam vobis in Pascha: vultis ergo dimittam vobis Regem Iudæorum?
 40 Clamauerunt ergo rursum omnes, dicētes, Nō hūc, sed Barabbam, Erat autem Barabbas latro.

Aa iij

33 εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτωριον πάλιν ὁ Πιλάτος, καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; 34 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀπ' ἐαυτοῦ σὺ τὸν λέγεις, ἢ ἄλλοι; (οἱ εἶπον αὐτῷ ἕμεις;) 35 ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος, μὴ τὴν Ἰουδαίαν εἶμι; τὸ εἶδος τὸ σὺν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παραδωκαν σοι ἕμεις. τί ἐπιποθεῖς;
 36 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐ ἐστὶν ἐκ τῆς κτίσεως τούτου· εἰ δὲ ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ, οὐκ ἔπαινον ἔσται ἀπὸ τοῦ κόσμου. 37 εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, ἀκούω βασιλεὺς εἶ σὺν ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεὺς εἶμι ἐγώ. ἐγὼ εἶμ ἐκ τῆς κτίσεως τούτου, καὶ ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἐλθὼν ἐστίν ὁ λόγος, ὅτι ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἐλθὼν ἐστίν ὁ λόγος, ὅτι ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἐλθὼν ἐστίν ὁ λόγος. 38 εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, τί ἐστὶν ἀλήθεια; καὶ ἀποκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀληθὴς βασιλεὺς ἐγώ εἰμι. ἐγὼ ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἐλθὼν ἐστίν ὁ λόγος, ὅτι ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἐλθὼν ἐστίν ὁ λόγος. 39 εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος, τί εἶμι ἐγώ; καὶ ἀποκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀληθὴς βασιλεὺς ἐγώ εἰμι. ἐγὼ ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἐλθὼν ἐστίν ὁ λόγος, ὅτι ἐκ τῆς κτίσεως τούτου ἐλθὼν ἐστίν ὁ λόγος. 40 ἐκραύησαν οὖν πάντες οἱ κληρικοὶ, μὴ τὸν πύργον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν· λέγει δὲ ὁ Βαραββᾶς κληρικός.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

CAP. XIX.

19 caput
יט כפלאון

& milites Iesum flagellauit ipsum Pilatus
 וְאֶסְתֵּרֶטוּטָא נַגְדָּלוּ וְאֶסְתֵּרֶטוּטָא נַגְדָּלוּ
 vestimentis & amiceruteū i capite ei² eam & posuerūt spinis de
 וְלֵאמֹר מִן כּוּבָא וְטֵמֹן לָהּ בְּרִישָׁהּ וּכְסוּיָהּ נַחְתָּנָה
 & gentiētes Iudzorū rex tibi pax erant & dicētes
 וְלֵאמֹר הוּו שְׁלֹם לְךָ מֶלֶכָא דִּיהוּדִיא וְמַחֲוִין
 & dixit foras rursū Pilatus & exiuit maxillas ei³ super eum
 וְלֵאמֹר עָל פְּכוּוּיָהּ * וְנִפְקַס פִּילָטוּס תּוּב לְבָר וְאִמְר
 inuenio quia nō vtiāliis foras vobis eū ego educo ecce
 וְהָא מִפְקָא אָנָא לָהּ לְכוּן לְבָר דְּתִרְעוּן דְּלָא מִשְׁכַּח
 occasionem vnam non etiam potē esse
 מְתַרְדֵּה אִף לָא הִדָּא עֵלְתָנָה:
 horam ad certiam
 דְּתַלְתָּ שְׁעוּן

1 Tunc ergo apprehen-
 dit Pilatus Iesum, & flagel-
 lauit.
 2 Et milites plēctentes co-
 ronam de spinis, imposue-
 runt capiti eius: & veste pur-
 purea circumdederunt eum.
 3 Et veniebant ad eum, &
 dicebant, Ave Rex Iudzo-
 rum, & dabant ei alapas.
 4 Exiuit iterum Pilatus for-
 ras, & dicit eis, Ecce addu-
 co vobis eum foras, vt co-
 gnoscatis quia in eo nullam
 inuenio causam.
 5 Exiuit ergo Iesus foras por-
 tans coronā spineam, & pur-
 pureum vestimentum. Et di-
 cit eis, Ecce Homo.
 6 Cū ergo vidissent eum
 Pontifices & ministri, clama-
 hant, dicentes, Crucifige,
 crucifige eum. Dicit eis Pi-
 latus, Accipite eum vos, &
 crucifigite. ego enim non in-
 uenio in eo causam,
 7 Responderunt ei Iudæi,
 Nos legem habemus, & se-
 cundum legem nostrā debet
 mori, quia Filiū Dei se fecit.
 8 Cū ergo audisset Pila-
 tus hunc sermonem, magis
 timuit.
 9 Et ingressus est pretoriū
 iterum, & dicit ad Iesum,
 Vnde es tu? Iesus autem res-
 pōsum don dedit ei.
 10 Dicit ergo ei Pilatus,
 Mihi non loqueris? nescis
 quia potestatem habeo cruci-
 cifigere te, & potestatem ha-
 beo dimittere te?

& vestimēta spinarū corona super eum esset eūm foras Iesū
 וְנִפְקַס שְׁעוּן לְבָר כִּד אִית עֵלוּהִי כְּלִילָא דְּכוּבָא וְנַחְתָּנָה
 vidissent eū autē eūm vir Ecce Pilatus eis & dicit
 וְלֵאמֹר וְאִמְר לָהּוּן פִּילָטוּס הָא נִבְרָא * כִּד דִּין הַזֹּאוּהִי
 dixit suspende eū suspēde eū & dixerūt clamauerūt & ministri Sacerdotū
 וְכֵן וְדַחֲשָׁא קְעוּ וְאִמְרִין עֲלֻזְבִּיָהּ עֲלֻזְבִּיָהּ אִמְר
 sum inueniens nō enim ego & crucifigite eū vos accipite Pilatus
 וְפִילָטוּס דִּבְרוּ אִתְּוּן וּזְקַפּוּהִי אָנָא גִיר לָא מִשְׁכַּח אָנָא
 & secūda nobis est lex vobis Iudæi ei dicunt eūm
 וְקִרְתָּ אִמְרִין לָהּ יְהוּדִיא לֶן נְמוּסָא אִית לֶן וְאִין
 cūm Dei Filium seipsum quia fecit mortis est detrahor
 וְכֵן חֵיב הוּו מוֹתָא דְּעֵבֶר נִפְשָׁה בְּרָה דְּאַלְהָא * כִּד
 rursū & introiuit timuit magis sermonem hunc Pilatus
 וְעָל פִּילָטוּס הִדָּא מְלִתָּא וְתִירְאִית רְחֵל * וְעָל תּוּב
 nō respōsum verō Iesus es tu vnde Iesu & dicit
 וְעָל וְאִמְר וְאִמְר לִישׁוּעָא אִמְכַּא אָנָת יִשׁוּעָא דִּין פְּתַנְמָא לָא
 nō vti loqueris non mecum Pilatus ei dicit
 וְלֵאמֹר לָהּ פִּילָטוּס עֵמִי לָא מְמַלֵּל אָנָת לָא
 vt crucifige te ego & possum vt dimitta te ego quia possum
 וְאִתְּוּ דְּשְׁלִיטָא אָנָא דְּאִשְׁרִיךְ וְשְׁלִיטָא אָנָא דְּאִזְקַפְךָ
 Κεφ. β.

I Τοῦτ' οὖν ᾔκουσεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμάρτυράσεν. 2 καὶ οἱ στρατιῶται πληθύνοντες ἐτίθειεν
 ὤκω, ἐπιθήκων αὐτῷ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἴματιον πορφυρεῖον περιβάλλον αὐτοῦ. 3 καὶ ἔτι καὶ ἰμάτιον
 ἡνίοχον Ἰουδαίων. 4 ἐδίδουσαν αὐτῷ ἐπισηματεῖν. 4 ὁ δὲ λέγων αὐτῷ παλιν ὁ Πιλάτος, & λέγων αὐτῷ, τί σου
 αὐτὸν ὁλοῦνται γράψαι ὅτι αὐτῷ ὑπέμειναν αἰτίαν θύλακα. 5 ὁ δὲ λέγων αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, σφραγίσαι τὸν
 στήθεσόν μου καὶ τὸ πορφυρεῖον ἴματιον. καὶ λέγων αὐτῷ, ἵδὲ ὁ δόξωσθε. 6 ὅτι οὗτοί εἰδον αὐτὸν αὐτῶν
 ὑπερέβαινον, ἐκράναντο αὐτὸν, λέγοντες, σάβρασον, σάβρασον αὐτόν. λέγων αὐτῷ ὁ Πιλάτος, ἅλα ἔτι αὐτὸν ἡμῶν
 ροῦσασθε. ἔγωγε γὰρ οὐ δύναμαι οὐ αὐτῷ αἰτιάσασθαι. 7 ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, ἡμῶν τὸ μῶν ὅτι
 νόμος ἡμῶν ὁ φέρεται δεῖξαι τὸν, ὅτι εἰ αὐτοῦ υἱὸς Θεοῦ εἴπαίμεθα. 8 ὅτι οὗτοί ηἰκουσαν ὁ Πιλάτος τὸν νόμον
 ἡμῶν οὐ φρονησάντων. 9 καὶ εἰς αὐτὸν εἶπεν τὸ φρασεῖον παλίν, καὶ λέγων αὐτῷ, τί σου εἰ σὺ γὰρ ὁ Ἰησοῦς
 αὐτὸν ἠὲ δίδωται αὐτῷ. 10 λέγων αὐτῷ ὁ Πιλάτος, εἴ μοι ἢ γαλλοῖς γὰρ ὁμιλεῖς, ὅτι ἐσὺ ἴσως γίνῃσαι ἡγεμῶν
 ὁλοῦσας ἔγωγε ἀπολόσοί σοι.

I
 H
 S
 U
 S
 C
 H
 R
 I
 S
 T
 I
 U
 S
 P
 A
 P
 T
 E
 S
 T
 E
 S
 C
 H
 R
 I
 S
 T
 I
 U
 S
 P
 A
 P
 T
 E
 S
 T
 E
 S

11 **אמר לה ישוע לית הוא לך עליו שולטנא אף לא חד**
 qui me tradidit eius hoc propter supernis de tibi esset data non si
 אלו לא יהיב הוא לך מן לעל מטל הנא הו מן דאשלמני
 erat volens hoc & propter tuum quam peccatu est maius tibi
 לך רבא הי הטיתה מן דילך; **12 ומטל הוא צבא הוא**
 dimittis hunc quod si erant clamantes vero Iudxi vt eum dimitteret Pilatus
פילטוס דנשריוויה יהודיא דין קעון הו דאן להנא שרא
 regem qui seipsum enim is omnis Cæsaris amicus es non tu
 אנת לא הוית רחמה דקסר כל מן גיר דנפשה מלכא
 hunc Pilatus autem audisset cum cæsaris est inimicus facit
עבד סקובלא הו דקסר; 13 כד שמע דין פילטוס הוא
 in loco tribunali pro & sedit foras Iesum eduxit ipsum sermonē
מלתא אפקה לישוע לבר ויתב על בים כדוכתא
 Gabbatha dicitur vero Hebraicè lapidum pavementū qui vocatur
דמתקריא רציפתא דכאפא עבראית דין מתאמרא גפיפתא
 Pasche erat & paraescue
וערבנתא הות דפעחא

horam ad sextam

דשרת שעין

rex vester ecce Iudæis & dixit Sexta hora quasi & erat

14 ואית הווי איך שעא שת ואמר ליהודיא הא מלכוון;
 crucifige eū crucifige eū tolle cum tolle cum erant clamantes vero illi
15 הגון דין קעון הו שקוליהו שקוליהו צלוביתו צלוביהו
 Sacerdotū principes ei dicunt crucifigam regē vestrū Pilatus eis dixit
אמר להון פילטוס למלכוון אוקוף אמרין לה רבי כהנא
 ipsi tradidit eum tunc Cæsar nisi rex nobis nō est
לית לן מלכא אלא אן קסר; 16 הידין אשלמה להון
 baiularet eum & eduxerūt eū Iesum & ipsū acceperūt vt crucifigeretur
דנזקפוניוהו ודברוהו לישוע; 17 ואפקוהו כד שקיל
 vero Hebraicè Caluarie qui vocatur ad locum cruce suā
זקיפה לדוכתא דמתקריא קרקפתא עבראית דין
 duos & cum eo vbi crucifixerūt eū locus Golgotha dicitur
מתאמרא גגולתא; 18 אתר דזקפוהו ועמרה תרין
 in medio & Iesum hinc & vnum hinc vnum alios
אחרנין חד מכא וחד מכא ולישוע במצעתא;

11 Respondit Iesus, Non haberes potestatem aduersū me vllam nisi tibi datum esset de super. Propterea qui me tradidit tibi, maius peccatum habet.

12 Et exinde querebat Pilatus dimittere eum. Iudæi autem clamabant, dicentes, Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. Omnis enim qui se Regē facit, cōtradicit Cæsari.

13 Pilatus autem cūm audisset hos sermones, adducit foras Iesum: & sedit pro tribunali in loco qui dicitur Lithostrotos, Hebraicè autem Gabbatha.

14 Erat autem paraescue Pasche, hora quasi sexta: & dicit Iudæis, Ecce Rex vester,

15 Illi autem clamabant, Tolle, tolle, crucifige eum. Dicit eis Pilatus, Regem vestrum crucifigam? Responderunt Pontifices, Non habemus Regem nisi Cæsarem.

16 Tunc ergo tradidit eis illum, vt crucifigeretur. Susceperunt autem Iesum, & eduxerunt.

17 Et baiulans sibi crucem exiit in eum qui dicitur Caluarie locus, Hebraicè autem Golgotha:

18 Vbi crucifixerunt eum, & cum eo alios duos hinc & hinc, medium autem Iesum.

11 **אמר לה ישוע לית הוא לך עליו שולטנא אף לא חד**
 12 **ומטל הוא צבא הוא**
 13 **כד שמע דין פילטוס הוא**
 14 **ואית הווי איך שעא שת ואמר ליהודיא הא מלכוון;**
 15 **הגון דין קעון הו שקוליהו שקוליהו צלוביתו צלוביהו**
 16 **הידין אשלמה להון**
 17 **ואפקוהו כד שקיל**
 18 **אתר דזקפוהו ועמרה תרין**

19 Scripsit autem & titulum Pilatus: & posuit super crucē. Erat autem scriptum, IESVS NAZARENVS REX IYDAEORVM.
 20 Hūc ergo titulum multi Iudzorum legerunt: quia prope Ciuitatem erat locus ubi crucifixus est Iesus. Et erat scriptum Hebraicē, Græcē, & Latinē.
 21 Dicebāt ergo Pilato Pōtiffices Iudzorū, Noli scribere, Rex Iudzorum: sed quia ipse dixit, Rex sum Iudzorum.
 22 Respōdit Pilatus, Quod scripsi, scripsi.

23 Milites ergo cū crucifixissent eum, acceperunt vestimenta eius (& fecerūt quatuor partes: vnicuique militi partē) & tunicam. Erat autē tunica inconsutilis, desuper contexta per totum.
 24 Dixerunt ergo adinuicem, Non scindamus eam, sed fortiamur de illa cuius sit. Vt Scriptura impleteretur, dicens, Partiti sunt vestimenta mea sibi, & in vestem meam miserūt sortem. Et milites quidem hæc fecerunt.
 25 Stabant autem iuxta crucem Iesū mater eius, & foror matris eius, Maria Cleophę, & Maria Magdalene.
 26 Cū vidisset ergo Iesus matrem & discipulum astantem, quē diligebat, dicit matri suę, Mulier, ecce filius tuus.

erat scriptum crucē ei⁹ super & posuit Pilatus tabellam etiam
 כתובת אף ליהוא פילטוס וכס על זקיפה כתיב הוא
 & hunc Iudzorum rex Nazarenus Iesus Hic est rex
 וכתב הנה ישוע נצריא מלכא דיהודיא: ולהנא
 erat propinquus quia legerunt eum Iudzis ex multi
 וכתבא הנה יהודיא מן קראוהי מטל דקריבנה הות
 Hebraicē erat & scriptum Iesus in quo crucifixus fuit locus
 עבראית וכתבא דאודקף בה ישוע וכתיב הוא עבראית
 ne Pilato Sacerdotum principes & dixerunt & Romanē
 ואת ורהוכאית: ואמרו רבי כהנא פילטוס לא
 sum quia Rex dixit quodd ipse sed Iudzorum sit quodd Rex
 וכתב מלכא הו דיהודיא אלא דהו אמר דמלכא אנא
 scripsi quod scripsi id Pilatus dixit
 ויהוא: אמר פילטוס מרס דכתבת כתיבת
 horam ad nonam

דחשע שעין

& fecerunt vestimēta ei⁹ tulerunt Iesum crucifixissēt eum cūm autē milites
 אכרטיוטא דין כד זקפוהי לישוע שקלו נחתוהי ועברו
 verō tunica eius militibus ex vnicuique partem partes
 ובעמנו מנתה לחד מן אכרטיוטא כותינה. דין
 & dixerunt tota contexta summo à futura sine
 ויהות דלא הישא מן לעל זקירתא כלה: ואמרו
 cuiusq̄ sorte de ea fortiamur sed scindamus eam ne ad
 וחד לא נסדקיה אלמא נפס עליה כפס דמנו
 & super iterse vestimēta mea partiti sunt q̄ dixit Scriptura & impleta est
 ואושלם כתבנה דאמר פלנו נחתי בינתהון ועל
 stantes milites fecerunt hæc sortem iecerunt
 ואת ארמיו פסא הלין עברו אכרטיוטא: קיטן
 & Maria matris eius & foror mater eius Iesu crucem ipsius adstantes
 ודין לוח זקיפה דישוע והותה דאמרה ומרים
 vidit autem Iesus Magdalene & Maria quę cleophę
 וקליופא ומרים מנדליתא: ישוע דין הזה
 & dixit qui adstant erat quem diligens illum & discipulum
 ויהו ולתמידא הו דרחם הוא דקאם ואמר
 filius tuus ecce Mulier mater

דחשע שעינא

19 εγραψα δε και τεταρον ο Πιλατος και εθηκεν επι του σταυρου. ω δε γρηγορα μνησεν, ΙΗΣΟΥΣ Ο
 ΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ. 20 οδου εν τω ορεινω παρειω
 γεωτασ εν Ιουδαίω, οπ ε γις ωδ οπας της πολειας οπου εσταυρωθη ο Ιησους. και ω γρηγορα μνησεν εβραϊσθη
 νη, Ρωμαϊσ. 21 ηθροσ εν τω Πιλατωσ οι αρχιδεις της Ιουδαίωσ, μη γρηγορε, ο βασιλευσ της Ιουδαίωσ
 ελθινσ: εστι, βασιλευσ ουμ της Ιουδαίωσ. 22 ατακισθη ο Πιλατωσ, ο γρηγορα, γρηγορα. 23 οδου
 ηωστωσ, οπ εσταυρωσται τον Ιησουω. ηαυτον ω ιματια αυτη, και εποιησται τισατα εχ μηρη, ε καστωσραπωτα
 πη γατωσ. ωδ δε ο γατωσ αρχεσφοσ ουμ της ηωσθεσ υφασ της δι ολμ. 24 ετωσ αυτ εσθ εσθλησ, και
 αυτη, ημα γαρωμωσ σελ αυτη, υστωσ εστωσ ινα η γρασ η πληρωσθη η λεγουστω, Διεμελεστωσ ω ιματιασ μου
 και οπιδωσ ιαπασμην μου εσκαλον κληρον. οι μωσ αυτ σραπωτασ ωστωσ ε ποιηστωσ. 25 εισηκατωσ δι οσθη
 στωσ τω Ιησου η μητηρ αυτη και η αδελφη της μητωσ αυτη Μελια η τω Κλωπασ, και Μιαρα η Μαρια
 26 Ιησους αυτ ετωσ η μητηρ εχ και τον ματηρωσ παρωστωσ, οι υραπα, λεγθη τω μητηρ αυτησ, γωωσ, υμωσ
 27 Deit

NOI
 IESU
 VAV

recepit eam hora illa & ex mater tua ecce illi discipulo & dixit
 ואמר לתלמידא הוּוּ הא אַמךּ וּמָן הוּוּ שְׁעָתָא דְּבִרְרָא 27
 quia omnia Iesus scies ea post apud se ille discipulus
 תלמידא הוּוּ לוֹתָהּ 28 בתר הלן ידע ישוע דכל מרם
 & vas ego scio dixit Scriptura & ut impleteretur absoluta essent
 אשתלם ורנהמלא כתבא אמר צהא אנא 29 ומאנא
 aceto ex spongia impleuerunt verò illi aceto quod plenum erat positum
 סים הוא דמלא חלא הנון דין מלו אסצונגא מן חלא
 accepisset verò cum os eius ad & admoerunt hyssopu supra & posuerunt
 וכמו על זופא וקרבו לות פומה 30 כד דין שקל
 & reddidit caput suu & inclinauit cõsummatu est ecce dixit Iesus acetum illud
 הו חלא ישוע אמר הא משלם וארכן רישרה ואשלם
 Spiritum suum
 רוּחָהּ :

27 Deinde dixit discipulo,
 Ecce mater tua. Et ex illa hora
 accepit eam discipulo in sua.
 28 Postea sciens Iesus, quia
 omnia iam cõsummata sunt,
 ut cõsummaretur Scriptura,
 dicit, Sitio.
 29 Vas ergo erat positum
 aceto plenum. Illi verò spon-
 giam plenam aceto, hyssopum
 circumponentes, obtulerunt
 ori eius.
 30 Cum ergo accepisset Ie-
 sus acetum, dixit. Consum-
 matum est. Et inclinato capi-
 te tradidit spiritum.

annuntiationis sabbathi vespere
 דרמשא דשבתא דסברתא

pernoctabant nõ dicunt erat parafeuce quoniã verò Iudxi
 יהודיא דין מטל דערובתא הות אמרין לא נבותן 31
 dies illucfecit sabbathi quia cruce in ista corpora
 פנרמא הלן על זקיפא מטל דשבתא ננהמא יומא
 Pilato à & petierunt illi sabbathi dies magnus enim erat
 הוא ניר רבא יומא דשבתא הי ובעו מן פילטוס
 & uenerunt eos & descenderunt suspensorum eorum crura coru vi cõfrigeret
 דנתברון שקיהון דהנון זקיפא ונחתון אנון 32 ואתו
 alterius & illius prioris crura & frugerunt milites
 אכטרטיוטא ותברו שקוהי דקדמיא ודהו אחרנא
 quod mortu' esset viderunt Iesum ad uenissent & cum eo q crucifix' erat
 דאזדקף עמרה 33 וכד אתו לות ישוע הוּוּ דמית לה מן
 militibus ex vnus sed eius crura frugerunt neque iam
 כרו ולמא תברו שקוהי 34 אלא הד מן אכטרטיוטא
 & aqua sanguis exiuit & statim lancea in latere eius percussit eum
 מהיהי ברפנרה בלוכיתא ומחדא נפק דמא ומיא 35
 nouit & ipse testimonium eius est & verum testatus est qui vidit & is
 ומן דהומא אסדה ושרידא הי סהדותרה והו ידע
 credatis vos ut etiam dixit quia vera
 דשררמא אמר דאף אנתון תהימנון :

31 Iudxi ergo (quoniam Pa-
 rasceue erat) ut non remane-
 rent in cruce corpora Sab-
 batho (erat enim magnus
 dies ille Sabbathi) rogauerunt
 Pilatum ut frangerentur eo-
 rum crura, & tollerentur.
 32 Venerunt ergo milites:
 & primi quidem frugerunt
 crura, & alterius qui crucifi-
 xus est cum eo.
 33 Ad Iesum autem cum uen-
 issent, ut viderunt eum iam
 mortuum, non frugerunt ei
 crura:
 34 Sed vnus militum lan-
 cea lateris eius aperuit, & con-
 tinuò exiuit sanguis & aqua.
 35 Et qui vidit, testimoniũ
 perhibuit: & verum est testi-
 moniũ eius. Et ille scit quia
 vera dicit, ut & vos credatis.

27 עֵתָא לְבָרָא תְּלֵם מַאֲדִיתָּהּ, וְדִסּוּבָהּ מֵאִתְּרָהּ. וְעַתָּה אֵיךְ אֵלֵינוּס דְּתֵי אִרְצֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי תְּלֵם וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס עִיָּס לְבָרָא.
 28 מִן דְּבִרְרָא עֵלְמָס וְיִשׁוּעַס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.
 29 סַבְּלוֹס עֵלְמָס וְיִשׁוּעַס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.
 30 וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.
 31 וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.
 32 וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.
 33 וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.
 34 וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.
 35 וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס וְדִסּוּבָהּ אֵלֵינוּס.

36 Facta sunt enim hæc vt Scriptura impleretur, Os nõ comminuetis ex eo. Et iterum alia Scriptura dicit, Videbunt in quem transfixerunt.

37 Post hæc autem rogauit Pilatum Ioseph ab Arimathæa, (cõ quõd esset discipulus Iesû, occultus autẽ propter metum Iudeorũ) vt tolleret corpus Iesû. Et permisit Pilatus. Venit ergo, & tulit corpus Iesû.

38 Venit autem & Nicodemus, qui venerat ad Iesum nocte primũ, ferens mixturam myrrhę & aloes, quasi libras centum.

39 Acceperunt ergo corpus Iesû, & ligauerunt illud linteis cum aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire.

40 Erat autem in loco vbi crucifixus est, hortus: & in horto monumentum nouũ, in quo nondum quisquam positus erat.

41 Ibi ergo propter Parasceuen Iudeorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt Iesum.

C A P. X X.

I V N A autem Sabbathi, Maria Magdalene venit mane, cũ adhuc tenebrę essent, ad monumentum: & vidit lapidem sublatum à monumẽto.

36 ἐγένετο ἵνα πληρωθῆ ἡ γραφή, ἡ ὅτι οὐ κινήσεις ὄστρον ἐξ αὐτοῦ. 37 Μετὰ ταῦτα ἐπερώτησεν τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὅτι ἐπεὶ ἦν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, κρυπτός ὡς ἔλεγετο διὰ τὸ φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα αἶψά τοι σπασθῆ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 38 ἤλθεν δὲ αὐτῷ Νικόδημος ὁ ἐκ Ἰερουσαλῆμ, ὃς ἦν ἦλθεν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἐν τῇ νύκτι, φέρονς μίξμα μύρρα καὶ ἀλγύων ὡς ἑκατόντα λίβρας. 39 ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐλάσαντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔκλειψαν τὸ σῶμα ἐν τῷ ἁγάλματι τῶν ἰσχυρίων, ὅθεν ἦν ἡ σπηλιὴ ἡν οὐκ ἔστιν ἔτι εἰσελθόντων ἐκεῖ. 40 ἦν δὲ ἐκεῖ κήπος ὃς ἦν ἀκαλλιέργητος, ἐν ᾧ ἦν ὄψωμα ἀνέκτιστον, ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἄλλος ἄνθρωπος. 41 ἦν δὲ ἐκεῖ ἡ σπηλιὴ ἡν οὐκ ἔστιν ἔτι εἰσελθόντων ἐκεῖ. 42 ἦν δὲ ἐκεῖ ἡ σπηλιὴ ἡν οὐκ ἔστιν ἔτι εἰσελθόντων ἐκεῖ.

non quõd os quæ dixit Scriptura vt impleretur fuerunt enim hæc facta sunt vt in eum respicient quæ dixit alia Scriptura & rursum in eum transfixerunt. 37 post hæc autem rogauit Pilatus Ioseph ab Arimathæa, (cõ quõd esset discipulus Iesû, occultus autẽ propter metum Iudeorũ) vt tolleret corpus Iesû. Et permisit Pilatus. Venit ergo, & tulit corpus Iesû. 38 Venit autem & Nicodemus, qui venerat ad Iesum nocte primũ, ferens mixturam myrrhę & aloes, quasi libras centum. 39 Acceperunt ergo corpus Iesû, & ligauerunt illud linteis cum aromatibus, sicut mos est Iudæis sepelire. 40 Erat autem in loco vbi crucifixus est, hortus: & in horto monumentum nouũ, in quo nondum quisquam positus erat. 41 Ibi ergo propter Parasceuen Iudeorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt Iesum.

caput
קפלאון כ

resurrectionis in sabbatho vniuersi matutina Iesû
קרינת דעפרא דחר בשבת דקימתא
dum adhuc mane Magdalene Maria venit autem in sabbatho matutino
דין בשבת דין אתת מרים מגדליתא בצפרא ער
sepulcro à quia sublatu lapidem & videt sepulcri ad domum
דין לבית קבורא וחזת לכפא דשקיל מן קברא

NOI
I
V
A

discipulum illum & ad Cepham Simonem ad & venit & cucurrit
 ורדת ואת לות שמעון כאפא לות תלמידא
 Dominū nr̄m susceperunt eis & dixit Iesus erat quē diligens alium
 אחרנא דרחם הוא ישוע ואמרא להון שקלוהו למרן
 & exiit posuerūt eum vbi ego scio & non sepulcri domo illa ab
 מן הו בית קבורא ולא ידעא אנה איבא סמוהי : 3 ונפק
 sepulcri ad domum fuerūt & veniētes alius discipulus & ille Simon
 שמעון והו תלמידא אחרנא ואתן הו קבורא :
 ante cucurrit discipulus vero ille simul ambo erant & eurrētes
 ורהטין הו תריהון אחרנא הו דין תלמידא דהט קדמה
 vidit & proficiēs sepulcri ad domum prior & venit Simonē
 לשמעון ואתא קדמא לבית קבורא : 5 ואדיק הוא
 Simon verb venit ingressus est nō autē ingrediēdo postea
 כתנא כד סימין מעל דין לא על : 6 אתא דין שמעון
 & sudarium postea lintea & vidit sepulcri in domū & introiit post eū
 בתרה ועל לבית קבורא והוא כתנא כד סימין : 7 וסודרא
 & positū inuolutum sed linteis cum non in capite eis fuerat q̄ ligatū illud
 הו דהויק הוא ברישה לא עם כתנא אלא כד כריד וסימ
 qui venerat discipulus ille etiā introiuit tunc loco in vno seorsum
 לסטר בחורא דוכא : 8 הידין על אף הו תלמידא דאתא
 sciētes adhuc enim non & credidit & vidit sepulcri ad domum prior
 קדמא לבית קבורא והוא והימין : 9 לא גיר עד כיל ידעון
 & abierunt mortuis à resurgeret erat quia futurum Scriptura ex erant
 הו מן כתנא דעתיד הוא למקם מן מותא : 10 ואולו
 erat stans autē Maria ad locum suum rursus discipuli illi
 הגון תלמידא תוב לדוכתהון : 11 מרים דין קימא הות
 stans & videt in sepulcrum & p̄spexit steret & eum & sebat sepulcrū ad
 לות קברא ובכיא וכד בכיא אדיקת בקברא : 12 והות תרין
 pedib' ei' à & vnus cervicali à vnus qui sedebāt in albis Angelos
 מלאכא בחורא דיתבין חד מן אסדוהי וחד מן גרלוהי
 quid mulier ei' & dicunt Iesu corpus fuerat positum vbi
 איבא דסימ הוא פנרה דישוע : 13 ואמרין לה אנתתא מנא
 ego scio nec Dominū meum q̄ susceperūt eis dixit tu ploras
 בכיא אנת אמרא להון דשקלוהו למרי ולא ידעא אנה
 postuerūt eū vbi
 איבא סמוהי :

2 Cucurrit ergo, & venit ad
 Simonem Petrum, & ad aliū
 discipulum quē diligebat Ie-
 sus : & dicit illis, Tulerunt
 Dominū de monumento, &
 nescimus vbi posuerant eū.
 3 Exiit ergo Petrus & ille a-
 lius discipulus, & venerunt
 ad monumentum.
 4 Currebant autem duo si-
 mul : & ille alius discipulus
 præcucurrit citius Petro, &
 venit primus ad monumentū.
 5 Et cum se inclinasset, vi-
 dit posita linteamina : non
 tamen introiuit.
 6 Venit ergo Simon Petrus
 sequens eum, & introiuit in
 monumentum : & vidit lin-
 teamina posita.
 7 Et sudarium quod fuerat
 super caput eius, non eū lin-
 teaminibus positū, sed separ-
 ratim inuolutū in vnū locū.
 8 Tunc ergo introiuit & ille
 discipulus, qui venerat pri-
 mus ad monumentum : & vi-
 dit, & credidit.
 9 Nondum enim sciebant
 Scripturam, quia oportuit eū
 à mortuis resurgere.
 10 Abierunt ergo iterum
 discipuli ad semetipsos.
 11 Maria autem stabat ad
 monumentum foris, plorās.
 Dū ergo steret, inclinavit se,
 & prospexit in monumentū :
 12 Et vidit duos Angelos in
 albis, sedentes, vnum ad cap-
 put, & vnum ad pedes, vbi
 positum erat corpus Iesu.
 13 Dicit ei illi, Mulier, quid
 ploras? Dicit eis, Quia tulerunt
 Dominum meum, &
 nescio vbi posuerunt eum.

2 ורדת ואת לות שמעון כאפא לות תלמידא אחרנא דרחם הוא ישוע ואמרא להון שקלוהו למרן & exiit posuerūt eum vbi ego scio & non sepulcri domo illa ab מן הו בית קבורא ולא ידעא אנה איבא סמוהי : 3 ונפק sepulcri ad domum fuerūt & veniētes alius discipulus & ille Simon שמעון והו תלמידא אחרנא ואתן הו קבורא : ante cucurrit discipulus vero ille simul ambo erant & eurrētes ורהטין הו תריהון אחרנא הו דין תלמידא דהט קדמה vidit & proficiēs sepulcri ad domum prior & venit Simonē לשמעון ואתא קדמא לבית קבורא : 5 ואדיק הוא Simon verb venit ingressus est nō autē ingrediēdo postea כתנא כד סימין מעל דין לא על : 6 אתא דין שמעון & sudarium postea lintea & vidit sepulcri in domū & introiit post eū בתרה ועל לבית קבורא והוא כתנא כד סימין : 7 וסודרא & positū inuolutum sed linteis cum non in capite eis fuerat q̄ ligatū illud הו דהויק הוא ברישה לא עם כתנא אלא כד כריד וסימ qui venerat discipulus ille etiā introiuit tunc loco in vno seorsum לסטר בחורא דוכא : 8 הידין על אף הו תלמידא דאתא sciētes adhuc enim non & credidit & vidit sepulcri ad domum prior קדמא לבית קבורא והוא והימין : 9 לא גיר עד כיל ידעון & abierunt mortuis à resurgeret erat quia futurum Scriptura ex erant הו מן כתנא דעתיד הוא למקם מן מותא : 10 ואולו erat stans autē Maria ad locum suum rursus discipuli illi הגון תלמידא תוב לדוכתהון : 11 מרים דין קימא הות stans & videt in sepulcrum & p̄spexit steret & eum & sebat sepulcrū ad לות קברא ובכיא וכד בכיא אדיקת בקברא : 12 והות תרין pedib' ei' à & vnus cervicali à vnus qui sedebāt in albis Angelos מלאכא בחורא דיתבין חד מן אסדוהי וחד מן גרלוהי quid mulier ei' & dicunt Iesu corpus fuerat positum vbi איבא דסימ הוא פנרה דישוע : 13 ואמרין לה אנתתא מנא ego scio nec Dominū meum q̄ susceperūt eis dixit tu ploras בכיא אנת אמרא להון דשקלוהו למרי ולא ידעא אנה postuerūt eū vbi איבא סמוהי :

Bb ij

retinueritis et si ei remittentur homini peccata remiseritis si
 23 **אן תשבקון חטתא לאנש נשתבקון לה ואן תאחרון**
 is duodecim ex vnus autem Thomas retenta sunt hominis
דאנש אחידין : 24 תאומא דין חר מן תרעסרתא הו
 Iesus venit quando cum eis illic erat non Gemellus qui dicitur
דמתאמר תאמא לא הוא תמן הוא עמהון כד אתא ישועו
 si eis dixit aut ille Dominū nrūm vidimus discipuli ei & dicunt
ואמרין לה תלמידא היון למרן הו דין אמר להון אן
 in cum ego & misero clauorum locum in manibus eius ego videro non
לא הוא אנא כאידוהי דוכיתא דצנא ורמא אנא כהון
 ego credam non in lat^oci manū meā ego & extēdero digitos meos
צבעתי ומושט אנא אידי ברפנא לא מוהינ אנא
 nouz in sabbatho vnus matutina lectio

קרינא דצפריא דחר בשבא חרתא
 & Thomas discipuli erant intus rursum dies octo & post
 26 **ובתר תמניא יומין טוב לנו הו תלמידא ותאומא**
 & dixit in medio stetit ianuz clausa essent cū Iesus & venit cum eis
עמהון ואתא ישוע כד אחידין תרעא קס כמצעתא ואמר
 digitū tuū infer Thomz & dixit vobiscum pax
להון שלמא עמכון : 27 ואמר לתאומא איתא צבען
 & non in lat^oci manū tuā & profer manus meas & aspice huc
להרכבא וחזי אידי ואיתא אידך ואושט בנבי וולא
 Thomas & respondit credens sed credens non sis
תהוא לא מוהינא אלא מוהינא ! 28 וענא תאומא
 gavidisti me nunc Iesus ei dixit & Deus mi Dne mi ei & dixit
ואמר לה מרי ואלהי : 29 אמר לה ישוע השא דהותנא
 multa & crediderūt viderūt me qui nō illi Beati credidisti
הימנת טוביהון לאילין דלא הואוני והיננו : 30 סניאתא
 ea discipulis suis coram Iesus fecit alia signa autē
דין אתותא אחרניתא עכד ישוע קים תלמידוהי אילין
 que scripta sūt verō hęc etiam hoc in libro scripta sunt que non
דלא כתיבן בכתבא הנא : 31 אף הלין דין דכתיבן
 credideritis & eum Dei Filius Christus est quia Iesus vt credatis
דתהימנן דישוע הו משיחא ברה דאלהא ומא דהימנתן
 que sunt in eternū vitę in nomine eius vobis fiat
נהון לכון בשמחא הינא דלעלם :

23 **אן תשבקון חטתא לאנש נשתבקון לה ואן תאחרון**
 24 **תאומא דין חר מן תרעסרתא הו**
 25 **ואמרין לה תלמידא היון למרן הו דין אמר להון אן**
 26 **ובתר תמניא יומין טוב לנו הו תלמידא ותאומא**
 27 **ואמר לתאומא איתא צבען**
 28 **וענא תאומא**
 29 **אמר לה ישוע השא דהותנא**
 30 **סניאתא**
 31 **אף הלין דין דכתיבן**
 Bb iij

23 Quorum remiseritis pec-
 cata, remittuntur eis: & quo-
 rum retinueritis, retēta sunt.
 24 Thomas autem vnus ex
 duodecim, qui dicitur Didy-
 mus, non erat cum eis quan-
 do venit Iesus.
 25 Dixerunt ergo ei alii di-
 scipuli, Vidimus Dominum.
 Ille autem dixit eis, Nisi vi-
 dero in manibus eius fixatā
 clauorum, & mittam digitū
 meum in locū clauorum, &
 mittam manum meam in lat-
 us eius, non credam.

26 Et post dies octo iterum
 erant discipuli eius intus, &
 Thomas cum eis. Venit Ie-
 sus ianuz clausis, & stetit in
 medio, & dixit eis, Pax vo-
 bis.
 27 Deinde dicit Thomz,
 Infer digitum tuum huc, &
 vide manus meas, & affer
 manum tuam, & mitte in la-
 tus meum: & noli esse incre-
 dulus, sed fidelis.
 28 Respondit Thomaz, & di-
 xit, Dominus meus, & Deus
 meus.
 29 Dicit ei Iesus, Qui avi-
 disti me Thoma, credidisti:
 Beati qui non viderunt, &
 crediderunt.
 30 Multa quidem & alia si-
 gna fecit Iesus in conspectu
 discipulorum suorum, que
 nō sunt scripta in libro hoc.
 31 Hęc autem scripta sunt,
 vt credatis, quia Iesus est
 Christus Filius Dei: & vt cre-
 dentes, vitam habeatis in no-
 mine eius.

YUM
 TAVEN
 M

4 Postquam manifestauit se iterum Iesus discipulis suis ad mare Tiberiadis. Manifestauit autem sic:
 2 Erant simul Simon Petrus & Thomas, qui dicitur Didymus, & Nathanael, qui erat à Cana Galilæe, & filii Zebedæi, & alii ex discipulis eius duo.
 3 Dicit eis Simon Petrus, Vado piscari. Dicunt ei, Venimus & nos tecum. Et exierunt & ascēderunt in nauim: & illa nocte nihil prendiderunt.
 4 Mane autem iā facto stetit Iesus in litore: non tamen cognouerunt discipuli quia Iesus est.
 5 Dicit ergo eis Iesus, Pueri, nunquid pulmentarium habetis? Respōderunt ei, Non.
 6 Dicit eis, Mittite in dexteram nauigii rete, & inuenietis. Miserunt ergo, & iam non valebant illud trahere præ multitudinem piscium.
 7 Dicit ergo discipulus ille, quem diligebat Iesus, Petro, Dominus est. Simon Petrus cum audisset quia Dominus est: tunica succinxit se (erat enim nudus) & misit se in mare.
 8 Alii autem discipuli nauigio uenerunt (non enim longè erant à terra, sed quasi cubitis ducentis) trahentes rete piscium.

דקורבא דהוד בשבא הרתא
 mare ad discipulis suis Iesus seipsum rursum ostēdit hęc
בחד הדין הוי תוב נפשד. ישוע לתלמידוהי על ימא
 Simon simul erant sic autem ostēdit Tiberiade
בדיווס הוי דין הכנא? איתיהון הוו אבהדא שמעון
 Cana qui ex ille & Nathanael Gemellus qui dicitur & Thomas Capis
אמא ותאמא דמתאמר תאמא ונתנאיל הו דמן קטנא
 eis dixit discipulis ex alii & duo Zebedæi & filii Galilæe
אמא ובני זבדי ותרין אחרנין מן תלמידא? אמר להון
 nos etiam ei dicunt pisces ad uendēdū ego eo cephas Simon
אמא אול אנא לעוד נונא אמרין לה ואף הנן
 non aliquid nocte & in illa nauiculum & ascēderūt & exierūt tēctā
אמא עמד נפקו וסלקו לספינתא ובהו לליא מרם לא
 nouerūt & non maris manū ad Iesus stetit mane esset autē eum uentū
אמא כר דין הוא צפרא קם ישוע על יד ימא ולא ידעו
 est nunquid pueri Iesus eis & dixit esset quia Iesus discipulis
אמא אית וואמר להון ישוע טליא למא אית
 cōiicite illis ait non ei dicunt ad mādūcādū aliqūd mē
אמא מלעס אמרין לה לא? אמר להון ארמו
 eritis & inuenietes nauiculæ dextro latere à rete uentū
אמא דמינא דספינתא ומשכחון אנתון
 piscium multitudinem præ rete attrahere poterant & non cōtulerūt
אמא אשכחו למגדה למצידתא מן סונאא דנונא
 Iesus erat quem diligens ille discipulus & dixit quos cōiicite
אמא ואמר תלמידא הו דרהס הוא לה ישוע
 accepit est quia Dominus audiuit eum autē Simō est Dominus noster hic Capis
אמא מרן הו שמעון דין כר שמע דמרן הו נכב
 se & deciecit erat nudus quia circa lumbos suos cōiicite nauiculā
אמא כהצוהי מטל דערטיליא הוא ושדא נפשה
 in nauicula discipuli autem alii Iesum ad uenirent in mare
אמא אחרנא דין תלמידא בספינתא
 ducentis quasi sed terra à multum erant re-noci enim ad uentū
אמא מן ארעא אלא איך מאתין
 piscium illud rete erant & trahentes illud
אמא ונגרין הו לה למצידתא הי דנונא!

Κεφ. κα.

1 Μετὰ ταῦτα ἐφάνησαν ἑαυτοῖς πάλιν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐν τῇ θάλασσῃ τῆς Τιβεριάδος (ἵνα μὴ ἴσως) 2 ἦσαν ὁ μωδὸς Σίμων Πέτρος καὶ Θωμασὸς ὁ λεγομένης Διδύμος, καὶ Ναθαναὴλ, ὁ ποτὶ Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οἱ τῶ Ζεβεδαίου, καὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰσκαριώτη μαθητῆς αὐτοῦ ὄντος. 3 λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος, ὁ ποτὶ θάλασσαν αὐτῶν ἰχθυεῖν καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἰησοῦς αὐτοῖς εἶπεν τὸ πρῶτον, ὅτι οὐκ ἔχετε ἰχθυεῖν ὅτι οὐδὲν. 4 ἀποκριθεὶς δὲ ἦδόν αὐτῶν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ἀντιπαύλου, ὅτι ἄρα σὺ ἕρπυλλοφάγος εἶ. 5 λέγει αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς, πενθήμερον ἔχρησται ἡ ψυχή σου ἰχθυεῖν ἀπὸ τῆς νύκτος ἐξ ἄρχῆς, καὶ διὰ τὴν ἑσπέραν οὐκ ἔλαβον οὐδὲν, καὶ ἔτι ἐπὶ αὐτὸν ἤλαστον ἵσχυρον ἔσται τὸ πρῶτον ἰχθυεῖν. 7 λέγει αὐτῶν ὁ μαθητῆς ἐκείνος, ὁ Ἰσκαριώτης, τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ εὐχόμενος εἶμι. 8 οἱ δὲ ἀδελφοὶ μαθηταὶ τῶν ἀποστόλων ἠκούσαν τῶν μαθητῶν τῶν ἀποστόλων ὅτι οὐκ ἔλαστον ἵχθυον.

NON EST TU VA

positum & piscem postas prunas vident in terram descēdisset autē cūm
 כד דין סלקו לארעא הזו נומרא כד סימין ונונא כד סים
 piscibus ex afferre Iesus eis & dixit & panem super eas
 עליהון ולחמא: 10 ואמר להון ישוע איתו מן נונא
 rete & traxit Cephas Simon & ascēdit modo quos piscati estis
 דצרתון השא: 11 וסלק שמעון כאפא וננדה למצידתא
 & tribus & quinquaginta cetū magnis piscibus plenum in terram
 לארעא כד מליא נונא רורבא מאנא וחמשין ותלתא
 & dixit illud rete scissum est non onere toto & in hoc
 ובהננא כלה יוקרא לא אצטרית מצידתא הי: 12 ואמר
 ausus non discipulis ex autem homo prandete venite Iesus eis
 להון ישועתו אשתרו אנש דין מן תלמידא לא ממרח
 autē accessit esset qa Dominus noster erat qa sciētes qa esset eū iterrogare est
 הוא דנשאליוהי דמנו דירעין הו דמרן הו: 13 קרב דין
 tertio hoc eis & dedit & piscem panem & accepit Iesus
 ישוע ושקל לחמא ונונא ויהב להון: 14 הדא דתלת
 mortuorum domo à resurrexisset cūm discipulis suis Iesus apparuit tēpore
 ובנין אתחוי ישוע לתלמידוהי כד קם מן בית מיתא:

Episcopi & consecratione ecclesie & sanctificatione Petri Simonis in comemoracione

ברוכנא דשמעון פטרוס ודקודש עדתא וכירוטונא דאפיסקופא
 fili Simon Cephas Simoni Iesus dixit prandissent autē cūm
 כד דין אשתרו אמר ישוע לשמעון כאפא שמעון בר
 tu Domine mi etiā ei dixit hi quāmagis me tu amas Iona
 וונא דרחס אנת לי יתיר מן הליו אמר לה אין מרי אנת
 agnos meos mihi pasce Iesus ei dixit te ego quodd amem es sciens
 ידע אנת דרחס אנת לך אמר לה ישוע רעי לי אמרי
 tu amas Iona fili Simon tempore secundo rursum ei dixit
 אמר לה תוב דתרתין ובנין שמעון בר יונא דרחס אנת
 dixit te ego quodd amem es sciens tu Daē mi etiā ei dixit me
 לי אמר לה אין מרי אנת ידע אנת דרחס אנת לך אמר
 tēpore tertio rursum Iesus ei dixit oues meas mihi pasce Iesus ei
 לה ישוע רעי לי ערכי: 17 אמר לה ישוע תוב דתלת ובנין
 ei qa dixisset Cephas fuit & tristitia me tu amas Iona fili Simon
 שמעון בר יונא דרחס אנת לי וכרית לה לכאפא דאמר לה
 sapiens tu omnia Daē mi ei & dixit me tu amas tempore tertio
 דתלת ובנין דרחס אנת לי ואמר לה מרי כלמדם אנת חכם
 ou. meas mihi pasce Iesus ei dixit te ego quodd amem es sciens tu es
 אנת אנת ידע אנת דרחס אנת לך אמר לה ישוע רעי לי נקותי

9 ως ουω ἀποκρίθησεν εἰς τὴν γῆν, βλάπτουσιν δὲ θρακαὶ αὐ κειμήλιον, καὶ ἀνὰ ὄψα εἰσὺν ἡμεῖς καὶ ἀποκρίθησεν εἰς τὴν γῆν. 10 λέγει ὁ Ἰησοῦς, εἰσελθὲν εἰς τὴν ἀβύσσον ἐβλήθη τὸ δίχτυον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔλαβεν ἑκατὸν πενήντα μεγάλα ἰσθίου. 11 λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἔλαβες ὅσα ἐθέλεις, καὶ ἐλάμβανον ἑκατὸν πενήντα μεγάλα ἰσθίου. 12 λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἀκούεις, καὶ ἐθέλεις ἅπαντα τὰ ἰσθία τῆς θαλάσσης; καὶ ἀπεκρίθη εἰπὼν, ὅτι οὐκ εἶμι. 13 λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἀκούεις, καὶ ἐθέλεις ἅπαντα τὰ ἰσθία τῆς θαλάσσης; καὶ ἀπεκρίθη εἰπὼν, ὅτι οὐκ εἶμι. 14 τὸ δὲ πρῶτον ἐφώνησεν εἰπὼν, ὅτι οὐκ εἶμι. 15 ὁ πρῶτος ἠκούσας, λέγει, ἰδοὺ ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς. 16 ἔπειτα λέγει, ἀκούεις, καὶ ἐθέλεις ἅπαντα τὰ ἰσθία τῆς θαλάσσης; καὶ ἀπεκρίθη εἰπὼν, ὅτι οὐκ εἶμι. 17 λέγει ὁ Ἰησοῦς, ἀκούεις, καὶ ἐθέλεις ἅπαντα τὰ ἰσθία τῆς θαλάσσης; καὶ ἀπεκρίθη εἰπὼν, ὅτι οὐκ εἶμι.

9 Ve ergo descenderunt in terram, viderunt prunas positas, & piscē superpositum, & panem.

10 Dicit eis Iesus, Afferte de piscibus quos prendidistis nunc.

11 Ascendit Simon Petrus, & traxit rete in terram plenū magnis piscibus, centū quinquaginta tribus. Et cūm tantū essent, non est scissum rete.

12 Dicit eis Iesus, Venite, & prādetē. Et nemo audebat discumbētū interrogare eū, Tu quis es sciētes quia Dominus est.

13 Et venit Iesus, & accepit panem, & dabat eis, & piscē similiter.

14 Hoc iam tertio manifestat' est Iesus discipulis suis, cūm surrexisset à mortuis.

in comemoracione

15 Cūm ergo prādisset, dicit Simoni Petro Iesus, Simon Ioannis, diligis me plus his? Dicit ei, Etiam Domine. tu scis quia amote, Dicit ei, Pasce agnos meos.

16 Dicit ei iterum, Simon Ioannis, diligis me? Ait illi, Etiam Domine: tu scis quia amo te. Dicit ei iterū, Pasce agnos meos.

17 Dicit ei tertio, Simon Ioannis, amas me? Contristatus est Petrus, quia dixit eū tertio, Amas me? & dixit ei, Domine, tu omnia nosti: tu scis, quia amo te. Dicit ei Iesus, Pasce oues meas.

VUM
 TAMEN
 M.
 M.

